

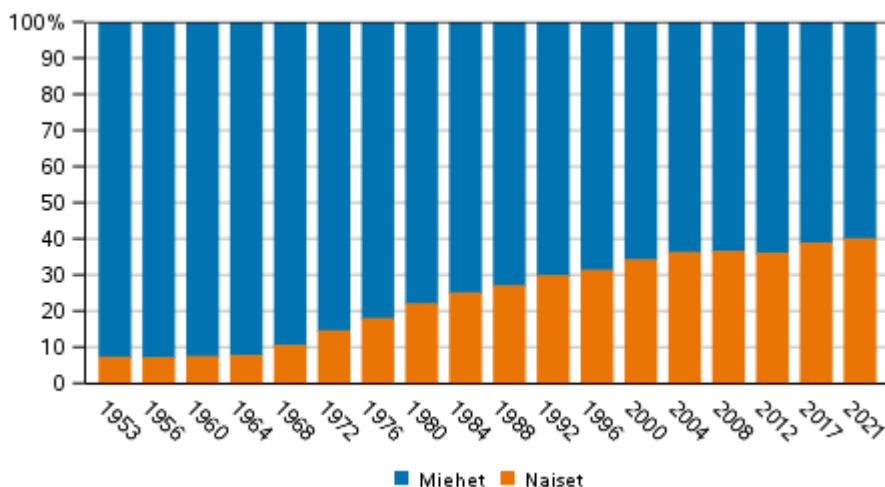
Kunnallisvaalit 2021

Ehdokkaiden ja valittujen tausta-analyysi

Kuntavaaleissa 2021 valituista 43,9 prosenttia uusia valtuutettuja

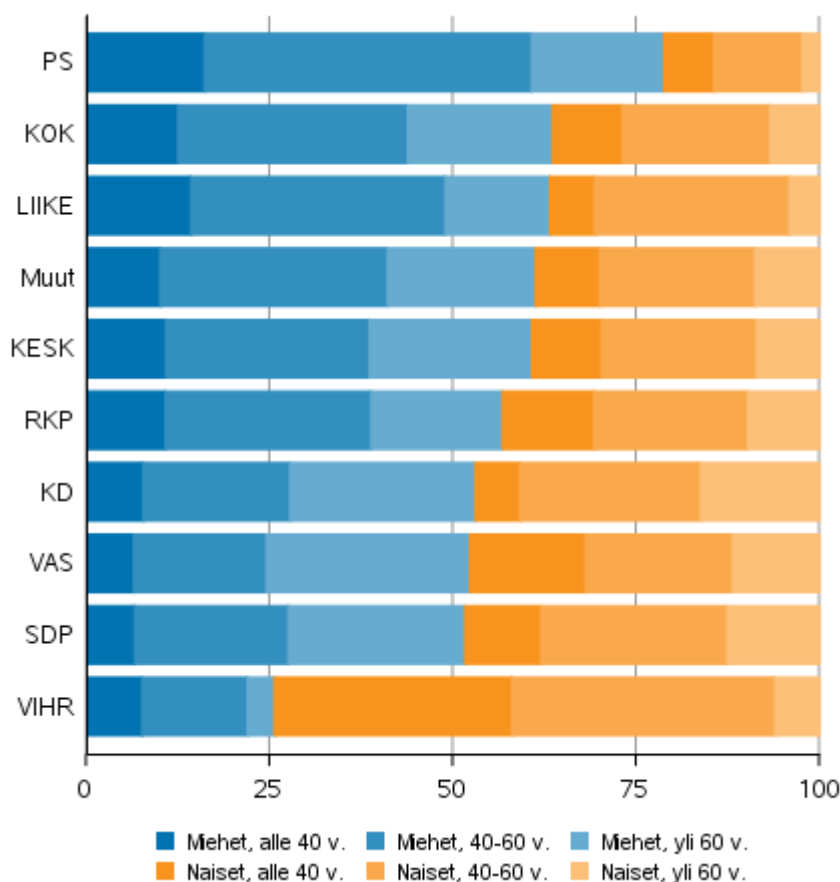
Vuoden 2021 kuntavaaleissa valittiin 8 859 valtuutettua kunnan- ja kaupunginvaltuustoihin. Valituista edustajista 43,9 prosenttia oli uusia valtuutettuja. Valituista valtuutetuista oli naisia 40,2 prosenttia, mikä on 1,2 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisissä vaaleissa.

Miesten ja naisten osuus valituista kunnanvaltuutetuista kuntavaaleissa 1953-2021, %

Naisten osuus kuntavaaleissa valituista valtuutetuista on eduskuntapuolueista suurin Vihreällä liitolla, 74,1 prosenttia ja pienin Perussuomalaisilla, 21,1 prosenttia. Vuoden 2021 vaaleissa valittujen valtuutettujen keski-ikä oli 50,8 vuotta, valittujen naisten 48,2 ja miesten 52,6 vuotta. Uusien valtuutettujen keski-ikä oli matalin Vihreillä (42,9 vuotta) ja korkein Kristillisdemokraateilla (54,9 vuotta).

Miesten ja naisten osuus valituista puolueen ja iän mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Kaikista valituista istuvia kunnanvaltuutettuja oli 56,1 prosenttia. Suomen- ja saamenkielisten osuus uusista valtuutetuista oli 92,8, ruotsinkielisten 6,3 ja ei kotimaisia kieltä puhuvien 0,8 prosenttia. Valituista 78,6 prosenttia oli työllisiä ja 18,5 prosenttia työvoiman ulkopuolella. Valittujen valtuutettujen käytettävissä olevien tulojen mediaani 33 700 euroa.

Taulukko 1. Valittujen taustatekijöitä puolueittain kuntavaaleissa 2021

	Kansaned. (%)	Kunnanvalt. (%)	Ikä k/a	Suomen- ja saamenkiel. (%)	Ruotsinkiel. (%)	Muunkiel. (%)	Työllisiä (%)	Työttömiä (%)	Työvoiman ulkop. (%)	Tulot keskimäärin
Yhteensä	2,0	56,1	50,8	92,8	6,3	0,8	78,6	2,9	18,5	33 700
SDP	2,5	66,9	53,4	95,5	3,0	1,5	73,7	3,4	22,9	32 400
PS	2,6	37,6	49,0	98,8	0,4	0,8	76,8	5,8	17,3	30 200
KOK	2,1	55,3	50,2	98,2	1,2	0,6	81,0	1,5	17,5	41 100
KESK	1,0	59,3	51,3	99,8	0,1	0,1	81,3	2,1	16,6	33 800
VIHR	3,7	51,5	42,9	96,1	1,4	2,5	82,4	4,2	13,4	34 800
VAS	2,8	66,5	52,3	96,9	1,2	2,0	69,9	4,7	25,4	29 300
RKP	1,9	59,2	50,0	5,8	93,1	1,1	83,2	0,4	16,4	35 400
KD	1,6	56,3	54,9	88,1	11,6	0,3	74,9	1,0	24,1	33 100
LIIKE	2,0	26,5	49,2	91,8	8,2	-	83,7	2,0	14,3	39 900
Muut	-	54,4	51,0	95,9	3,0	1,0	80,7	2,7	16,6	32 600

Tarkemmat tiedot kuntavaalien ehdokkaista ja valituista löytyy katsauksesta: Ehdokkaiden ja valittujen tausta-analyysi kuntavaaleissa 2021.

Sisällys

1. Ehdokkaiden ja valittujen tausta-analyysi kuntavaaleissa 2021.....	6
1.1. Yhteenveto.....	6
1.2. Ehdokkaat, valitut ja äänioikeutetut sukupuolen mukaan.....	8
1.3. Ikärakenne.....	15
1.4. Ulkomaalaistausta.....	23
1.5. Koulutustaso.....	28
1.6. Työmarkkina-asema.....	30
1.7. Perheasema.....	35
1.8. Tulotaso.....	39

Taulukot

Taulukko 1. Ehdokkaiden ja valittujen lukumäärä puolueittain kuntavaaleissa 2012, 2017 ja 2021.....	10
Taulukko 2. Naisten osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista puolueittain kuntavaaleissa vuosina 2008-2021, %.....	12
Taulukko 3. Ehdokkaiden ja valittujen keski-ikä puolueittain kuntavaaleissa 2021.....	20
Taulukko 4. Ehdokkaiden ja valittujen puoluejakauma kuntakoon mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	22
Taulukko 5. Äänioikeutetut, ehdokkaat ja valitut äidinkielen mukaan maakunnittain kuntavaaleissa 2021, %.....	24
Taulukko 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat äidinkielen mukaan, suurimmat kieliryhmät eriteltyinä kuntavaaleissa 2021, %.....	25
Taulukko 7. Äänioikeutetut, ehdokkaat ja valitut syntyperän mukaan kunnallisvaaleissa vuosina 2008-2021.....	26
Taulukko 8. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut koulutusasteen mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	29
Taulukko 9. Äänioikeutettujen, ehdokkaiden ja valittujen (18-64-v.) työllisyysaste sukupuolen mukaan maakunnittain kuntavaaleissa 2021, %.....	32
Taulukko 10. Ehdokkaat ja valitut työnantajan sektorin ja kuntakoon mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	35
Taulukko 11. Äänioikeutetut, ehdokkaat ja valitut puolueittain valitut perheaseman mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	37
Taulukko 12. Äänioikeutetut, ehdokkaat ja valitut puolueittain lasten lukumäärän (lapsia keskimäärin) mukaan kuntavaaleissa 2021.....	39
Taulukko 13. Äänioikeutettujen, ehdokkaiden ja valittujen käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa/vuosi) maakunnittain kuntavaaleissa 2021.....	40
Taulukko 14. Äänioikeutettujen, ehdokkaiden ja valittujen puolueittain käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa vuodessa) kuntavaaleissa 2021.....	41

Kuviot

Kuvio 1. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	11
Kuvio 2. Naisten osuus ehdokkaista ja valituista maakunnittain kuntavaaleissa 2021, %.....	13
Kuvio 3. Vuonna 2017 ehdolla olleiden ja uusien ehdokkaiden osuus ehdokkaista puolueittain kuntavaaleissa 2021, %.....	14
Kuvio 4. Uusien valtuutettujen osuudet puolueittain kuntavaaleissa 2017 ja 2021, %.....	15
Kuvio 5. Äänioikeutettujen ikäjakaumat sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	16
Kuvio 6. Ehdokkaiden ikäjakaumat sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	17
Kuvio 7. Valittujen ikäjakauma sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	18

Kuvio 8. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut ikäluokittain kuntavaaleissa 2021, %.....	19
Kuvio 9. Ehdokkaiden ja valittujen osuus ikäluokasta sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	21
Kuvio 10. Vieraskielisten osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista (puolueittain) kuntavaaleissa 2021, %.....	25
Kuvio 11. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista kuntavaaleissa 2008, 2012, 2017 ja 2021, %.....	27
Kuvio 12. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista (puolueittain) kuntavaaleissa 2021, %.....	28
Kuvio 13. Korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista maakunnittain kuntavaaleissa 2021, %.....	30
Kuvio 14. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut pääasiallisen toiminnan mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	31
Kuvio 15. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut sosioekonomisen aseman mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	33
Kuvio 16. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut työnantajan sektorin mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	34
Kuvio 17. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut perheaseman mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	36
Kuvio 18. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut lasten lukumäärän mukaan kuntavaaleissa 2021, %.....	38
Kuvio 19. Ylimpään tulokymmenykseen kuuluneet ehdokkaat ja valitut (puolueittain) kuntavaaleissa 2021, % (käytettävissä olevat rahatulot).....	42
Kuvio 20. Alimpaan tulokymmenykseen kuuluneet ehdokkaat ja valitut (puolueittain) kuntavaaleissa 2021, % (käytettävissä olevat rahatulot).....	43
Kuntavaalit, laatuseloste.....	44

1. Ehdokkaiden ja valittujen tausta-analyysi kuntavaaleissa 2021

Seuraavassa tarkastellaan äänioikeutettuja ja puolueiden ehdokkaaksi asettamia henkilöitä ja valtuustoihin valittuja eri taustatietojen mukaan. Tiedot äänioikeutetuista on saatu 23.4.2021 perustetusta äänioikeusrekisteristä ja tiedot ehdokkaista 14.5.2021 perustetusta ehdokasrekisteristä. Taustatiedot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoaineistoihin, mm. väestö-, työssäkäynti- ja perhetilastoihin sekä tutkintorekisteriin.

Ehdokkaat eroavat ikä- ja sukupuolirakenteeltaan kaikista äänioikeutetuista. Ehdokkaissa on alle 30- ja yli 70-vuotiaita huomattavasti vähemmän kuin äänioikeutetuissa sekä miehiä enemmän kuin naisia. Tämä on otettava huomioon, kun ehdokkaita verrataan äänioikeutettuihin. Analyysin taulukoissa ja kuvioissa tietoja ei ole ikävakioitu. Vakiointi pienentäisi hieman eroa ehdokkaiden ja äänioikeutettujen välillä esim. verrattaessa ehdokkaiden ja äänioikeutettujen koulutustasoa, pääasiallista toimintaa, perheasemaa ja sosioekonomista asemaa.

Seuraavassa tarkastelussa on eritelty vain eduskuntapuolueet. Muiden puolueiden asettamat ehdokkaat ja valitsijayhdistysten ehdokkaat on esitetty yhtenä luokkana 'Muut'.

1.1. Yhteenveto

Keskustalle eniten valtuustopaikkoja, Perussuomalaiset lisäsivät paikkojaan eniten

2000-luvulla ollut suuntaus ehdokkaiden määrän vähenemisestä kuntavaaleissa kääntyi nyt nousuun. Nyt kuntavaaleihin asetettiin 35 627 ehdokasta, joka on 2 009 ehdokasta enemmän kuin vuonna 2017. Ehdokkaiden määrä kuitenkin väheni monilla puolueilla. Keskusta ja SDP menettivät eniten ehdokkaitaan edelliskertaan verrattuna. Keskustalla on ehdokkaita 590 ja SDP:llä 512 vähemmän kuin vuoden 2017 vaaleissa. Eniten ehdokasmääräänsä kasvatti Perussuomalaiset, jonka ehdokasmäärä kasvoi edelliskerrasta 2 122 ehdokkaalla eli 55 prosenttia.

Valtuustoihin valittiin 8 859 valtuutettua. Vaikka äänimäärältään Kokoomus ja SDP olivat selkeästi Keskustaa edellä, niin eniten valtuustopaikkoja on edelleen Keskustalla (2 445) huolimatta siitä, että se menetti yhteensä 379 paikkaa vuoteen 2017 verrattuna. Keskustan osuus kaikista valtuustopaikoista on 27,6 prosenttia. Toiseksi eniten valtuustopaikkoja on Kokoomuksella (17,5 % kaikista valituista) ja kolmanneksi SDP:llä (16,4 %). Perussuomalaiset kasvatti osuuttaan valtuustopaikoista 6,7 prosenttiyksiköllä 8,6 prosentista 15,3 prosenttiin.

Naisten osuus ehdokkaista on pysytellyt jo pitkään noin 40 prosentissa. Vain Vihreällä liitolla on ehdokkaissaan naisemmistö. Sen ehdokkaista noin 60 prosenttia on naisia. Eduskuntapuolueista vähiten naisehdokkaita on Perussuomalaisilla, 22 prosenttia ehdokkaista. Naisten osuus valituista nousi yli 40 prosentin. Nousua edellisistä vaaleista on 1,2 prosenttiyksikköä.

Ehdokkaat ovat keskimäärin vuoden nuorempia kuin äänioikeutetut. Naisehdokkaat ovat keskimäärin neljä vuotta nuorempia kuin äänioikeutetut naiset, miesehdokkaat hieman yli vuoden vanhempia kuin äänioikeutetut miehet. Naisehdokkaat ovat vajaan kolme vuotta nuorempia kuin miesehdokkaat. Ehdokkaana olevien miesten keski-ikä on 51,0 ja naisten 48,3 vuotta.

Valittujen keski-ikä on 50,8 vuotta, noin puoli vuotta korkeampi kuin edellisissä vaaleissa. Noin viidennes on alle 40-vuotiaita ja 60 vuotta täyttäneitä 29 prosenttia. Alle 40-vuotiaita valittiin huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2017, jolloin neljännes valituista kuului tähän ikäryhmään.

Valtuustopaikoista noin 44 prosenttia muille kuin nykyisille valtuutetuille

Kaikista puolueiden asettamista ehdokkaista yli puolet oli ehdokkaana myös vuoden 2017 kuntavaaleissa. Ehdokkaista 47 prosenttia oli edelliskerrallakin saman puolueen ehdokkaana kuin nyt ja noin kolme prosenttia oli ehdolla jonkin muun puolueen tai valitsijayhdistyksen listoilla. Viime vaaleista ehdokaslistaansa on eniten uudistanut Perussuomalaiset, jonka ehdokkaista yli 60 prosenttia ei ollut ehdokkaana edellisissä kuntavaaleissa. Uutena puolueena mukaan tulleen Liike Nytin ehdokkaista noin 16 prosenttia oli vuoden 2017 vaaleissa ehdokkaina jonkin muun puolueen tai valitsijayhdistyksen ehdokkaana.

Kunnanvaltuutettuja ehdokkaista on vajaa viidennes. Eniten kunnanvaltuutettuja on Keskustan listoilla, noin 27 prosenttia puolueen ehdokkaista. Istuvia kansanedustajia ehdokkaana on 176. Uusien valtuustojen jäsenistä 43,9 prosenttia ei vaalien aikaan ollut kunnanvaltuutettuna.

Asukasmäärältään pienissä, alle 20 000 asukkaan kunnissa Keskustan ehdokkailla on valta-asema. Alle 5 000 asukkaan kunnissa jopa 35 prosenttia ehdokkaista on Keskustan asettamia. Suurimmissa, yli 100 000 asukkaan kunnissa ehdokkaiden puoluejakauma on huomattavasti tasaisempi eikä millään puolueella ole yli 20 prosentin osuutta ehdokkaista. Pienissä, alle 20 000 asukkaan kunnissa Keskusta sai eniten valtuustopaikosta, tätä suuremmissa kunnissa Kokoomus on valtapuolue.

Ulkomaalaistaustaiset aliedustettuja

Äänioikeutettuihin verrattuna ulkomaalaistaustaiset ovat aliedustettuina ehdokkaissa. Ulkomaalaistaustaisia, eli henkilöitä, joiden molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on äänioikeutetuista noin seitsemän prosenttia, ehdokkaista 2,7 ja valituista 0,8 prosenttia. Eniten ulkomaalaistaustaisia ehdokkaita on RKP:llä (5,6 %) ja vähiten Perussuomalaisilla (1,5 %).

Äidinkielen mukaan tarkasteltuna tulos on samanlainen. Vieraita kieliä puhuvia on ehdokkaissa ja valituissa selvästi vähemmän kuin äänioikeutetuissa. Vieraita kieliä puhuvia ehdokkaita on 953. Suurin vieraskielisten ryhmä ovat venäjänkieliset, 191 ehdokasta ja toiseksi suurin vironkieliset, 95 ehdokasta. Valituista vieraskielisiä on 75. Suurimmat vieraskielisten ryhmät olivat englanninkieliset 12 ja somalinkieliset 10 valtuustoon valitulla.

Ehdokkaissa on yli 60 eri maan kansalaisia, vaikka ulkomaan kansalaisten osuus onkin alle prosentti kaikista ehdokkaista. Äänioikeutetuista ulkomaan kansalaisia on 4,5 prosenttia. Ulkomaan kansalaisia on ehdokkaana 331 henkilöä. Valituiksi tulleista ulkomaan kansalaisia on alle kymmenen.

Henkilöllä voi olla useamman maan kansalaisuus. Suomen kansalaisia, joilla on myös jonkin toisen maan kansalaisuus, on ehdokkaana 637. Heidän osuutensa kaikista ehdokkaista on 1,8 prosenttia. Kaikista äänioikeutetuista tällaisia kaksoiskansalaisia on noin 2,4 prosenttia. Kaksoiskansalaisia valittiin kuntien valtuustoihin 64.

Ehdokkaat ja valitut korkeammin koulutettuja ja enemmän työelämässä

Koulutukseltaan ehdokkaat poikkeavat äänioikeutetuista selvästi. Ehdokkaista lähes 90 prosentilla on jokin perusasteen jälkeinen tutkinto, kun taas äänioikeutetuista perusasteen jälkeisen tutkinnon on suorittanut 76 prosenttia. Paljolti tämä on selitettävissä äänioikeutettujen ja ehdokkaiden erilaisella ikärakenteella. Korkein koulutustaso on Vihreän liiton ehdokkailla. Heistä yli 60 prosenttia on suorittanut korkeakouluasteen tutkinnon, kun kaikista ehdokkaista vastaavan tasoisen tutkinnon on suorittanut 36 prosenttia ja äänioikeutetuista 24 prosenttia.

Kunnanvaltuustoihin valitut ovat korkeammin koulutettuja kuin äänioikeutetut ja ehdokkaana olleet. Valituista korkeakouluasteen tutkinto on noin 44 prosentilla ja pelkän perusasteen varassa on hieman alle seitsemän prosenttia.

Erot ehdokkaiden, valittujen ja äänioikeutettujen ikärakenteessa heijastuu myös eroavaisuuksiin työmarkkina-asemassa: valituista työllisiä on lähes 80 prosenttia, ehdokkaista 70 prosenttia ja äänioikeutetuista hieman yli puolet. Eläkkeellä on puolestaan 31 prosenttia äänioikeutetuista, ehdokkaista 18 prosenttia ja valituista 15 prosenttia. Työllisyysaste lasketaan työllisten osuutena työikäisestä, 18–64 -vuotiaasta väestöstä. Ehdokkaiden työllisyysaste on noin 81 prosenttia, äänioikeutettujen noin kymmenen prosenttiyksikköä matalampi eli noin 72 prosenttia. Valituiksi tulleiden työllisyysaste on korkea, koko maan tasolla 90 prosenttia. Se on yhdeksän prosenttiyksikköä korkeampi kuin ehdokkaiden ja lähes 20 prosenttiyksikköä korkeampi kuin äänioikeutettujen.

Sosioekonomiselta asemaltaan ehdokkaissa ja valituissa on enemmän yrittäjiä kuin äänioikeutetuissa. Yrittäjien osuus työllisistä valituista on 23,5 prosenttia, ehdokkaista 17,5 prosenttia ja äänioikeutetuista kymmenen prosenttia. Eniten yrittäjiä on Liike Nyt -puolueen ehdokkaista (27,8 %) ja toiseksi eniten Keskustan ehdokkaista (26,9), joista yli puolet on maa- ja metsätalousyrittäjiä. Myös Kokoomuksen ehdokkaista yrittäjiä on noin neljännes.

Julkinen sektori työllistää ehdokkaita enemmän kuin äänioikeutettuja. Työllisistä valtuustoihin valituista julkisella sektorilla työskentelee noin 36 prosenttia, ehdokkaista vajaa kolmannes, työllisistä

äänioikeutetuista osuus on 27 prosenttia. Eniten julkinen sektori työllistää ehdokkaita suurimmissa, yli 50 000 asukkaan kunnissa. Näissä kunnissa etenkin valtiosektorilla työskentelevien ehdokkaiden osuus on suurempi kuin pienemmissä kunnissa. Pienissä, alle 5 000 asukkaan kunnissa, yrittäjien osuus työllisistä ehdokkaista on yli neljännes.

Valituista noin 40 prosenttia lapsiperheen vanhempia

Ehdokkaat ja valitut poikkeavat myös perheasemaltaan äänioikeutetuista: lapsiperheen vanhempia on valituissa lähes 40 ja ehdokkaissa noin 34 prosenttia eli huomattavasti enemmän kuin äänioikeutetuissa (22 %). Yksin asuvia on valituista vajaa 14 prosenttia ja ehdokkaista noin 21 prosenttia kun äänioikeutetuista noin 28 prosenttia asuu yksin. Perheaseman eroavaisuutta selittää jo se, että ehdokkaiden ja äänioikeutettujen ikärakenne on erilainen.

Tämänhetkinen perheasema ei kerro sitä, kuinka monella ehdokkaalla ja äänioikeutetulla on tai on ollut omia lapsia. Asiaa voidaan kuitenkin tarkastella Väestötietojärjestelmään tallennetun lasten lukumäärätiedon perusteella. Ehdokkailla ja valituilla on lapsia keskimääräistä enemmän. Ehdokkaista 78 ja valituksi tulleista 85 prosentilla on omia lapsia, äänioikeutetuista vastaava osuus on 65 prosenttia. Ehdokkailla on keskimäärin 2, valituilla 2,3 ja äänioikeutetuilla 1,5 lasta. Eniten lapsia on Kristillisdemokraateilla, 2,5 lasta ja vähiten Vihreän liiton ehdokkailla, 1,6 lasta.

Kokoomuksen ehdokkailla ja valituilla korkein tulotaso

Ehdokkaat ja valtuustoihin valitut ovat äänioikeutettuihin verrattuna korkeammin koulutettuja ja heistä myös suurempi osa on työelämässä. Tämä selittää osin myös sen, että heidän tulotasonsa on korkeampi kuin äänioikeutettujen. Ehdokkaiden käytettävissä olevan rahatulon mediaani vuonna 2019 oli 28 400 euroa, valittujen 33 700 ja äänioikeutettujen 22 300 euroa. Käytettävissä olevilla rahatuloilla tarkoitetaan verojen jälkeisiä rahatuloja, jotka koostuvat työ- ja omaisuustuloista, työhön liittyvistä luontoiseduista sekä tulonsiirroista.

Puolueittain ehdokkaiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani vaihtelee Kokoomuksen 33 900 eurosta Vasemmistoliiton 25 100 euroon. Kun äänioikeutettu väestö järjestetään tulojen mukaan ja jaetaan kymmeneen yhtä suureen osaan, saadaan äänioikeutetun väestön tulokymmenykset. Näistä jokaisessa on noin 440 000 henkilöä. Äänioikeutetun väestön suurituloisimmalla kymmenesosalla on käytettävissään vähintään 41 400 euroa ja pienituloisimmalla korkeintaan 9 400 euroa vuodessa.

Kaikista ehdokkaista ylimpään tulokymmenykseen kuuluu 18 prosenttia ja valituiksi tulleista lähes 30 prosenttia. Kokoomuksen ehdokkaat ja valitut ovat tulojakauman hyvätuloisimmassa päässä. Kokoomuksen miesehdokkaista 36 prosenttia ja naisehdokkaista 25 prosenttia kuuluu ylimpään tulokymmenykseen. Kokoomuksen valituista ylimpään tulokymmenykseen kuuluu lähes puolet.

Niin äänioikeutetuissa, ehdokkaissa kuin valituissakin naisia on vähemmän ylimmässä tulokymmenyksessä. Valituista miehistä ylimpään tulokymmenykseen kuuluu noin kolmannes, naisista vajaa neljännes.

Alimpaan tulokymmenykseen kuuluu siis kymmenesosa kaikista äänioikeutetuista. Ehdokkaista tähän sijoittuu vähemmän, hieman alle kuusi prosenttia. Puolueittain tarkasteltuna ehdokkaista eniten alimpaan tulokymmenykseen kuuluu Liike Nytin ja Vihreän liiton ehdokkaista, eli hieman yli kahdeksan prosenttia. Valituista alimpaan tulokymmenykseen kuuluu vain noin kolme prosenttia.

1.2. Ehdokkaat, valitut ja äänioikeutetut sukupuolen mukaan

Perussuomalaiset lisäsi valtuustopaikkoja 75 prosenttia, paikkaluvultaan neljänneksi suurin puolue

Kuntavaaleihin asetettiin 35 627 ehdokasta. Tämä on 2 009 ehdokasta enemmän kuin vuonna 2017.

Aiempien vuosien tapaan eniten ehdokkaita on Suomen Keskustalla (6 871), vaikka sen ehdokkaiden määrä vähenikin edellisestä huomattavasti. Toiseksi eniten ehdokkaita asetti Kokoomus (6 010 ehdokasta) ja kolmanneksi Perussuomalaiset (5 953 ehdokasta). (Taulukko 1)

Eniten ehdokkaiden määrä kasvoi niin absoluuttisesti kuin suhteellisesti Perussuomalaisilla, jonka listoilla on nyt 2 122 ehdokasta eli 55 % enemmän kuin vuoden 2017 vaaleissa. Ehdokkaiden määrä kasvoi myös

Kokoomuksella (+ 271), Vihreällä liitolla (+ 203) ja RKP:llä (+ 61). Muiden puolueiden ehdokasmäärät puolestaan pienenevät edellisistä kunnallisvaaleista. Eniten laskua oli Keskustan ehdokkaiden määrässä (- 590). SDP:n ehdokkaiden määrä väheni 512 ja Kristillisdemokraattien 26 henkilöllä.

Manner-Suomen kuntien valtuustoihin valittiin 8 859 valtuutettua. Tämä on 140 valtuutettua vähemmän kuin vuonna 2017. Valittujen määrän vähenemiseen vaikuttavat vaalien välillä tapahtuneet kuntaliitokset sekä väkiluvun muutokset kuntatasolla. Vuonna 2017 valittiin valtuutetut 295 kunnan valtuustoon, nyt kuntia on kaksi vähemmän.

Valittujen määrä väheni kokonaisuudessaan 1,6 prosenttia edellisestä. Suhteellisesti eniten paikkoja menettivät Vasemmistoliitto (-22,8 %) ja Vihreä liitto (-18,9 %). Keskimääräistä enemmän valittujen määrä väheni myös SDP:llä ja Keskustalla. Valtuutettujen määrä kasvoi eniten Perussuomalaisilla sekä lukumääräisesti että suhteellisesti. Vuoteen 2017 verrattuna valtuustoihin valittujen Perussuomalaisten paikkamäärä kasvoi 581 henkilöllä eli noin 76 prosentilla. Myös vuoteen 2012 verrattuna Perussuomalaiset kasvattivat paikkamääräänsä. Paikkalukuaan kasvattivat myös Kokoomus sekä valitsijayhdistysten ja pienempien puolueiden edustajat.

Vaikka äänimäärältään Kokoomus ja SDP olivat selkeästi Keskustaa edellä, niin eniten valtuustopaikkoja on edelleen Keskustalla (2 445) huolimatta siitä, että se menetti yhteensä 379 paikkaa vuoteen 2017 verrattuna. Keskustan osuus kaikista valtuustopaikoista on 27,6 prosenttia.

Toiseksi eniten valtuustopaikkoja on Kokoomuksella (17,5 % kaikista valituista) ja kolmanneksi SDP:llä (16,4 %). Perussuomalaiset kasvatti osuuttaan valtuustopaikoista 6,7 prosenttiyksiköllä 8,6 prosentista 15,3 prosenttiin.

Taulukko 1. Ehdokkaiden ja valittujen lukumäärä puolueittain kuntavaaleissa 2012, 2017 ja 2021

	Ehdokkaiden lukumäärä			Muutos edellisiin vaaleihin, %			Valittujen lukumäärä			Muutos edellisiin vaaleihin, %		
	2012	2017	2021	2012	2017	2021	2012	2017	2021	2012	2017	2021
Ehdokkaat	37 124	33 618	35 627	-3,6	-9,4	6,0	9 674	8 999	8 859	-7,1	-7,0	-1,6
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	6 987	6 132	5 620	-9,3	-12,2	-8,3	1 729	1 697	1 451	-16,3	-1,9	-14,5
Perussuomalaiset PS	4 393	3 831	5 953	138,8	-12,8	55,4	1 195	770	1 351	169,8	-35,6	75,5
Kansallinen Kokoomus KOK	6 874	5 739	6 010	-9,9	-16,5	4,7	1 735	1 490	1 552	-14,1	-14,1	4,2
Suomen Keskusta KESK	8 401	7 461	6 871	-15,8	-11,2	-7,9	3 077	2 824	2 445	-12,5	-8,2	-13,4
Vihreä liitto VIHR	2 299	2 600	2 803	4,9	13,1	7,8	323	534	433	-12,7	65,3	-18,9
Vasemmistoliitto VAS	3 506	3 203	3 010	-14,7	-8,6	-6,0	640	658	508	-23,2	2,8	-22,8
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	1 350	1 324	1 385	-4,1	-1,9	4,6	480	471	463	-6,1	-1,9	-1,7
Suomen Kristillisdemokraatit KD	1 870	1 971	1 945	-2,7	5,4	-1,3	300	316	311	-14,5	5,3	-1,6
Liike Nyt LIIKE	-	-	469	-	-	-	-	-	49	-	-	-
Muut	1 444	1 357	1 561	-16,4	-6,0	15,0	195	239	296	-35,0	22,6	23,8

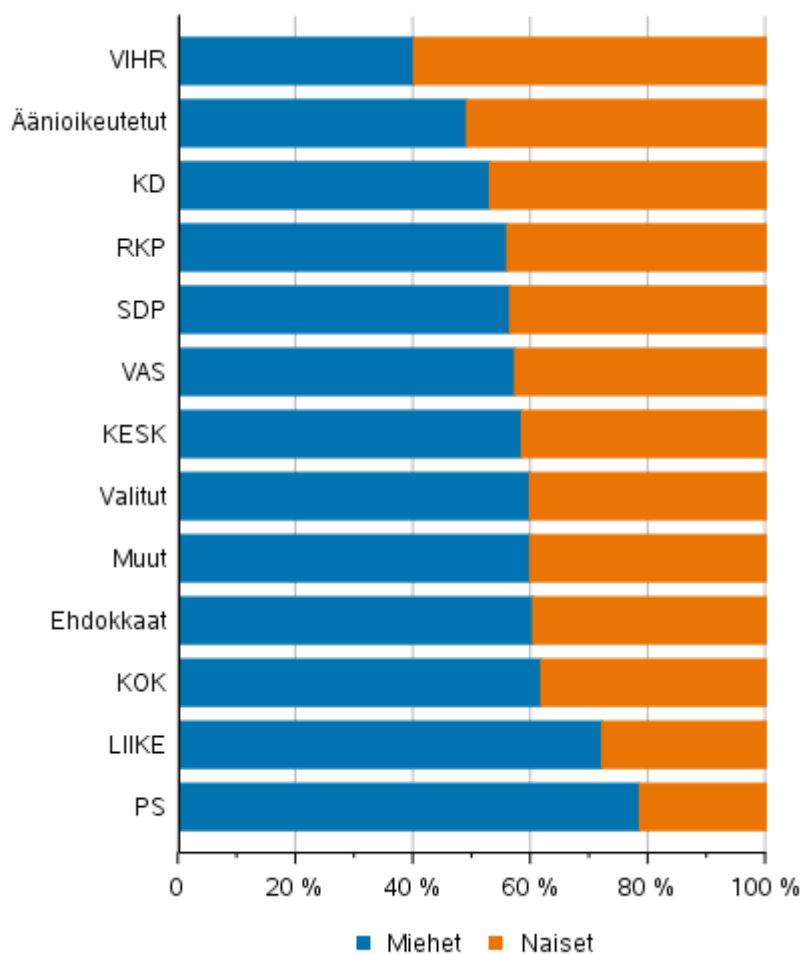
Naisten osuus valituista nousi yli 40 prosentin

Ehdokkaista naisia on 39,7 prosenttia. Äänioikeutetuista enemmistö eli 51 prosenttia on naisia. Muutosta vuoden 2017 vaaleihin ei juuri tapahtunut. Vain Vihreällä liitolla on ehdokkaissaan naisenemmistö. Sen ehdokkaista 60 prosenttia on naisia. Toiseksi eniten naisehdokkaita on Kristillisdemokraateilla, joilla naisten osuus on 47 prosenttia ja kolmanneksi eniten Suomen ruotsalaisella kansanpuolueella, 44,1 prosenttia. Keskustalla, Vasemmistoliitolla ja SDP:llä naisten osuus ehdokkaista on yli keskiarvon, vaihdellen 41,6 ja 43,6 prosentin välillä. Vähiten naisehdokkaita on Perussuomalaisilla, 21,5 prosenttia ehdokkaista. Myös uuden puolueen, Liike Nytin ehdokkaissa on varsin vähän naisia (27,9 %). Perussuomalaisilla ja Kokoomuksella naisehdokkaiden osuus on myös pienentynyt edellisvaaleista. (Kuvio 1)

Valituista naisia on 40,2 prosenttia. Naisten osuus valituista nousi edellisistä vaaleista 1,2 prosenttiyksikköä. Uusista valtuutetuista eli heistä, jotka eivät ole tällä hetkellä kunnanvaltuutettuja, naisten osuus on hieman suurempi (42,8 %).

Vihreän liiton valituista selkeä enemmistö on naisia, noin 74 prosenttia. Keskimääräistä enemmän naisia on myös SDP:n (48,7 %), Vasemmistoliiton (47,8 %) ja Kristillisdemokraattien (46,6 %) valituista. Vähiten naisia kuntien valtuustoihin valittiin Perussuomalaisista. Heistä vain hieman yli viidennes on naisia. Myös Liike Nytin, Kokoomuksen ja Keskustan valtuustoihin valituista naisten osuus jää alle 40 prosentin. (Kuvio 1)

Kuvio 1. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Naisten osuus kaikista ehdokkaista on pysynyt noin 40 prosentin tuntumassa koko 2000-luvun. Useimmilla puolueilla naisten osuus puolueen ehdokkaista on pysytellyt hyvin samalla tasolla. Vain Vasemmistoliitto, Vihreä liitto ja SDP ovat kasvattaneet selkeästi naisten osuutta ehdokkaista viime vuosina. Vasemmistoliitolla naisten osuus ehdokkaista on noussut vuodesta 2008 yli kuusi prosenttiyksikköä, Vihreällä liitolla yli kolme prosenttiyksikköä ja SDP:llä 2,8 prosenttiyksikköä. Perussuomalaisilla naisten osuus on nyt pienin koko 2000-luvulla. Se on yli neljä prosenttiyksikköä pienempi kuin vuoden 2008 vaaleissa ja edellisiin vuoden 2017 vaaleihin verrattuna naisten osuus on 3,7 prosenttiyksikköä pienempi.

Taulukko 2. Naisten osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista puolueittain kuntavaaleissa vuosina 2008-2021, %

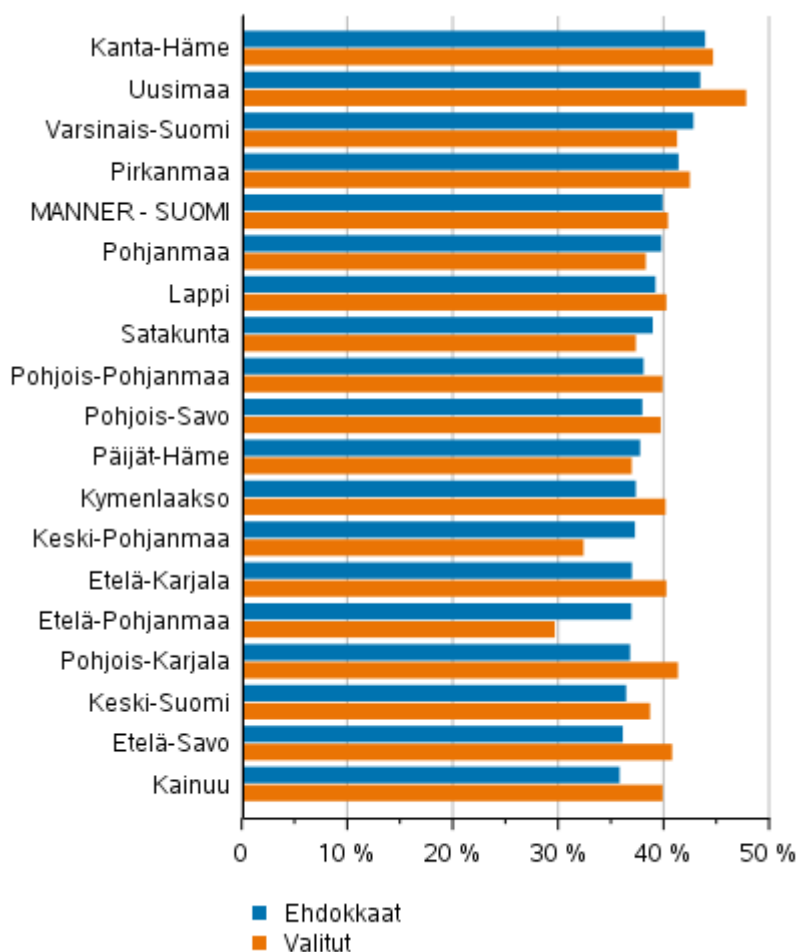
		2008	2012	2017	2021
	Äänioikeutetut	51,5	51,4	51,2	51,0
Ehdokkaat	Ehdokkaat	40,4	38,8	39,9	39,7
	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	40,8	40,4	40,9	43,6
	Perussuomalaiset PS	25,7	23,3	25,2	21,5
	Kansallinen Kokoomus KOK	40,3	39,1	39,0	38,3
	Suomen Keskusta KESK	40,3	39,8	39,7	41,6
	Vihreä liitto VIHR	56,8	56,8	57,9	60,0
	Vasemmistoliitto VAS	36,6	37,9	39,8	42,8
	Ruotsalainen kansanpuolue RKP	42,9	43,5	43,7	44,1
	Suomen Kristillisdemokraatit KD	48,2	45,3	46,7	47,0
	Liike Nyt LIIKE	-	-	-	27,9
	Muut	33,6	32,8	33,8	40,2
	Valitut	Valitut	36,7	36,2	39,0
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP		41,0	41,7	44,4	48,7
Perussuomalaiset PS		20,8	23,2	21,8	21,1
Kansallinen Kokoomus KOK		35,9	35,7	35,9	36,8
Suomen Keskusta KESK		34,1	35,1	36,1	39,5
Vihreä liitto VIHR		64,3	68,1	67,8	74,1
Vasemmistoliitto VAS		32,4	35,8	40,4	47,8
Ruotsalainen kansanpuolue RKP		38,2	38,3	40,1	43,0
Suomen Kristillisdemokraatit KD		43,0	38,7	46,5	46,6
Liike Nyt LIIKE		-	-	-	36,7
Muut		34,3	29,7	31,0	37,5

Prosentuaalisesti eniten naisehdokkaita on Kanta-Hämeessä (43,7 %) ja Uudellamaalla (43,3 %), ja vähiten Kainuussa (35,6 %) ja Etelä-Savossa (35,9 %). Kanta-Hämeen ja Uudenmaan lisäksi keskimääräistä enemmän naisia on ehdokkaana vain Varsinais-Suomen ja Pirkanmaan maakunnissa. (Kuvio 2)

Eniten naisia valittiin kuntien valtuustoihin Uudellamaalla. Uudenmaan kuntien tulevien valtuustojen valtuutetuista naisia on 47,6 prosenttia. Myös Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla, Pohjois-Karjalassa, Varsinais-Suomessa ja Etelä-Savossa naisten osuus valituista ylsi yli koko maan keskiarvon.

Naisten osuus valituista on pienin Etelä-Pohjanmaan (29,5 %) maakunnassa. Siellä naisia pääsi myös läpi selkeästi vähemmän kuin heitä oli ehdokkaana (36,7 %). Sen sijaan esimerkiksi Etelä-Savossa, Pohjois-Karjalassa, Uudellamaalla ja Kainuussa naisten osuus valituista on yli neljä prosenttiyksikköä suurempi kuin heidän osuutensa ehdokkaista.

Kuvio 2. Naisten osuus ehdokkaista ja valituista maakunnittain kuntavaaleissa 2021, %

Valituista uusia valtuutettuja 44 prosenttia

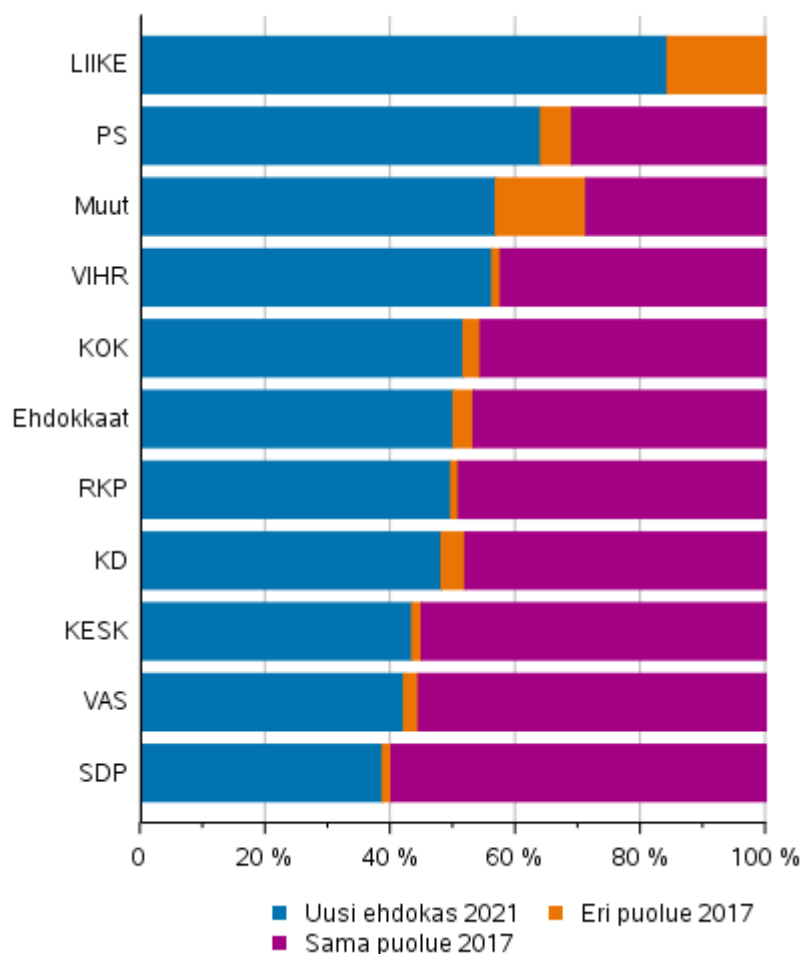
Kaikista puolueiden asettamista ehdokkaista puolet on uusia, eli he eivät olleet ehdokkaina vuoden 2017 vaaleissa. Ehdokkaista 46,8 % oli edelliskerrallakin saman puolueen ehdokkaana kuin nyt ja 3,2 % oli ehdolla jonkin muun puolueen tai valitsijayhdistyksen listoilla.

Puolueista, joilla oli ehdokkaita sekä vuonna 2017 ja 2021, on eniten uusia ehdokkaita Perussuomalaisilla, jonka ehdokkaista peräti 64 prosenttia on täysin uusia. Myös Vihreän liiton ja Kokoomuksen ehdokkaista yli puolet on uusia kuten myös ryhmässä muut, joka sisältää valitsijayhdistysten ja puolueet, joilla ei ole eduskunnassa edustusta. Uuden Liike Nyt -puolueen ehdokkaista suurin osa eli 84 prosenttia on uusia ja loput edellisellä kerralla olleet muun puolueen ehdokkaana. Puoluetta vaihtaneita molemmissa vaaleissa ehdokkaana olleista on hieman yli kolme prosenttia, eniten Perussuomalaisten ehdokkaissa (5,0 %).

(Kuvio 3)

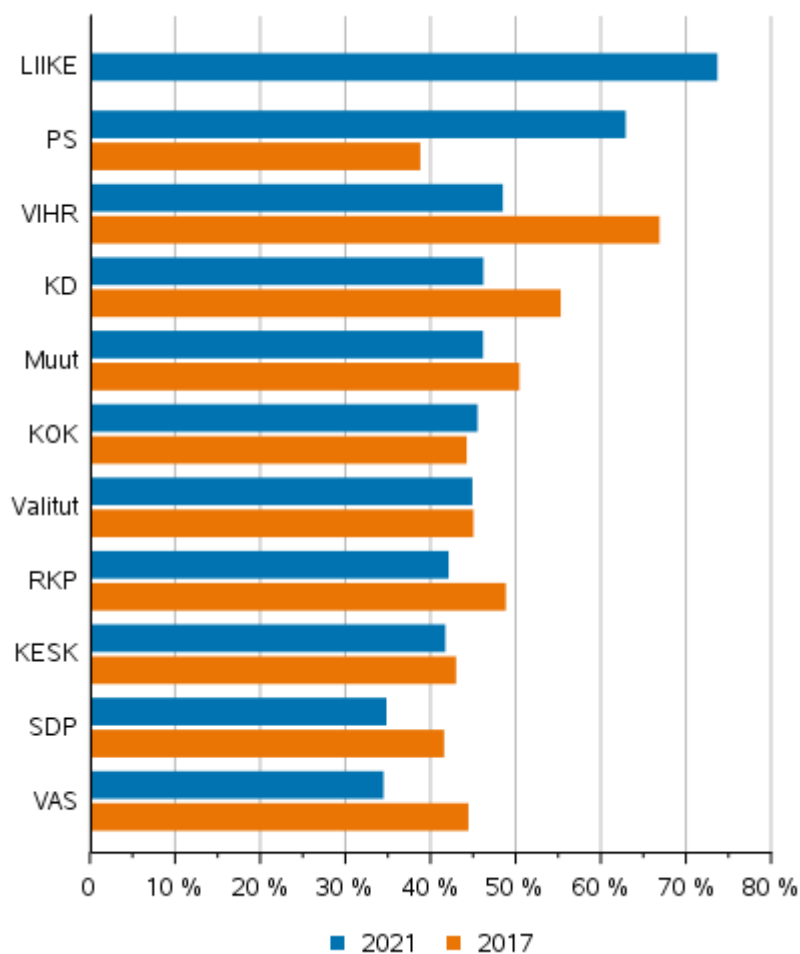
Kunnanvaltuutettuja kaikista ehdokkaista on vajaa viidennes. Eniten kunnanvaltuutettuja on Keskustan listoilla, noin 27 prosenttia puolueen ehdokkaista ja vähiten Liike Nytin ehdokkaista, 3,4 prosenttia, ja Perussuomalaisen ehdokkaista, noin kymmenen prosenttia. Istuvia kansanedustajia ehdokkaana on 176.

Kuvio 3. Vuonna 2017 ehdolla olleiden ja uusien ehdokkaiden osuus ehdokkaista puolueittain kuntavaaleissa 2021, %

Kuntien valtuustoihin valittiin 8 859 valtuutettua, joista 3 888 eli noin 44 prosenttia ei ollut vaalien aikaan kunnan valtuutettuna. Perussuomalaisten valituista noin 62 prosenttia on muita kuin nykyisiä kunnanvaltuutettuja ja uutena puolueena mukaan tulleen Liike Nytin valituista lähes kolme neljäsosaa on uusia kunnanvaltuutettuja. Vähiten uusia valtuutettuja on Vasemmistoliiton ja SDP:n valituista eli noin kolmannes ei ollut vaalien aikana kunnanvaltuutettuna. (Kuvio 4)

Kuvio 4. Uusien valtuutettujen osuudet puolueittain kuntavaaleissa 2017 ja 2021, %

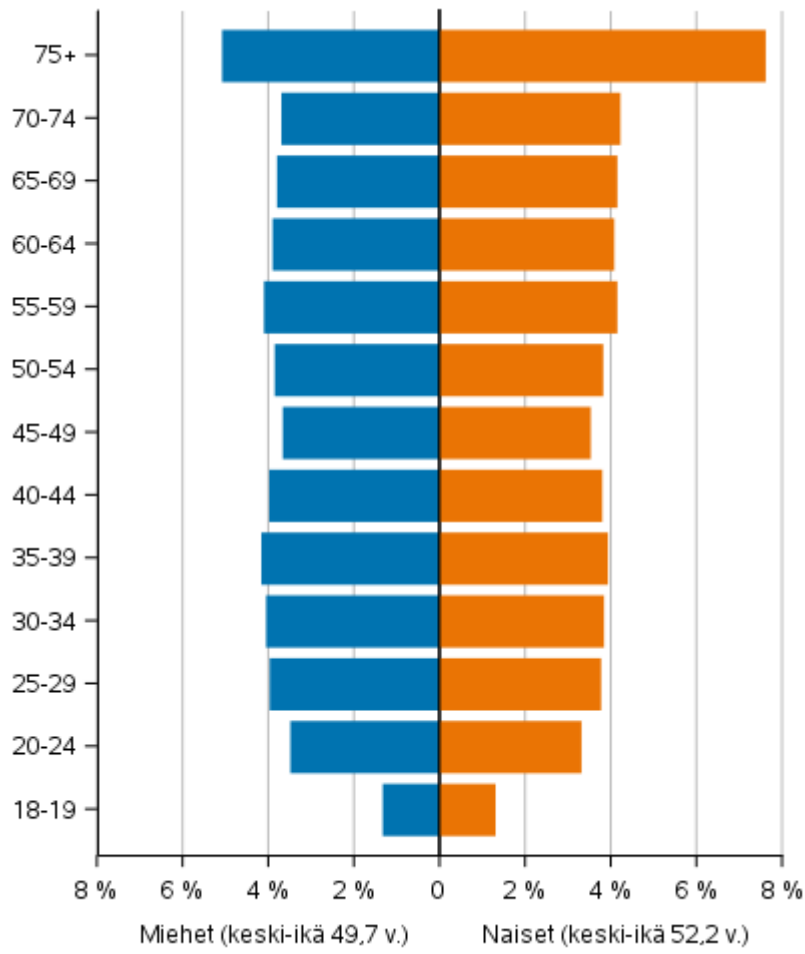
1.3. Ikärakenne

Vanhimmat valtuutetut Kristillisdemokraateilla, nuorimmat Vihreällä liitolla

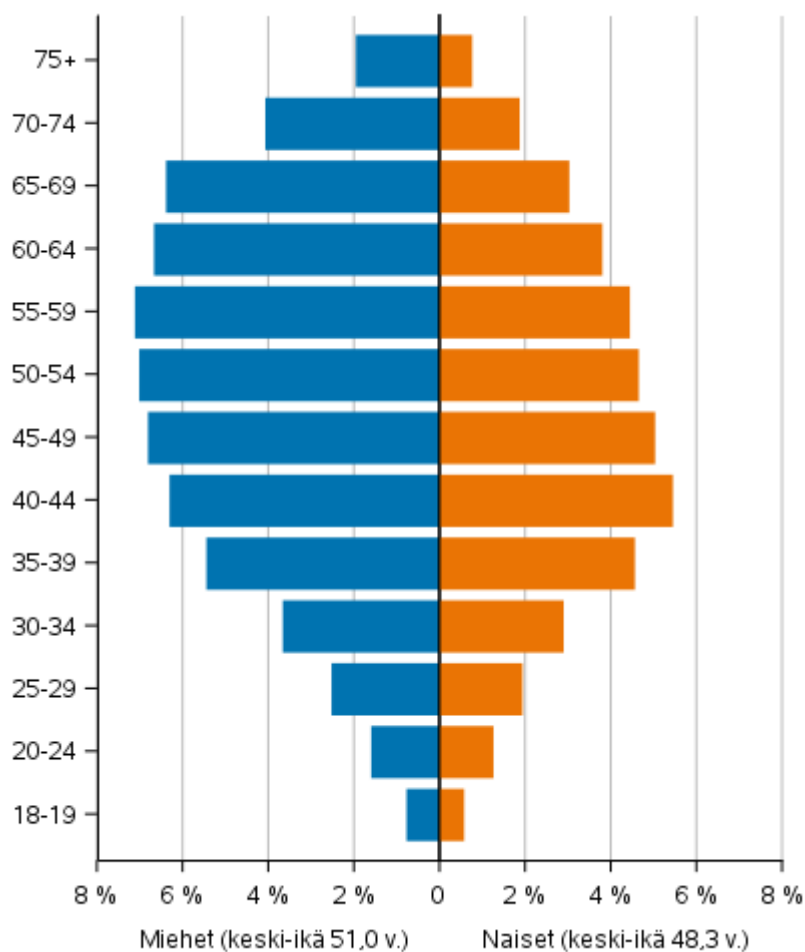
Ehdokkaat ovat nyt keski-ikältään puoli vuotta vanhempia kuin edellisvaaleissa ja noin kaksi vuotta vanhempia kuin vuoden 2008 ehdokkaat. Naisehdokkaat ovat vajaat kolme vuotta nuorempia kuin miesehdokkaat. Ehdokkaana olevien miesten keski-ikä on nyt 51,0 ja naisten 48,3 vuotta. Naisehdokkaat ovat keskimäärin neljä vuotta nuorempia kuin naisäänioikeutetut ja miesehdokkaat hieman yli vuoden vanhempia kuin miesäänioikeutetut. Äänioikeutettujen keski-ikä on edellisistä kuntavaaleista noussut vajaalla vuodella ja vuodesta 2008 hieman yli kahdella vuodella. Miesten keski-ikä vaalipäivänä on nyt 49,7 ja naisten 52,2 vuotta.

Ehdokkaiden sukupuoli- ja ikärakenne on hyvin erilainen äänioikeutettuihin verrattuna (kuviot 5 ja 6). Kummankaan ryhmän ikäpyramidi ei ole enää nimensä mukaisesti pyramidi: äänioikeutettujen ikäjakauma muistuttaa pikemminkin tornia ja ehdokkaiden toispuoleista hyrrää, jossa näkyy sekä nuorimpien että vanhimpien ikäluokkien puuttuminen ja miesten enemmisyys. Miesehdokkailla painopiste on ikäluokissa 45-69 ja naisehdokkailla ikäluokissa 35-59.

Kuvio 5. Äänioikeutettujen ikajakaumat sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %

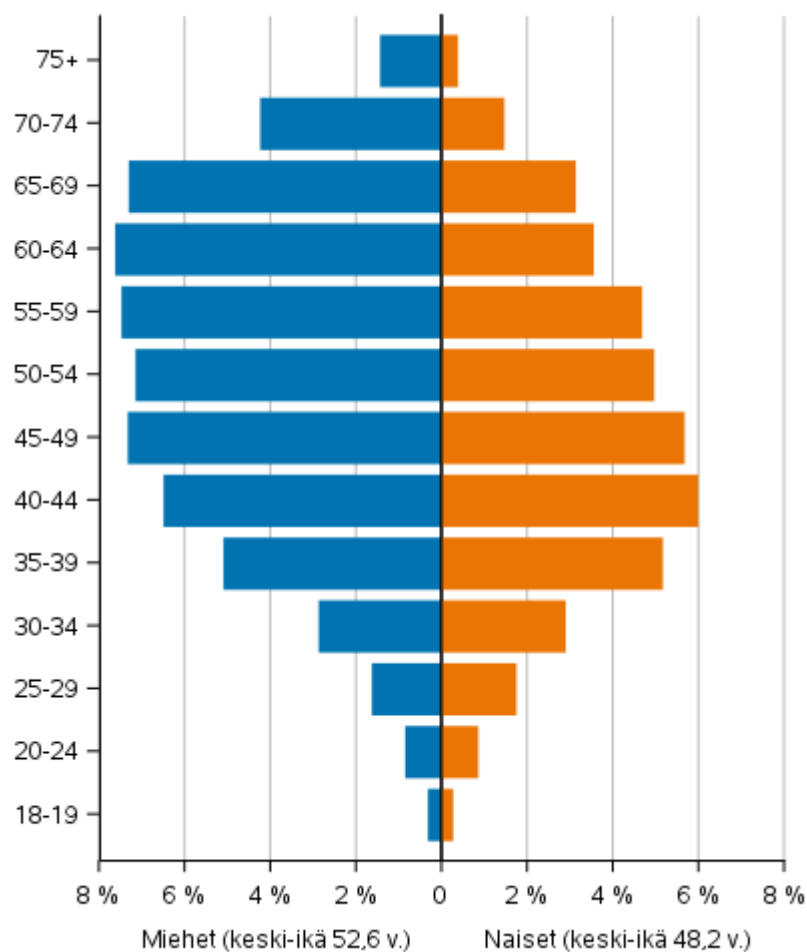

Kuvio 6. Ehdokkaiden ikäjakaumat sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Puolueittain tarkasteltuna vanhimmat ehdokkaat ovat Kristillisdemokraattien listoilla: 60 vuotta täyttäneiden osuus ehdokkaista on noin 40 prosenttia ja keski-ikä 53,9 vuotta. Myös SDP:n ja Vasemmistoliiton ehdokkaista kolmannes on 60 vuotta täyttäneitä. Nuorimpia ovat Vihreän liiton ehdokkaat. Heistä lähes 37 prosenttia on alle 40-vuotiaita, ja ehdokkaiden keski-ikä on 44,6 vuotta. Kaikista ehdokkaista noin 25 prosenttia on alle 40-vuotiaita ja noin 28 prosenttia 60 vuotta täyttäneitä. (Kuvio 6, Taulukko 3)

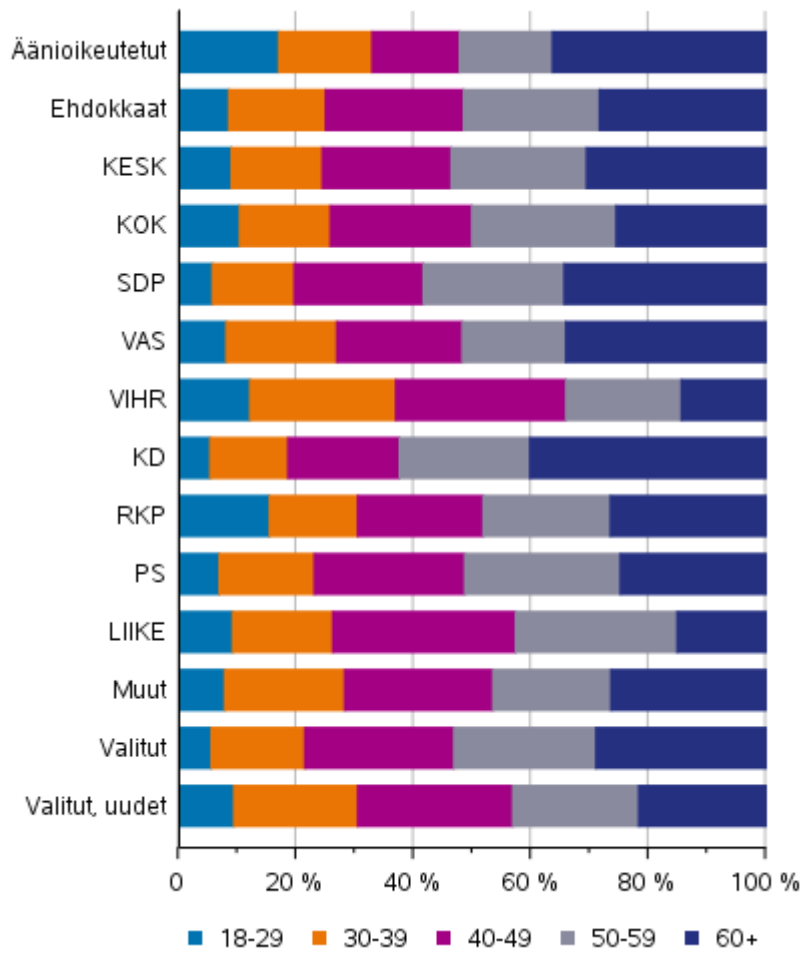
Kuvio 7. Valittujen ikäjakauma sekä keski-ikä sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Kunnanvaltuustoihin valituista noin viidennes on alle 40-vuotiaita ja 60 vuotta täyttäneitä 29 prosenttia. Alle 40-vuotiaita valittiin huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2017, jolloin neljännnes valituista kuului tähän ikäryhmään. Myös 60 vuotta täyttäneiden osuus valituista pieneni kahdella prosenttiyksiköllä.

Valittujen keski-ikä oli 50,8 vuotta, noin puoli vuotta korkeampi kuin edellisissä vaaleissa. Vanhimpia valtuutettuja ovat Kristillisdemokraattien valitut, keskimäärin 55-vuotiaita. Nuorimpia puolestaan ovat Vihreän liiton valitut – heidän keski-ikänsä on 43 vuotta. (Taulukko 3)

Kuvio 8. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut ikäluokittain kuntavaaleissa 2021, %

Taulukko 3. Ehdokkaiden ja valittujen keski-ikä puolueittain kuntavaaleissa 2021

		Yhteensä	Miehet	Naiset
	Äänioikeutetut	51,0	49,7	52,2
Ehdokkaat	Ehdokkaat	50,0	51,0	48,3
	Suomen Keskusta KESK	50,4	51,8	48,4
	Kansallinen Kokoomus KOK	49,1	49,8	48,1
	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	52,2	53,5	50,6
	Vasemmistoliitto VAS	50,7	52,9	47,8
	Vihreä liitto VIHR	44,6	45,8	43,8
	Suomen Kristillisdemokraatit KD	53,9	54,2	53,5
	Ruotsalainen kansanpuolue RKP	48,1	49,1	47,0
	Perussuomalaiset PS	49,9	50,2	48,4
	Liike Nyt LIIKE	47,1	47,6	45,7
	Muut	49,2	50,5	47,3
	Valitut	Valitut	50,8	52,6
Suomen Keskusta KESK		51,3	52,9	48,9
Kansallinen Kokoomus KOK		50,2	51,6	47,9
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP		53,4	56,2	50,4
Vasemmistoliitto VAS		52,3	56,9	47,4
Vihreä liitto VIHR		42,9	45,8	41,9
Suomen Kristillisdemokraatit KD		54,9	56,2	53,4
Ruotsalainen kansanpuolue RKP		50,0	51,7	47,8
Perussuomalaiset PS		49,0	49,8	46,0
Liike Nyt LIIKE		49,2	49,7	48,4
Muut		51,0	52,6	48,4

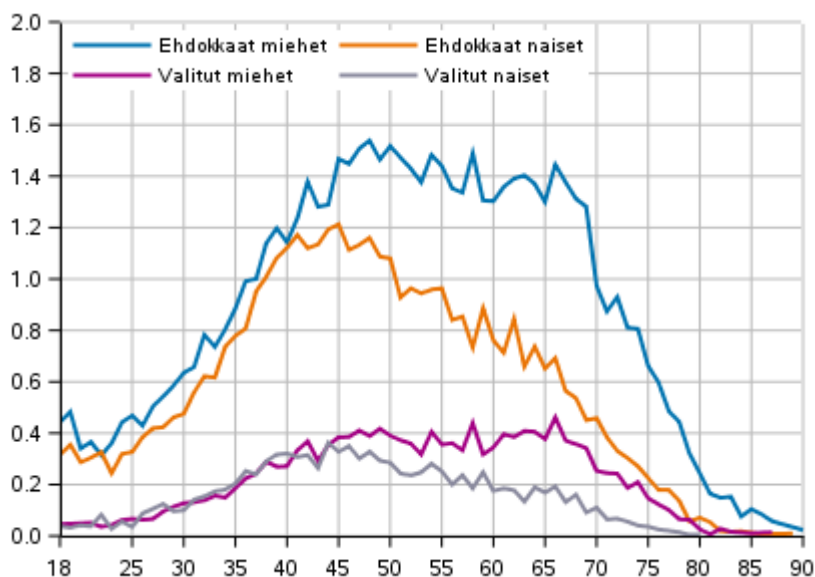
Alle 40-vuotiaissa sukupuolten välillä ei juurikaan eroa valittujen osuuksissa ikäluokasta

Äänioikeutetuista miehistä ehdokkaita on prosentti ja naisista vastaavasti 0,6 prosenttia. Naisten ehdokkuus on kaikissa ikäluokissa pienempää kuin miesten. Ehdokkaiden osuus ikäluokasta nousee jyrkästi naisilla noin 40 ja miehillä noin 50 ikävuoteen saakka. Aina noin 40 ikävuoteen saakka naisten osallistumisaktiivisuus on vain hieman alhaisempaa kuin miesten, mutta sen jälkeen ero kasvaa. Kun naisten osallistumisaktiivisuus lähtee laskuun 45 ikävuoden jälkeen, miesten osallistumisaktiivisuus alkaa laskea voimakkaammin vasta noin 70 ikävuoden jälkeen ja putoaa samalle tasolle kuin se on 40-vuotiailla miehillä.

Miesehdokkaiden osuus ikäluokasta on suurimmillaan ikävuosien 42–69 välillä, jolloin kustakin 1-vuotisikäluokasta noin 1,3–1,5 prosenttia on ehdokkaana. Naisista asettuu eniten ehdokkaaksi 37 ja 55 ikävuoden välillä, 1,0 – 1,1 prosenttia ikäluokasta. (Kuvio 9)

Valituiksi tulleiden osuudet ikäluokista noudattelevat ehdokkaiden osuuksia ikäluokista. Mitä suurempi osuus ikäluokasta on ollut ehdolla, sitä suurempi osuus on todennäköisesti tullut myös valituksi. Suhteutettuna ikäluokan kokoon eniten miehiä tuli valituksi hieman yli 60-vuotiaissa. Naisia puolestaan valittiin valtuustoihin eniten hieman yli 40-vuotiaista. Valituiksi tulleiden osuudet ikäluokasta olivat hyvin samalla tasolla sekä miehissä että naisissa aina 44 ikävuoteen saakka, jonka jälkeen naisten osuus lähtee laskuun, kun taas miesten osuus pysyttelee samalla tasolla aina yli 60-vuotiaisiin saakka.

Kuvio 9. Ehdokkaiden ja valittujen osuus ikäluokasta sukupuolen mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Pienissä kunnissa Keskusta suurin puolue, isommissa Kokoomus

Asukasmäärältään pienissä, alle 20 000 asukkaan kunnissa Keskusta on ehdokasmäärältään suurin puolue. Alle 5 000 asukkaan kunnissa noin 35 prosenttia ehdokkaista on Keskustan asettamia. Toiseksi ja kolmanneksi eniten tämän kokoluokan kunnissa ovat asettaneet ehdokkaita Perussuomalaiset ja Kokoomus. Suurissa, yli 100 000 asukkaan kaupungeissa Keskustan osuus ehdokkaista on noin kymmenen prosenttia. (Taulukko 4)

Suuremmissa kunnissa mikään puolue ei pääse yhtä suureen osuuteen ehdokkaista kuin Keskusta pienissä kunnissa. Asukasmäärältään 20 000 – 99 999 asukkaan kunnissa kolme eniten ehdokkaita asettaneita puolueita ovat Kokoomus, SDP ja Perussuomalaiset kukin vajaan 20 prosentin osuudella kaikista ehdokkaista.

Suurimmissa yli 100 000 asukkaan kunnissa ehdokkaiden puoluejakauma on huomattavasti tasaisempi: eniten ehdokkaita myös suurissa kaupungeissa ovat asettaneet Kokoomus ja SDP, molempien puolueiden osuus ehdokkaista on hieman yli 14 prosenttia. Suurissa kaupungeissa on myös Vihreiden ja Vasemmistoliiton ehdokkaita keskiarvoa enemmän. Perussuomalaisen osuus ehdokkaista on 17 prosentin kieppeillä alle 100 000 asukkaan kunnissa ja suurimmissa kaupungeissa noin 14 prosenttia.

Alle 20 000 asukkaan kunnissa Keskusta sai eniten paikkoja kunnanvaltuustoihin. Alle 5 000 asukkaan kunnissa jopa yli 40 prosenttia valituista on Keskustasta, 5 000 – 19 999 asukkaan kunnissa 25-30 prosenttia. Toisesta ja kolmannesta sijasta kisasivat Kokoomus, Perussuomalaiset ja SDP 12-18 prosentin osuuksilla paikkamäärästä. Yli 20 000 asukkaan kunnissa eniten valtuustoihin valittiin Kokoomuksen ja toiseksi eniten SDP:n ehdokkaita. Kolmanneksi eniten valtuustopaikkoja saivat Perussuomalaiset, paitsi suurimmissa yli 100 000 asukkaan kaupungeissa, joissa kolmannen paikan lunasti Vihreä liitto.

Taulukko 4. Ehdokkaiden ja valittujen puoluejakauma kuntakoon mukaan kuntavaaleissa 2021, %

		Kunnan kokoluokka (väestömäärä vuoden 2020 lopussa)						
		Yhteensä	-4 999	5 000-9 999	10 000-19 999	20 000-49 999	50 000-99 999	100 000+
Ehdokkaat	Suomen Keskusta KESK	19,3	35,3	24,5	20,1	13,1	13,2	9,8
	Kansallinen Kokoomus KOK	16,9	15,2	15,2	18,3	19,1	19,3	14,4
	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	15,8	12,0	15,0	16,9	18,2	18,5	14,3
	Vasemmistoliitto VAS	8,4	5,3	8,4	6,6	9,6	8,8	11,4
	Vihreä liitto VIHR	7,9	2,5	4,5	5,7	9,8	11,5	13,4
	Suomen Kristillisdemokraatit KD	5,5	3,9	5,2	6,1	5,3	5,2	6,9
	Ruotsalainen kansanpuolue RKP	3,9	1,1	5,3	5,1	3,0	3,3	5,6
	Perussuomalaiset PS	16,7	17,5	16,6	17,6	17,7	17,1	13,9
	Liike Nyt LIIKE	1,3	0,4	0,8	0,7	1,3	1,3	3,2
	Muut	4,4	6,8	4,6	2,8	2,8	1,7	7,0
	Yhteensä	100,1	100,0	100,1	99,9	99,9	99,9	99,9
Valitut	Suomen Keskusta KESK	27,6	43,6	29,8	25,2	14,8	14,7	8,8
	Kansallinen Kokoomus KOK	17,5	13,6	14,3	18,2	22,3	22,2	25,3
	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	16,4	12,2	15,0	17,4	20,5	21,8	19,0
	Vasemmistoliitto VAS	5,7	4,3	6,1	4,5	7,4	5,6	9,4
	Vihreä liitto VIHR	4,9	1,4	2,5	4,4	8,2	8,9	15,6
	Suomen Kristillisdemokraatit KD	3,5	2,8	3,8	4,3	3,6	3,4	3,1
	Ruotsalainen kansanpuolue RKP	5,2	1,5	9,2	8,1	3,9	5,0	2,6
	Perussuomalaiset PS	15,3	14,3	14,6	15,8	16,8	17,7	13,8
	Liike Nyt LIIKE	0,6	0,3	0,5	0,5	0,6	0,6	1,6
	Muut	3,3	6,1	4,3	1,7	1,7	-	0,8
	Yhteensä	100,0	100,1	100,1	100,1	99,8	99,9	100,0

1.4. Ulkomaalaistausta

Vieraskielisiä valittiin valtuustoihin alle prosentti

Ruotsinkielisiä on ehdokkaina (5,4 %) hieman enemmän kuin heitä on äänioikeutetuissa (4,6 %). Erityisesti Uudellamaalla ja Pohjanmaalla ruotsinkieliset ovat aktiivisempia, heitä on ehdokkaista Uudellamaalla 12,4 prosenttia ja Pohjanmaalla 54,4 prosenttia ehdokkaista. Vastaavasti ruotsinkielisten osuus äänioikeutetuista on Uudellamaalla 7,5 prosenttia ja Pohjanmaalla 50,3 prosenttia. (Taulukko 5)

Muita kuin kotimaisia kieliä puhuvia on äänioikeutetuista hieman yli seitsemän prosenttia. Ehdokkaista vieraskielisiä on huomattavasti vähemmän, vain 2,7 prosenttia. Vieraskielisten osuus ehdokkaista on kuitenkin kasvanut hieman vuoden 2017 vaaleista, jolloin vieraskielisten ehdokkaiden osuus kaikista ehdokkaista oli 2,2 prosenttia.

Suhteellisesti eniten vieraskielisiä ehdokkaita on Pohjanmaalla, jossa ehdokkaista 5,3 prosenttia on vieraskielisiä ja toiseksi eniten Uudellamaalla 4,8 prosenttia. Vastaavat osuudet äänioikeutetuista ovat 6,5 ja 13,7 prosenttia.

Manner-Suomen tasolla vieraskielisten aliedustus on 4,6 prosenttiyksikköä. Vieraskielisiä ehdokkaita on siis vähemmän kuin väestössä on vieraskielisiä äänioikeutettuja. Suurin aliedustus on niillä alueilla, joissa vieraskielisten osuus väestöstä on suurin eli Uudellamaalla - erityisesti pääkaupunkiseudulla - ja Varsinais-Suomessa. Uudellamaalla vieraskielisiä on 8,9 ja Varsinais-Suomessa 4,6 prosenttiyksikköä vähemmän kuin heitä on äänioikeutetuissa.

Kotimaisia kieliä puhuvista saamenkielisiä on ehdokkaana keskimääräistä enemmän. Saamenkielisistä äänioikeutetuista 2,3 prosenttia on ehdokkaana. Kaikista äänioikeutetuista keskimäärin 0,8 prosenttia on ehdokkaana.

Kunnanvaltuustoihin valituista vieraskielisiä on alle prosentti eli vähemmän kuin heitä oli ehdokkaana ja huomattavasti vähemmän kuin vieraskielisiä on äänioikeutetuissa. Eniten vieraskielisiä valittiin Uudenmaan ja etenkin pääkaupunkiseudun valtuustoihin. Uudenmaan kuntien uusien valtuustojen jäsenistä 2,3 prosenttia on vieraskielisiä. Pääkaupunkiseudulla vieraskielisten osuus valituista on hieman yli viisi prosenttia. Etelä-Savon kunnissa valtuustoihin ei tullut valituksi yhtään vieraskielistä.

Ruotsinkielisiä valittiin kuntien valtuustoihin enemmän (6,3 %) kuin heidän osuutensa on ehdokkaista tai äänioikeutetuista. Eniten ruotsinkielisiä valittiin Pohjanmaalla, jossa valituista 71 prosenttia on ruotsinkielisiä. Äänioikeutetuista ruotsinkielisiä on Pohjanmaalla noin puolet. Myös Uudellamaalla ruotsinkielisiä valittiin valtuustoihin (16,2 %) yli kaksinkertaisesti verrattuna heidän osuuteensa äänioikeutetuista. Sitä vastoin Keski-Pohjanmaalla ruotsinkielisten valtuutettujen osuus (2,8 %) jäi huomattavasti väestöosuuttaan (9,1 %) pienemmäksi.

Taulukko 5. Äänioikeutetut, ehdokkaat ja valitut äidinkielen mukaan maakunnittain kuntavaaleissa 2021, %

	Äänioikeutetut			Ehdokkaat			Valitut		
	Suomi, saame	Ruotsi	Muu kieli, tuntematon	Suomi, saame	Ruotsi	Muu kieli, tuntematon	Suomi, saame	Ruotsi	Muu kieli, tuntematon
MANNER - SUOMI	88,1	4,6	7,3	91,9	5,4	2,7	92,8	6,3	0,8
Uusimaa	78,7	7,5	13,7	82,8	12,4	4,8	81,6	16,2	2,3
Varsinais-Suomi	87,3	5,6	7,2	91,0	6,4	2,6	92,3	6,3	1,4
Satakunta	96,0	0,3	3,7	98,1	0,4	1,5	99,6	0,2	0,2
Kanta-Häme	95,4	0,4	4,2	98,3	0,6	1,1	99,2	0,3	0,6
Pirkanmaa	94,7	0,4	4,9	97,5	0,6	1,9	99,1	0,4	0,5
Päijät-Häme	94,5	0,3	5,1	97,3	0,4	2,4	99,7	-	0,3
Kymenlaakso	93,3	0,8	5,9	95,1	1,6	3,3	97,3	1,8	0,9
Etelä-Karjala	93,8	0,2	6,0	96,1	0,1	3,8	99,6	-	0,4
Etelä-Savo	96,6	0,2	3,2	98,2	-	1,8	100,0	-	-
Pohjois-Savo	97,0	0,1	2,9	97,5	0,4	2,1	99,0	0,8	0,2
Pohjois-Karjala	96,3	0,1	3,6	97,4	0,1	2,5	99,7	-	0,3
Keski-Suomi	96,4	0,2	3,4	98,0	0,1	1,9	99,3	-	0,7
Etelä-Pohjanmaa	97,4	0,3	2,3	97,5	0,6	1,9	99,6	-	0,4
Pohjanmaa	43,2	50,3	6,5	40,3	54,4	5,3	27,2	71,0	1,8
Keski-Pohjanmaa	87,9	9,1	3,0	91,1	7,0	1,8	96,7	2,8	0,6
Pohjois-Pohjanmaa	96,9	0,2	2,9	98,4	0,2	1,4	99,5	-	0,5
Kainuu	97,2	0,1	2,7	98,4	0,1	1,4	99,5	-	0,5
Lappi	97,0	0,3	2,8	98,2	0,2	1,5	99,0	-	1,0

Vieraskielisten ehdokkuus on huomattavasti harvinaisempaa. Ehdokkaista vieraskielisiä on 953, mikä on 0,3 prosenttia äänioikeutetuista vieraskielisistä. Suurin vieraskielisten ryhmä ehdokkaissa ovat venäjänkieliset, 191 ehdokasta, ja toiseksi suurin vironkieliset, 95 ehdokasta. (Taulukko 6.)

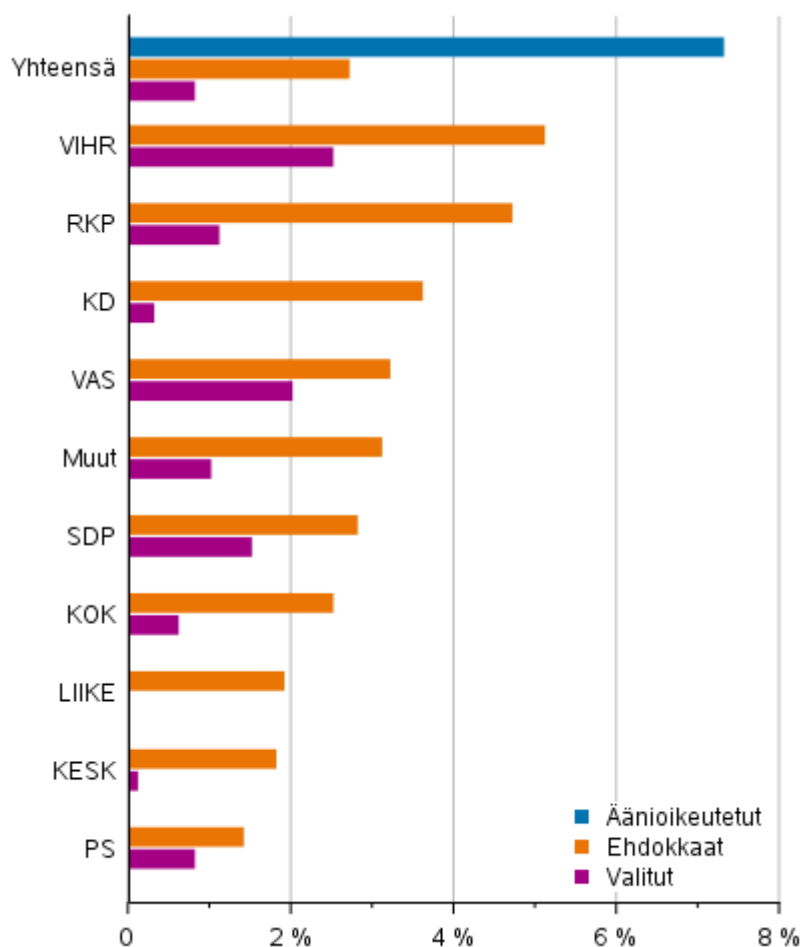
Valtuustoihin valittiin yhteensä 75 vieraskielistä. Suurimmat vieraskielisten ryhmät olivat englanninkieliset 12 ja somalinkieliset 10 valtuustoon valitulla.

Eniten vieraskielisiä ehdokkaita on Vihreällä liitolla, 5,1 prosenttia ehdokkaista, ja toiseksi eniten RKP:llä (4,7 %). Pienin vieraskielisten osuus ehdokkaista on Perussuomalaisilla (1,4 %). Valituiksi tulleiden osalta eniten vieraskielisiä on Vihreällä liitolla (2,5 %). Liike Nytin listoilta yhtään vieraskielisiä ei tullut valituksi ja Keskustan valituista vain 0,1 prosenttia on vieraskielisiä. Vaikka Kristillisdemokraateilla olikin vieraskielisiä ehdokkaita kolmanneksi eniten (3,5 %) Vihreän liiton ja RKP:n jälkeen, niin valituiksi tulleista vieraskielisiä oli vain 0,3 prosenttia. (Kuvio 10)

Taulukko 6. Äänioikeutetut ja ehdokkaat äidinkielen mukaan, suurimmat kieliryhmät eriteltyinä kuntavaaleissa 2021, %

	Äänioikeutetut	Ehdokkaat	% äänioikeutetuista
Yhteensä	4 464 815	35 627	0,8
KOTIMAISET KIELET YHTEENSÄ	4 141 093	34 674	0,8
suomi	3 932 759	32 711	0,8
ruotsi	206 848	1 929	0,9
saame	1 486	34	2,3
VIERASKIELISET YHTEENSÄ	323 722	953	0,3
venäjä	65 372	191	0,3
viro, eesti	39 785	95	0,2
englanti	16 692	71	0,4
arabia	20 514	50	0,2
farsi, persia	10 204	50	0,5
turkki	6 531	40	0,6
kurdi	10 213	36	0,4
espanja	7 307	30	0,4
somali	13 261	26	0,2
saksa	5 819	25	0,4
ranska	3 890	22	0,6

Kuvio 10. Vieraskielisten osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista (puolueittain) kuntavaaleissa 2021, %

Ulkomaalaistaustainen valtuutettu edelleen melko harvinainen

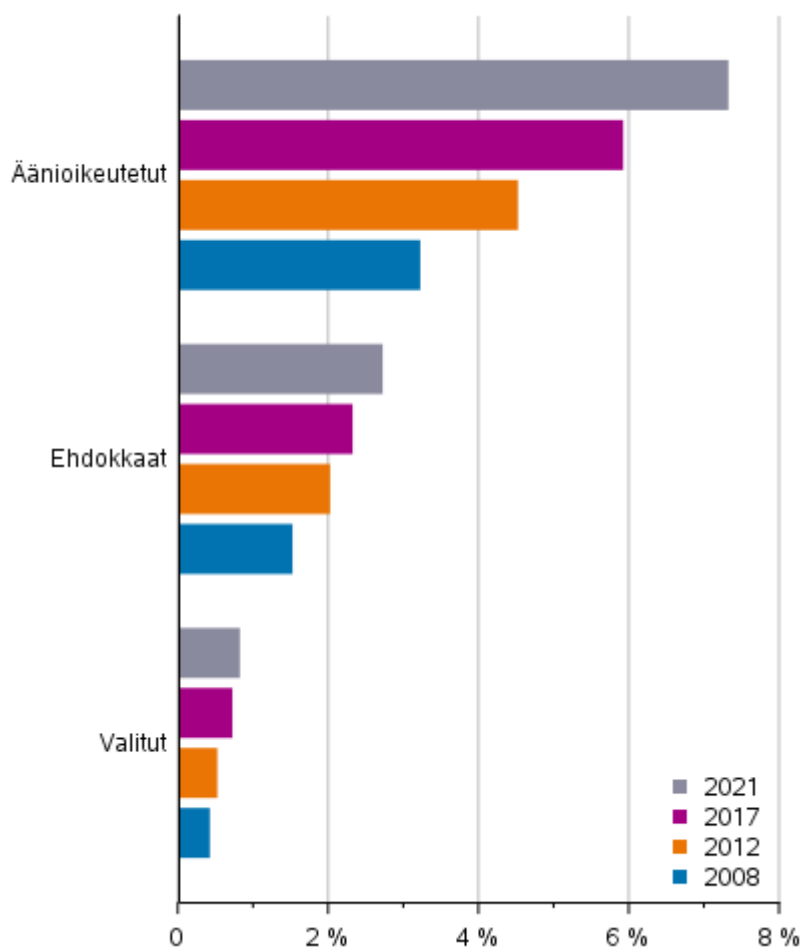
Väestön ulkomaalaistaustaisuutta voidaan tarkastella myös henkilön syntyperän mukaan. Äänioikeutetuista 92,7 ja ehdokkaista 97,3 prosenttia on suomalaistaustaisia eli henkilöitä, joiden vanhemmista vähintään toinen on Suomessa syntynyt. Ulkomaalaistaustaisia on siis hieman yli seitsemän prosenttia äänioikeutetuista ja lähes kolme prosenttia ehdokkaista. Valituiksi tulleista ulkomaalaistaustaisia on 0,8 prosenttia. Vuodesta 2008 lähtien ulkomaalaistaustaisten osuus valituksi tulleista on noussut 0,4 prosenttiyksikköä.

Toisen polven maahanmuuttajia eli niitä, jotka ovat itse syntyneet Suomessa, mutta joiden vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla, on vielä varsin vähän niin äänioikeutetuissa (0,3 prosenttia) kuin ehdokkaissakin (0,1 prosenttia). Ensimmäisen polven maahanmuuttajien (henkilö itse ja vanhemmat syntyneet ulkomailla) kohdalla on selvä aliedustus niin ehdokkaissa kuin valituissakin. Kaikista äänioikeutetuista tähän ryhmään kuuluu seitsemän prosenttia, kun ehdokkaista heitä on vain 2,6 ja valituista 0,7 prosenttia.

Taulukko 7. Äänioikeutetut, ehdokkaat ja valitut syntyperän mukaan kunnallisvaaleissa vuosina 2008-2021

	Äänioikeutetut				Ehdokkaat				Valitut			
	2008	2012	2017	2021	2008	2012	2017	2021	2008	2012	2017	2021
Yhteensä	4 196 532	4 303 064	4 397 006	4 464 815	38 505	37 124	33 618	35 627	10 412	9 674	8 999	8 859
Suomalais- taustaiset yhteensä	4 061 377	4 111 446	4 135 878	4 138 679	37 925	36 399	32 859	34 666	10 373	9 624	8 933	8 788
Suomalais- taustainen, syntynyt Suomessa	4 028 034	4 075 699	4 097 547	4 097 007	37 647	36 066	32 502	34 253	10 319	9 564	8 860	8 706
Suomalais- taustainen, syntynyt ulkomailla	33 343	35 747	38 331	41 672	278	333	357	413	54	60	73	82
Ulkomaalais- taustaiset yhteensä	135 155	191 618	261 128	325 802	580	725	759	961	39	50	66	71
Ulkomaalais- taustainen, syntynyt Suomessa	3 272	5 141	9 540	14 772	30	30	24	40	6	5	4	9
Ulkomaalais- taustainen, syntynyt ulkomailla	131 883	186 477	251 588	311 030	550	695	735	921	33	45	62	62
Tuntematon	-	-	-	334	-	-	-	-	-	-	-	-

Kuvio 11. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista kuntavaaleissa 2008, 2012, 2017 ja 2021, %

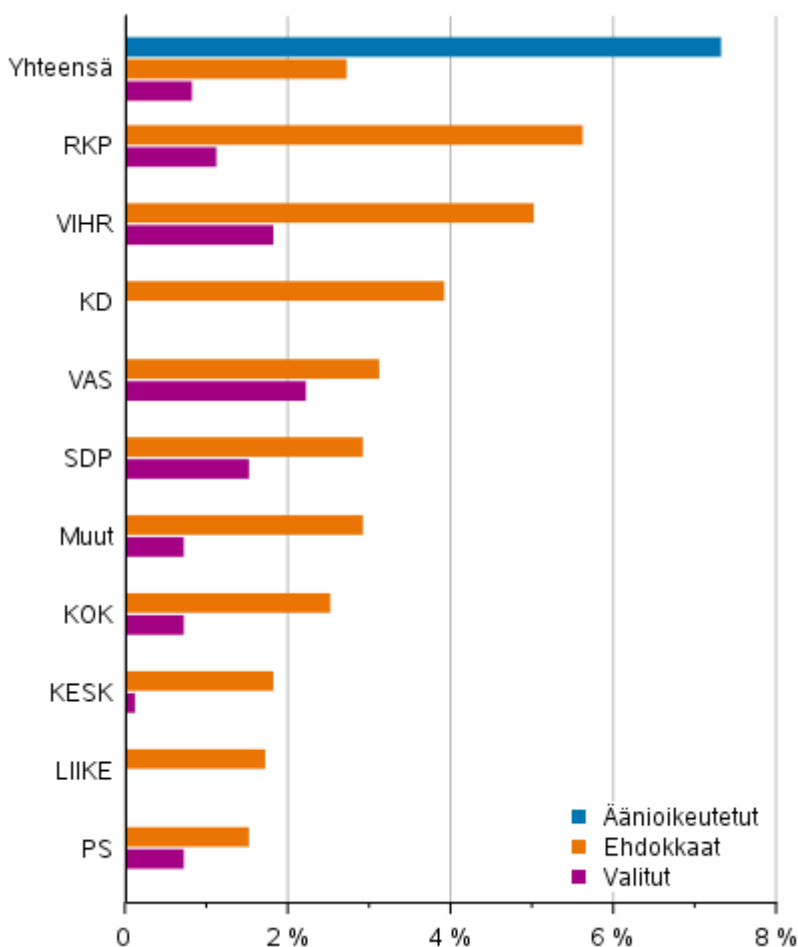

Suomessa asuvan väestön osalta viimeisin tieto vuodelta 2020

Puolueittain tarkasteltuna eniten ulkomaalaistaustaisia ehdokkaita on RKP:llä, 5,6 prosenttia ehdokkaista ja vähiten Perussuomalaisilla (1,5 prosenttia) ja Liike Nytillä (1,7 prosenttia). Keskimääräistä enemmän ulkomaalaistaustaisia on myös Vihreiden ja Kristillisdemokraattien ehdokkaissa. (Kuvio 10)

Suurin ulkomaalaistaustaisten osuus valtuutetuista on Vasemmistoliitolla (2,2 %) ja toiseksi eniten Vihreällä liitolla (1,8 %). Kristillisdemokraattien ja Liike Nytin valituista kenelläkään ei ole ulkomaalaistaustaa. Myös Keskustan valituista varsin pieni osuus on ulkomaalaistaustaisia eli 0,1 prosenttia.

Kuvio 12. Syntyperältään ulkomaalaisten osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista (puolueittain) kuntavaaleissa 2021, %

Kaksoiskansalaisia ehdokkaina 637

Ehdokkaissa on yli 60 eri maan kansalaisia, vaikka ulkomaan kansalaisten osuus onkin alle prosentti kaikista ehdokkaista. Äänioikeutetuista ulkomaan kansalaisia on 4,5 prosenttia. Ulkomaan kansalaisia on ehdokkaana 331 henkilöä. Suurin kansalaisuusryhmä on Viro 65 ehdokkaallaan, ja seuraavaksi suurimmat Ruotsi 32 ja Venäjä 31 ehdokkaallaan.

Suomen kansalaisia, joilla on myös jonkin toisen maan kansalaisuus, on ehdokkaana 637. Heidän osuutensa kaikista ehdokkaista on 1,8 prosenttia. Kaikista äänioikeutetuista kaksoiskansalaisia on yhteensä lähes 108 000 eli 2,4 prosenttia. Eniten ehdokkaissa on toiselta kansalaisuudeltaan Venäjän kansalaisia, 123 henkilöä, ja seuraavaksi Ruotsin kansalaisia, 67 henkilöä.

Valituiksi tulleista on ulkomaan kansalaisia alle kymmenen. Henkilöitä, joilla on Suomen kansalaisuuden lisäksi jonkin toisen maan kansalaisuus, valittiin kuntien valtuustoihin 64 henkilöä.

1.5. Koulutustaso

Kolmella neljäsosalla Vihreän liiton valituista korkeakouluasteen tutkinto

Koulutukseltaan ehdokkaat poikkeavat äänioikeutetuista selvästi. Ehdokkaista lähes 90 prosentilla on jokin perusasteen jälkeinen tutkinto, kun taas äänioikeutetuista perusasteen jälkeisen tutkinnon on suorittanut 76 prosenttia. Osin tämä selittyy sillä, että ehdokkaissa on hyvin vähän vanhimpien ikäryhmien edustajia, joiden koulutustaso on yleensä heikompi kuin nuorempien. Vähintään alimman korkea-asteen tutkinto on äänioikeutetuista 33 prosentilla ja ehdokkaista 48 prosentilla. (Taulukko 8)

Taulukko 8. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut koulutusasteen mukaan kuntavaaleissa 2021, %

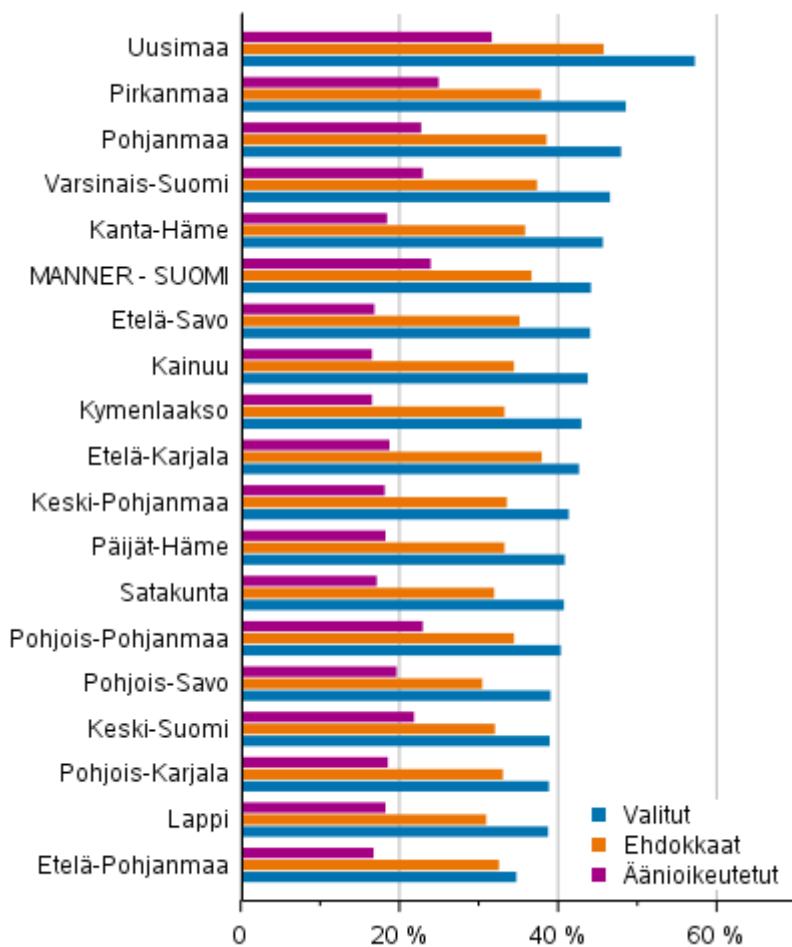
	Vain perusaste	Toinen aste	Alin korkea-aste	Alempi korkeakouluaste	Ylempi korkeakouluaste, tutkijakoulutus
Äänioikeutetut	24,3	42,6	9,4	12,3	11,4
Ehdokkaat	10,6	41,9	11,1	16,5	19,8
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	11,0	47,6	11,5	14,9	14,9
Perussuomalaiset PS	16,9	57,9	8,7	10,0	6,5
Kansallinen Kokoomus KOK	8,6	30,6	13,2	19,7	27,9
Suomen Keskusta KESK	7,9	39,5	14,1	19,1	19,4
Vihreä liitto VIHR	6,3	26,5	6,5	20,4	40,2
Vasemmistoliitto VAS	12,3	50,4	7,4	15,3	14,6
Ruotsalainen kansanpuolue RKP	8,4	29,2	9,7	21,5	31,1
Suomen Kristillisdemokraatit KD	9,3	34,7	14,5	16,5	25,0
Liike Nyt LIIKE	9,0	48,2	9,6	15,8	17,5
Muut	13,5	44,1	10,5	15,3	16,6
Valitut	6,8	36,5	12,9	19,0	24,9
Miehet	9,5	43,5	12,5	14,9	19,5
Naiset	2,7	26,1	13,4	25,0	32,8

Selkeästi korkeimmin koulutettuja ovat Vihreän liiton ehdokkaat. Heistä yli 60 prosentilla on korkeakouluasteen tutkinto, kun kaikista ehdokkaista vastaavan tasoisen tutkinnon on suorittanut 36 ja äänioikeutetuista 24 prosenttia. Myös RKP:n ja Kokoomuksen ehdokkaissa on enemmän korkeakouluasteen suorittaneita kuin ehdokkaissa keskimäärin.

Kunnanvaltuustoihin valitut ovat korkeammin koulutettuja kuin äänioikeutetut ja ehdokkaana olleet. Valituista korkeakouluasteen tutkinto on noin 44 prosentilla ja pelkän perusasteen varassa on hieman alle seitsemän prosenttia. Vihreän liiton valituista jopa 76 prosentilla ja Kokoomuksen valituista 58 prosentilla on korkeakouluasteen tutkinto. Perussuomalaisten valtuutetuista korkeakouluasteen suorittaneiden osuus on samalla tasolla kuin äänioikeutettujen eli 24 prosenttia.

Ehdokkaiden koulutustaso heijastaa alueiden koulutus rakenne-eroja. Uudellamaalla korkeasti koulutettujen osuus sekä äänioikeutetuista että ehdokkaista on muuta maata suurempi (Kuvio 13). Uudellamaalla noin 45 prosenttia ehdokkaista on suorittanut korkeakouluasteen tutkinnon. Muilla alueilla korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden osuus ehdokkaista jää alle 40 prosentin. Ero maakuntien välillä näkyy myös valittujen osalla selvästi. Uudenmaan kuntien valtuustoihin valituista suurimmalla osalla eli 57 prosentilla on korkeakouluasteen tutkinto. Muissa maakunnissa jäädytään huomattavasti alhaisempiin osuuksiin.

Kuvio 13. Korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden osuus äänioikeutetuista, ehdokkaista ja valituista maakunnittain kuntavaaleissa 2021, %

1.6. Työmarkkina-asema

Valitut vahvasti työelämässä

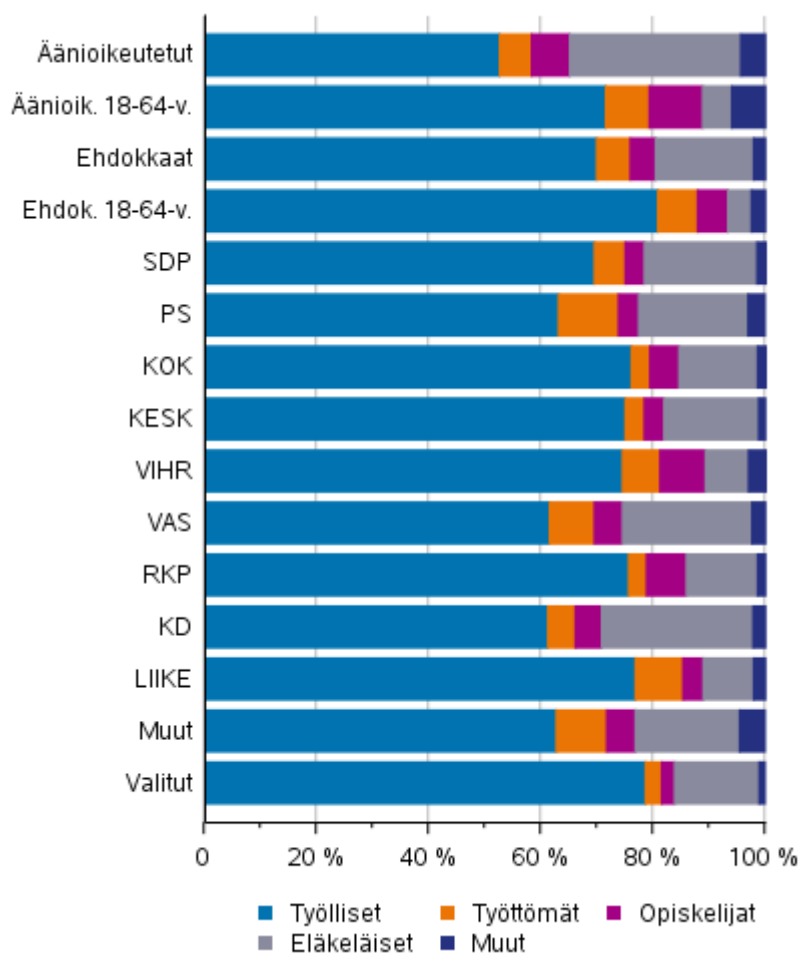
Ehdokkaista työllisiä on 70 prosenttia ja työttömiä saman verran kuin äänioikeutetuissa, noin kuusi prosenttia. Eläkeläisiä ehdokkaissa puolestaan on selvästi vähemmän, noin 18 prosenttia. Tarkasteltaessa työikäistä väestöä (18–64 -vuotiaat) ehdokkaista on noin 81 prosenttia työllisiä, kun saman ikäisissä äänioikeutetuissa työllisten osuus on yhdeksän prosenttiyksikköä pienempi. Opiskelijoita ja muita työvoiman ulkopuolella olevia on tämän ikäisissä äänioikeutetuissa selvästi enemmän kuin ehdokkaissa. (Kuvio 14)

Kaikista äänioikeutetuista 53 prosenttia on töissä, työttömänä on kuusi prosenttia ja eläkkeellä 31 prosenttia. Opiskelemissa äänioikeutetuista on seitsemän prosenttia ja muuten työvoiman ulkopuolella noin neljä prosenttia.

Työllisiä on eniten Liike Nyt -puolueen, Kokoomuksen, RKP:n, Keskustan ja Vihreiden ehdokkaissa (75-77 prosenttia). Opiskelijoita puolestaan on eniten Vihreän liiton ehdokkaissa, eli noin kahdeksan prosenttia. Eläkkeellä olevia ehdokkaista on eniten Kristillisdemokraateilla (27 %) ja Vasemmistoliitolla (23,1 %).

Valtuustoihin valituista vielä suurempi osa kuin ehdokkaista on työelämässä eli työllisiä on lähes 80 prosenttia valituiksi tulleista. Eläkkeellä on 15 ja työttömänä kolme prosenttia valituista.

Kuvio 14. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut pääasiallisen toiminnan mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Valtuustoihin valittujen työllisyysaste 90 prosenttia

Työllisyysaste lasketaan 18-64 -vuotiaiden työllisten prosentiosuutena samanikäisestä väestöstä. Kaikista 18-64-vuotiaista ehdokkaista työllisiä on 81 prosenttia. Äänioikeutettujen työllisyysaste on yhdeksän prosenttiyksikköä alempi. Ehdokkaiden työllisyysasteet noudattelevat alueellisesti maakuntien yleisiä työllisyysasteita. Siellä, missä koko väestön työllisyysaste on korkea, myös ehdokkaiden työllisyys on korkealla tasolla. Pohjanmaalla on korkein koko väestön työllisyysaste, 76,2 prosenttia ja siellä myös ehdokkaista 85 prosenttia on työelämässä. Vastaavasti Pohjois-Karjalassa, jossa yleinen työllisyysaste on maan alhaisin, myös ehdokkaiden työllisyys on keskiarvoa alempi. (Taulukko 9)

Valituiksi tulleiden työllisyysaste on korkea, koko maan tasolla 90 prosenttia. Se on yhdeksän prosenttiyksikköä korkeampi kuin ehdokkaiden ja lähes 20 prosenttiyksikköä korkeampi kuin äänioikeutettujen. Myös alueittain vaihtelu on suurta. Valituiksi tulleiden työllisyysaste vaihtelee Etelä-Pohjanmaan 93,6 prosentista Päijät-Hämeen 84,1 prosenttiin.

Taulukko 9. Äänioikeutettujen, ehdokkaiden ja valittujen (18-64-v.) työllisyysaste sukupuolen mukaan maakunnittain kuntavaaleissa 2021, %

	Äänioik. 18-64-v.			Ehdok. 18-64-v.			Valitut 18-64-v.		
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset
MANNER - SUOMI	71,5	70,4	72,7	80,8	80,2	81,5	90,0	90,1	89,8
Uusimaa	73,7	73,2	74,3	82,3	81,8	82,8	90,3	89,5	91,1
Varsinais-Suomi	71,8	70,7	72,9	81,2	80,8	81,6	91,4	91,3	91,5
Satakunta	71,2	69,6	72,9	83,4	83,2	83,7	91,1	90,9	91,3
Kanta-Häme	72,8	71,5	74,2	82,7	82,1	83,5	92,6	92,8	92,4
Pirkanmaa	70,8	69,8	71,8	79,0	80,2	77,3	88,4	90,9	85,4
Päijät-Häme	69,6	68,7	70,6	80,5	79,8	81,7	84,1	84,5	83,5
Kymenlaakso	68,4	66,5	70,4	76,7	75,9	78,1	87,4	83,5	92,6
Etelä-Karjala	68,1	65,7	70,8	79,5	78,6	81,2	89,8	88,5	91,7
Etelä-Savo	69,7	67,3	72,3	79,1	78,2	80,6	88,1	89,8	86,0
Pohjois-Savo	69,8	68,0	71,6	79,7	79,6	79,9	89,2	89,0	89,4
Pohjois-Karjala	65,5	63,4	67,8	74,8	74,6	75,2	86,6	86,5	86,9
Keski-Suomi	67,9	66,7	69,1	77,2	75,7	79,5	88,5	89,2	87,6
Etelä-Pohjanmaa	73,6	72,2	75,1	83,8	83,2	84,8	93,6	93,4	94,1
Pohjanmaa	76,2	75,4	77,0	85,2	85,3	85,2	92,0	93,8	89,2
Keski-Pohjanmaa	73,6	73,4	73,9	83,5	83,3	83,9	91,7	91,7	91,7
Pohjois-Pohjanmaa	69,0	68,3	69,8	79,9	79,1	81,1	89,9	90,1	89,5
Kainuu	68,9	65,6	72,5	78,8	76,6	82,1	89,3	87,4	91,9
Lappi	70,5	68,4	72,8	81,7	79,6	84,8	91,3	90,9	91,8

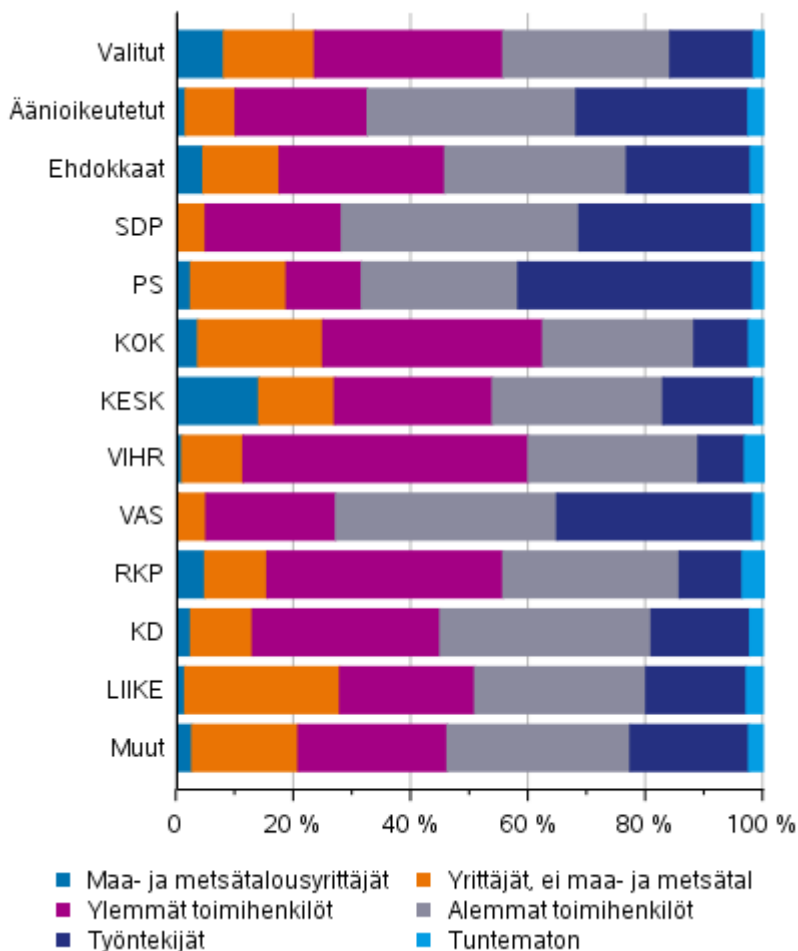
Valituista 60 prosenttia toimihenkilöitä

Kaikista työllisistä ehdokkaista lähes 30 prosenttia ja työllisistä äänioikeutetuista noin 20 prosenttia on ylempiä toimihenkilöitä. Eniten ylempiä toimihenkilöitä, eli lähes puolet työllisistä ehdokkaista, on Vihreällä liitolla. Myös RKP:n ja Kokoomuksen ehdokkaista lähes 40 prosenttia on ylempiä toimihenkilöitä. Vähiten ylempiä toimihenkilöitä on Perussuomalaisten (13,5 %) ehdokkaissa. (Kuvio 15)

Kaikista työllisistä ehdokkaista yrittäjiä on 17,5 ja äänioikeutetuista 10,0 prosenttia. Eniten yrittäjiä on Liike Nyt -puolueen ehdokkaista (27,8 %) ja toiseksi eniten Keskustan ehdokkaista (26,9), joista yli puolet on maa- ja metsätalousyrittäjiä. Myös Kokoomuksen ehdokkaista yrittäjiä on neljännes painottuen kuitenkin enemmän muihin kuin maa- ja metsätalousyrittäjiin. Työntekijöitä on eniten Perussuomalaisten ehdokkaissa, noin 40 prosenttia ja toiseksi eniten Vasemmistoliiton ehdokkaissa, noin kolmannes työllisistä ehdokkaista.

Valtuustoihin valituista sosioekonomiselta asemaltaan on toimihenkilöitä 60 prosenttia, työntekijöitä 14,2 prosenttia, maa- ja metsätalousyrittäjiä kahdeksan prosenttia ja muita yrittäjiä 15,5 prosenttia.

Kuvio 15. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut sosioekonomisen aseman mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Julkinen sektori ja yrittäjäys työllistävät valittuja enemmän kuin äänioikeutettuja

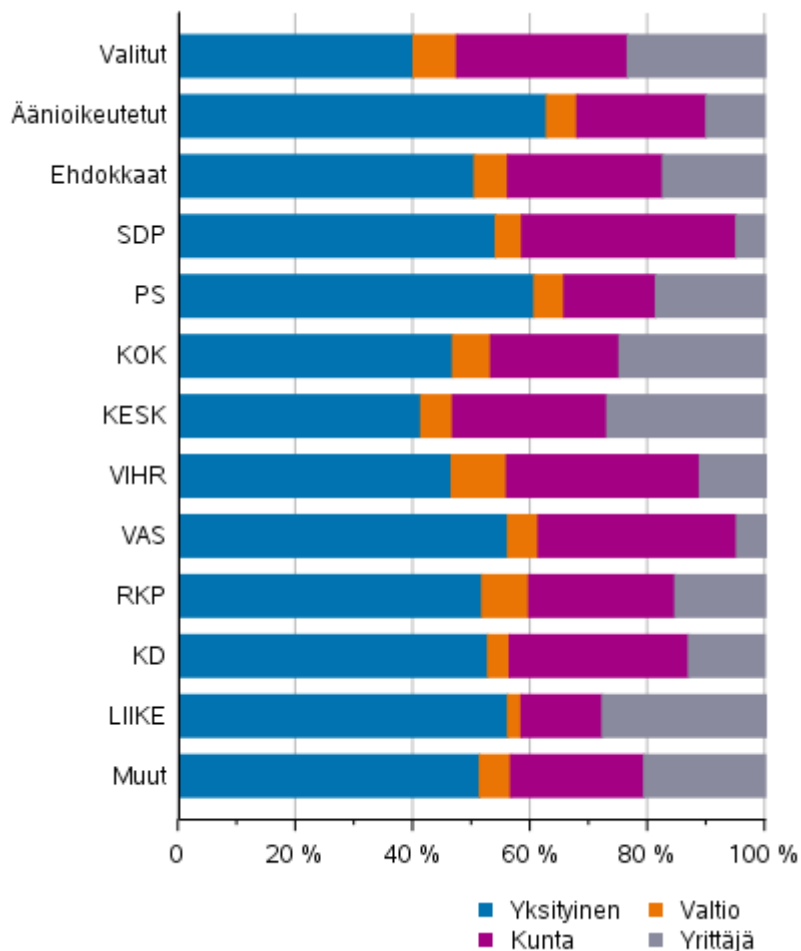
Ammattiaseman mukaan työlliset voidaan jaotella palkansaajiin ja yrittäjiin. Palkansaajia voidaan lisäksi jakaa edelleen työnantajan sektorin mukaisesti yksityisen sektorin, valtion ja kuntien palkansaajiin. Työllisistä ehdokkaista puolet toimii yksityisen sektorin ja vajaa kolmannes julkisen sektorin palkansaajina. Yrittäjiä ehdokkaista on noin 18 prosenttia.

Puolueittain työntajatyyppe vaihtelee erittäin paljon. Yrittäjiä on eniten Liike Nytin, Keskustan ja Kokoomuksen työllisistä ehdokkaista, kuntasektorin palkansaajia on puolestaan eniten SDP:n ehdokkaista (36,5%). Myös Vasemmistoliiton ja Vihreän liiton ehdokkaista noin kolmannes työskentelee kuntasektorilla. Työllisistä äänioikeutetuista yrittäjiä on kymmenen prosenttia ja kuntasektorin palkansaajia noin 22 prosenttia.

Valtiosektorin palkansaajia on eniten Vihreän liiton (9,4%) ja RKP:n (8,0%) ehdokkaissa. Työllisistä äänioikeutetuista valtiosektorin palveluksessa on noin viisi prosenttia. (Kuvio 16)

Valituista 29 prosenttia on kuntasektorin palkansaajia. Valtiosektorilla työskentelee 7,4 prosenttia, yksityisen sektorin palveluksessa on 40 prosenttia ja yrittäjinä työskentelee 23 prosenttia työllisistä valtuutetuista.

Kuvio 16. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut työnantajan sektorin mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Eniten julkinen sektori työllistää ehdokkaita suurimmissa, yli 50 000 asukkaan kunnissa. Näissä kunnissa työllisistä ehdokkaista työskentelee kunta- tai valtiosektorin palkansaajina hieman yli kolmannes ja valituista lähes puolet. Näissä kunnissa etenkin valtiosektorilla työskentelevien ehdokkaiden ja valittujen osuus on suurempi kuin pienemmissä kunnissa. Pienissä, alle 5 000 asukkaan kunnissa, yrittäjien osuus työllisistä ehdokkaista on yli neljännes ja valituista noin 31 prosenttia. (Taulukko 10)

Taulukko 10. Ehdokkaat ja valitut työnantajan sektorin ja kuntakoon mukaan kuntavaaleissa 2021, %

		Kunnan kokoluokka (väestömäärä vuoden 2020 lopussa)						
		Yhteensä	-4 999	5 000-9 999	10 000-19 999	20 000-49 999	50 000-99 999	100 000+
Äänioikeutetut	Yksityinen	62,7	53,0	57,5	60,8	63,5	59,7	66,2
	Valtio	5,2	2,7	3,2	3,3	4,0	5,8	6,8
	Kunta	22,0	25,1	24,2	23,6	22,5	25,5	19,5
	Yrittäjä	10,0	19,1	15,1	12,2	10,0	9,1	7,6
Ehdokkaat	Yksityinen	50,4	44,0	48,0	49,9	52,6	51,5	55,8
	Valtio	5,7	3,4	4,1	4,1	5,6	7,8	9,6
	Kunta	26,4	26,5	27,2	27,4	26,5	27,8	23,5
	Yrittäjä	17,5	26,1	20,7	18,6	15,3	12,9	11,1
Valitut	Yksityinen	40,0	37,2	40,7	40,7	41,9	40,5	41,8
	Valtio	7,4	3,9	4,6	5,8	9,3	13,1	23,2
	Kunta	29,1	28,0	28,6	30,0	30,4	33,1	26,0
	Yrittäjä	23,5	30,9	26,1	23,5	18,4	13,3	9,0

1.7. Perheasema

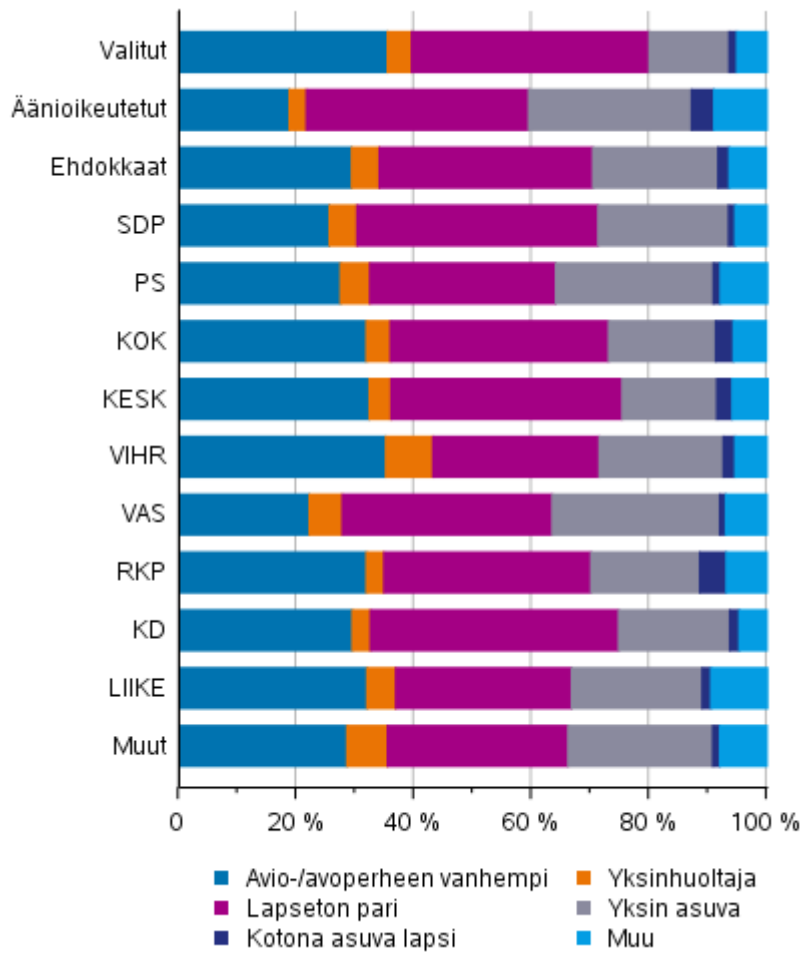
Valituista 40 prosenttia lapsiperheen vanhempia

Ehdokkaat poikkeavat myös perheasemaltaan äänioikeutetuista: lapsiperheen vanhempia on huomattavasti enemmän ehdokkaissa (34 %) kuin äänioikeutetuissa (22 %), ja yksin asuvia vähemmän ehdokkaissa (21 %) kuin äänioikeutetuissa (28 %). Ehdokkaissa on myös vähemmän kotona asuvia nuoria. Perheaseman eroavaisuutta selittää tietenkin jo se, että ehdokkaiden ja äänioikeutettujen ikärakenne on erilainen. Ehdokkaista puuttuvat sekä ikähaitarin ala- että yläpää. Isolla osalla äänioikeutetuista lapset ovat jo muuttaneet pois kotoa, kun taas suuri osa ehdokkaista on sen ikäisiä, että lapset asuvat vielä kotona. (Kuvio 17, Taulukko 11)

Vihreän liiton ehdokkaissa on eniten lapsiperheen vanhempia eli 43 prosenttia. Vasemmistoliiton ehdokkaista puolestaan on vähiten niitä, joilla on vielä alle 18-vuotiaita lapsia asumassa kotonaan. Kotona asuvia alle 25-vuotiaita nuoria on eniten RKP:n (4,5 %) ja yksin asuvia puolestaan eniten Vasemmistoliiton ehdokkaissa (28,5 %).

Valituista lapsiperheiden vanhempia on lähes 40 prosenttia eli enemmän kuin ehdokkaissa ja äänioikeutetuissa keskimäärin. Yksin asuvia on sen sijaan huomattavasti vähemmän valituissa (13,6 %) kuin äänioikeutetuissa, joista yli neljännes asuu yksin. Eniten lapsiperheen vanhempia on Vihreän liiton valituista, lähes 52 prosenttia. Vähiten eli noin 33 prosenttia lapsiperheen vanhempia on Vasemmistoliiton valituista.

Kuvio 17. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut perheeseen mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Taulukko 11. Äänioikeutetut, ehdokkaat ja valitut puolueittain valitut perheaseman mukaan kuntavaaleissa 2021, %

		Avio-/avoperheen vanhempi	Yksinhuoltaja	Lapseton pari	Yksin asuva	Kotona asuva lapsi	Muu
	Äänioikeutetut	18,8	2,9	37,8	27,7	3,8	9,0
Ehdokkaat	Ehdokkaat	29,4	4,7	36,3	21,3	1,9	6,3
	Suomen Keskusta KESK	32,4	3,7	39,3	16,1	2,6	6,1
	Kansallinen Kokoomus KOK	31,9	4,1	37,1	18,2	3,0	5,6
	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	25,6	4,7	41,0	22,2	1,1	5,4
	Vasemmistoliitto VAS	22,2	5,6	35,7	28,5	1,0	7,0
	Vihreä liitto VIHR	35,2	8,0	28,3	21,1	2,0	5,4
	Suomen Kristillisdemokraatit KD	29,5	3,1	42,2	18,9	1,6	4,7
	Ruotsalainen kansanpuolue RKP	31,9	3,0	35,2	18,5	4,5	6,9
	Perussuomalaiset PS	27,5	5,0	31,6	26,8	1,2	8,0
	Liike Nyt LIIKE	32,0	4,9	29,9	22,2	1,5	9,6
	Muut	28,6	6,9	30,7	24,6	1,2	8,0
	Valitut	Valitut	35,5	4,1	40,4	13,6	1,3
Suomen Keskusta KESK		36,9	2,8	43,0	10,8	1,6	4,9
Kansallinen Kokoomus KOK		38,3	3,4	38,9	12,6	1,8	5,0
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP		29,2	4,9	46,7	14,0	0,7	4,6
Vasemmistoliitto VAS		27,6	4,9	44,1	18,3	0,8	4,3
Vihreä liitto VIHR		43,9	7,9	24,9	14,5	2,5	6,2
Suomen Kristillisdemokraatit KD		33,8	2,3	53,7	9,0	-	1,3
Ruotsalainen kansanpuolue RKP		36,5	1,9	42,1	11,2	1,9	6,3
Perussuomalaiset PS		35,8	5,5	32,7	18,7	0,6	6,7
Liike Nyt LIIKE		40,8	4,1	34,7	14,3	-	6,1
Muut		39,2	6,4	32,8	14,9	0,7	6,1

Ehdokkailla ja valituilla lapsia keskimääräistä enemmän

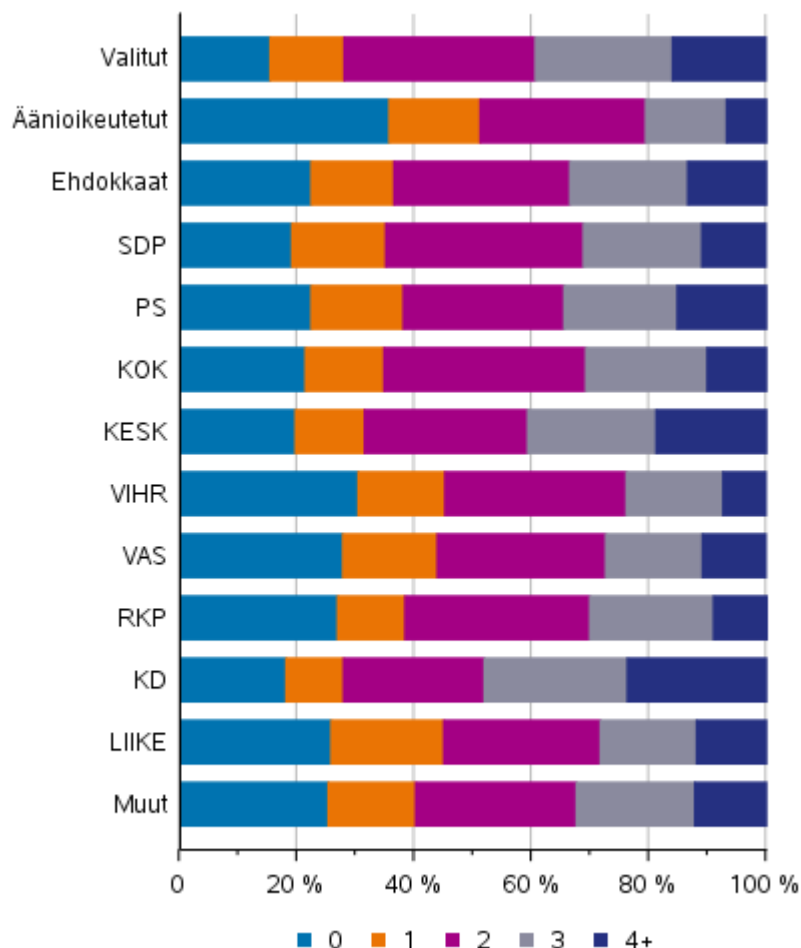
Perheasema ei kerro sitä, kuinka monella on tai on ollut omia lapsia, koska vanhemmissa ikäluokissa lapset ovat jo muuttaneet pois kotoa, ja esimerkiksi perheen hajotessa lapset voivat asua toisen vanhemman luona. Asiaa voidaan kuitenkin tarkastella Väestötietojärjestelmään tallennetun lasten lukumäärätiedon perusteella.

Ehdokkailla ja valituiksi tulleilla on lapsia keskimääräistä enemmän. Ehdokkaista noin 78 ja valituilla noin 85 prosentilla on omia lapsia. Äänioikeutetuilla vastaava osuus on 65 prosenttia. Eniten lapsia on Kristillisdemokraateilla, joiden ehdokkaista 24 prosentilla on vähintään neljä lasta, ja Keskustalla, joiden

ehdokkaista 19 prosentilla on neljä lasta tai enemmän. Suuret perheet ovat harvinaisimpia Vihreän liiton ehdokkailla (Kuvio 18).

Äänioikeutetuista 36 prosentilla ja ehdokkaista 22 prosentilla ei ole koskaan ollut tai vielä ole omia lapsia. Ehdokkailla lapsettomien osuus vaihtelee Kristillisdemokraattien 18 prosentista Vihreän liiton 30 prosenttiin.

Kuvio 18. Äänioikeutetut, ehdokkaat (puolueittain) ja valitut lasten lukumäärän mukaan kuntavaaleissa 2021, %

Ehdokkailla on keskimäärin kaksi lasta. Kaikilla äänioikeutetuilla on puolestaan keskimäärin 1,5 lasta. Eniten lapsia on Kristillisdemokraattien ehdokkailla eli 2,5 lasta ja Keskustan ehdokkailla 2,4 lasta. Vähiten Vihreän liiton ehdokkailla 1,6 lasta. Äänioikeutetuilla miehillä on hieman vähemmän lapsia kuin naisilla, mutta ehdokkaissa sukupuolten välillä ei ole eroa. (Taulukko 12)

Valituiksi tulleilla on keskimäärin 2,3 lasta. Eniten lapsia on Kristillisdemokraateilla eli keskimäärin 3,1 lasta ja vähiten Vihreän liiton valtuutetuilla, 1,7 lasta.

Taulukko 12. Äänioikeutetut, ehdokkaat ja valitut puolueittain lasten lukumäärän (lapsia keskimäärin) mukaan kuntavaaleissa 2021

		Yhteensä	Miehet	Naiset
	Äänioikeutetut	1,5	1,4	1,6
Ehdokkaat	Ehdokkaat	2,0	2,0	2,0
	Suomen Keskusta KESK	2,4	2,4	2,4
	Kansallinen Kokoomus KOK	1,9	1,9	1,9
	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	1,9	1,8	2,0
	Vasemmistoliitto VAS	1,7	1,7	1,7
	Vihreä liitto VIHR	1,6	1,5	1,6
	Suomen Kristillisdemokraatit KD	2,5	2,5	2,4
	Ruotsalainen kansanpuolue RKP	1,8	1,8	1,7
	Perussuomalaiset PS	2,0	1,9	2,2
	Liike Nyt LIIKE	1,7	1,7	1,8
	Muut	1,9	1,8	2,0
	Valitut	Valitut	2,3	2,3
Suomen Keskusta KESK		2,7	2,7	2,6
Kansallinen Kokoomus KOK		2,1	2,1	2,1
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP		2,1	2,1	2,1
Vasemmistoliitto VAS		2,0	2,1	1,9
Vihreä liitto VIHR		1,7	1,7	1,7
Suomen Kristillisdemokraatit KD		3,1	3,4	2,7
Ruotsalainen kansanpuolue RKP		2,0	2,0	2,1
Perussuomalaiset PS		2,2	2,2	2,2
Liike Nyt LIIKE		2,1	2,2	2,0
Muut		2,4	2,5	2,3

1.8. Tulotaso

Ehdokkaiden ja valittujen tulotaso korkeampi kuin äänioikeutettujen

Seuraavassa on tarkasteltu äänioikeutettuja ja ehdokkaita käytettävissä olevien rahatulojen mukaan. Tulotiedot ovat viimeksi vahvistetusta verotuksesta vuodelta 2019. Käytettävissä olevilla rahatuloilla tarkoitetaan verojen jälkeisiä rahatuloja, jotka koostuvat työ- ja omaisuustuloista, työhön liittyvistä luontoiseduista sekä tulonsiirroista.

Ehdokkaat ja valitut ovat korkeammin koulutettuja kuin äänioikeutetut ja heistä on myös suurempi osa työelämässä. Tämä selittää osaksi sen, että myös heidän tulotasonsa on korkeampi kuin äänioikeutettujen. Äänioikeutettujen käytettävissä olevien rahatulojen mediaani vuodelta 2019 oli 22 300 euroa, ehdokkaiden 28 400 euroa ja valittujen 33 700 euroa. Ehdokkaiden käytettävissä oleva rahatulo on keskimäärin 27 prosenttia suurempi kuin äänioikeutettujen. Käytettävissä olevat rahatulo ovat suurimmat Uudellamaalla niin äänioikeutetuilla (24 900 euroa/vuosi), ehdokkailla (31 100 euroa/vuosi) kuin valituillakin (39 400 euroa/vuosi). (Taulukko 13)

Euromääräisesti suurin tuloero ehdokkaiden ja äänioikeutettujen välillä on Etelä-Karjalassa, joissa ehdokkaiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani on yli 8 500 euroa korkeampi kuin äänioikeutettujen. Myös Satakunnassa, Etelä-Savossa, Päijät-Hämeessä ja Kanta-Hämeessä ehdokkaiden mediaanitulot ovat yli 7 000 euroa suuremmat kuin äänioikeutettujen. Pienimmät tuloerot on Lapissa, Keski-Pohjanmaalla ja Pohjois-Savossa, alle 6 000 euroa.

Taulukko 13. Äänioikeutettujen, ehdokkaiden ja valittujen käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa/vuosi) maakunnittain kuntavaaleissa 2021

	Äänioikeutetut			Ehdokkaat			Valitut		
	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset	Yhteensä	Miehet	Naiset
MANNER - SUOMI	22 300	24 200	20 800	28 400	29 000	27 700	33 700	34 900	32 100
Uusimaa	24 900	26 900	23 400	31 100	31 900	30 100	39 400	41 600	37 900
Varsinais-Suomi	21 900	23 800	20 400	28 600	29 800	27 500	34 200	36 200	32 400
Satakunta	21 300	23 500	19 600	28 900	29 800	28 000	33 400	35 100	31 400
Kanta-Häme	22 200	24 200	20 600	29 400	29 600	29 000	35 300	36 100	34 100
Pirkanmaa	21 700	23 800	20 200	27 900	29 000	26 400	33 400	35 900	31 500
Päijät-Häme	21 300	23 300	19 800	28 700	29 000	27 700	35 400	37 800	32 300
Kymenlaakso	21 200	23 600	19 300	27 700	28 500	26 500	35 000	35 400	33 700
Etelä-Karjala	20 800	23 000	19 200	29 300	29 800	28 300	34 900	36 200	33 100
Etelä-Savo	20 200	21 500	19 200	27 700	27 900	27 100	31 300	31 600	30 600
Pohjois-Savo	20 900	22 400	19 700	26 800	26 900	26 400	31 800	32 900	30 600
Pohjois-Karjala	19 600	20 700	18 700	25 700	25 800	25 100	30 900	32 500	28 600
Keski-Suomi	20 800	22 700	19 400	26 800	27 200	26 500	32 100	33 400	31 000
Etelä-Pohjanmaa	21 100	22 700	19 700	28 000	28 500	27 500	33 600	34 700	31 000
Pohjanmaa	22 000	24 300	20 100	28 300	29 600	26 800	33 200	34 700	30 800
Keski-Pohjanmaa	21 500	23 700	19 700	27 300	28 100	26 900	31 400	31 500	31 000
Pohjois-Pohjanmaa	21 700	23 500	20 200	27 700	28 300	27 000	32 200	34 100	30 900
Kainuu	20 600	22 000	19 400	27 200	27 600	26 500	30 900	31 000	30 300
Lappi	21 400	22 800	20 300	27 100	27 600	26 700	31 600	33 300	29 600

Suurituloisimmat ehdokkaat ja valitut Kokoomuksella

Puolueittain ehdokkaiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani vaihtelee Kokoomuksen 33 900:sta Vasemmistoliiton 25 100 euroon. RKP:n ehdokkaiden mediaanitulot ovat 31 500 ja Keskustan 30 000 euroa. Äänioikeutettuihin verrattuna Kokoomuksen ehdokkailla on käytettävissään vuodessa yli 11 000 euroa enemmän kuin äänioikeutetuilla. Vasemmistoliiton ehdokkaat ovat tulotasoltaan lähimpänä äänioikeutettuja. Heidän käytettävissä olevat rahatulonsa vuodessa ovat 2 800 euroa suuremmat kuin äänioikeutettujen. (Taulukko 14)

Valituiksi tulleiden käytettävissä olevien rahatulojen mediaani on 33 700 euroa vuodessa, joka on yli 11 000 euroa enemmän kuin äänioikeutettujen tulojen mediaani. Suurituloisimpia ovat Kokoomuksen tulevat valtuutetut. Heillä on käytettävissään keskimäärin 41 100 euroa vuodessa. Pienituloisimpia ovat Vasemmistoliiton valituiksi tulleet. Heidän käytettävissään olevien rahatulojen mediaani on noin 29 300 euroa vuodessa.

Taulukko 14. Äänioikeutettujen, ehdokkaiden ja valittujen puolueittain käytettävissä olevien rahatulojen mediaani (euroa vuodessa) kuntavaaleissa 2021

		Yhteensä	Miehet	Naiset
	Äänioikeutetut	22 300	24 200	20 800
Ehdokkaat	Ehdokkaat	28 400	29 000	27 700
	Suomen Keskusta KESK	30 000	31 300	28 600
	Kansallinen Kokoomus KOK	33 900	35 900	31 800
	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	28 700	29 200	28 000
	Vasemmistoliitto VAS	25 100	25 100	25 100
	Vihreä liitto VIHR	28 700	29 300	28 300
	Suomen Kristillisdemokraatit KD	25 800	26 300	25 200
	Ruotsalainen kansanpuolue RKP	31 500	33 700	29 400
	Perussuomalaiset PS	25 400	25 900	23 600
	Liike Nyt LIIKE	29 000	30 000	26 100
	Muut	25 200	25 700	24 500
Valitut	Valitut	33 700	34 900	32 100
	Suomen Keskusta KESK	33 800	35 600	31 600
	Kansallinen Kokoomus KOK	41 100	43 900	37 700
	Suomen Sosialidemokraattinen Puolue SDP	32 400	33 200	31 400
	Vasemmistoliitto VAS	29 300	29 700	29 000
	Vihreä liitto VIHR	34 800	36 600	34 400
	Suomen Kristillisdemokraatit KD	33 100	34 500	30 000
	Ruotsalainen kansanpuolue RKP	35 400	37 200	32 600
	Perussuomalaiset PS	30 200	30 700	28 600
	Liike Nyt LIIKE	39 900	40 700	37 400
	Muut	32 600	33 600	31 300

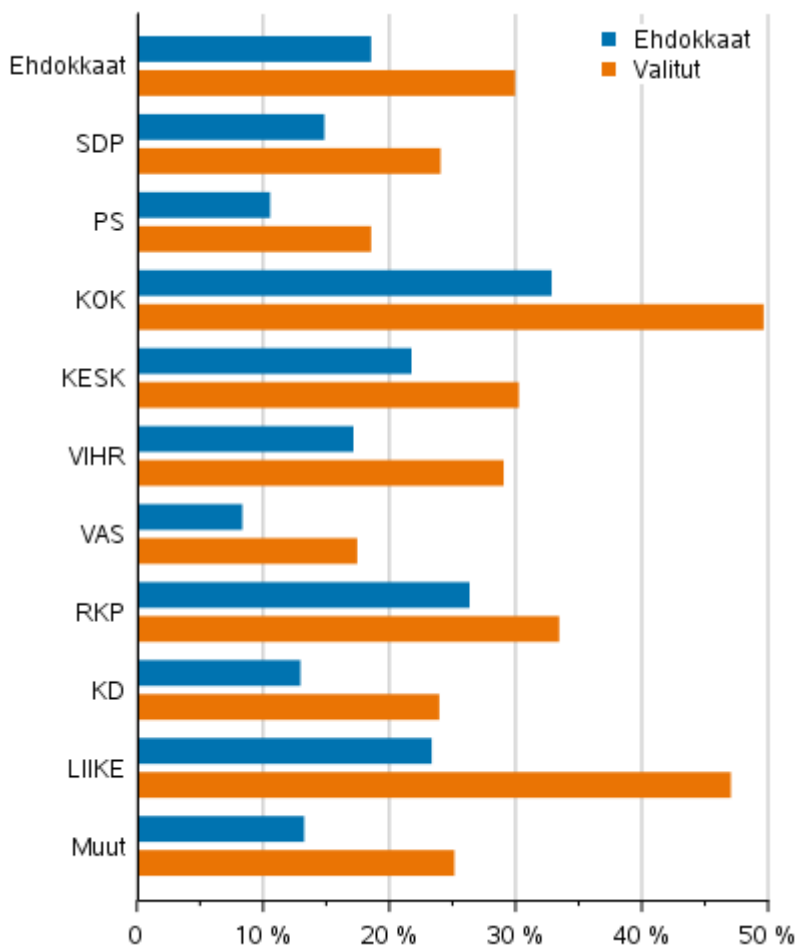
Kun äänioikeutettu väestö järjestetään tulojen mukaan ja jaetaan kymmeneen yhtä suureen osaan, saadaan äänioikeutetun väestön tulokymmenykset. Näistä jokaisessa on hieman alle 440 000 henkilöä.

Äänioikeutetun väestön suurituloisimmalla kymmenesosalla käytettävissä on vähintään 41 400 euroa ja pienituloisimmalla kymmenesosalla korkeintaan 9 400 euroa.

Kaikista ehdokkaista ylimpään tulokymmenykseen kuuluu 18 prosenttia ja valituiksi tulleista lähes 30 prosenttia. Kokoomuksen ehdokkaat ja valitut olivat tulojakauman hyvätuloisimmassa päässä. Kokoomuksen miesehdokkaista 37 prosenttia ja naisehdokkaista 25 prosenttia kuuluu ylimpään tulokymmenykseen. RKP:n ehdokkaista ylimpään tulokymmenykseen kuuluu miehistä noin 32 ja naisista 19 prosenttia. Kokoomuksen valituista ylimpään tulokymmenykseen kuuluu lähes puolet ja RKP:n valituista noin kolmannes. Liike Nytin valituista ylimpään tulokymmenykseen kuului noin 47 prosenttia, vaikka ehdokkaista osuus oli alle neljännes. (Kuvio 19)

Niin äänioikeutetuissa, ehdokkaissa kuin valituissakin naisia on vähemmän ylimmässä tulokymmenyksessä. Suurin sukupuolten välinen ero on Liike Nytin, RKP:n, Kokoomuksen ja Keskustan ehdokkailla. Näissä puolueissa miehiä on yli kymmenen prosenttiyksikköä enemmän ylimmässä tulokymmenyksessä kuin naisia. Pienin ero on Vasemmistoliiton ehdokkailla: miehistä kuuluu ylimpään tulokymmenykseen noin kolme prosenttiyksikköä enemmän kuin naisista. Valituista miehistä ylimpään tulokymmenykseen kuuluu noin kolmannes, naisista vajaa neljännes.

Kuvio 19. Ylimpään tulokymmenykseen kuuluneet ehdokkaat ja valitut (puolueittain) kuntavaaleissa 2021, % (käytettävissä olevat rahatulot)

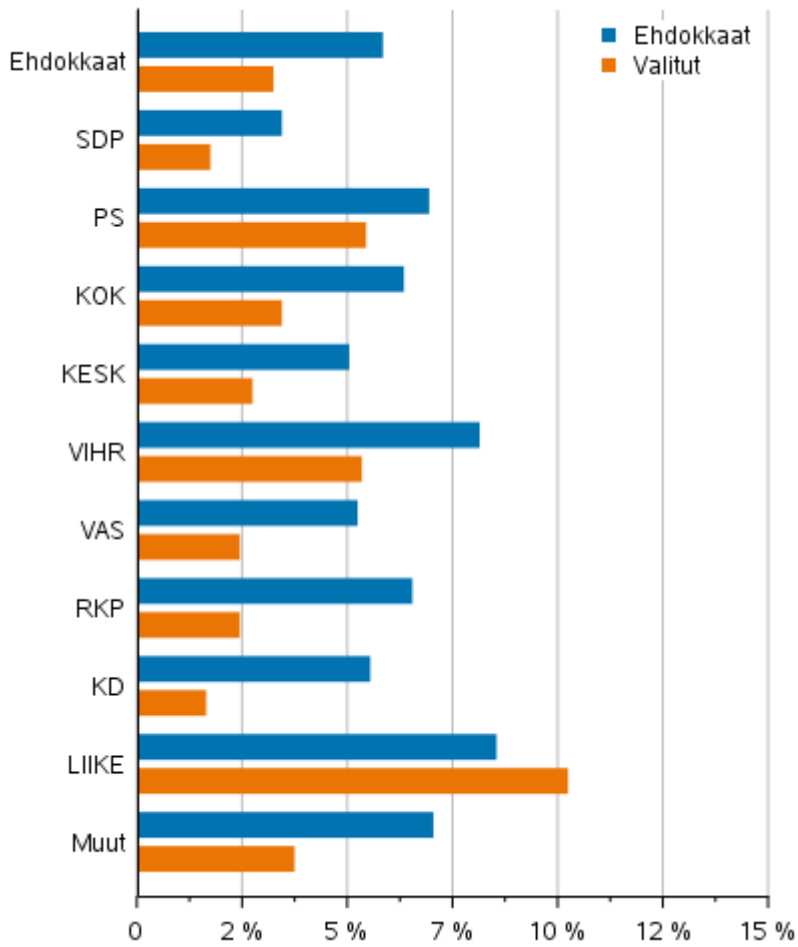

Ehdokkaista alimpaan tulokymmenykseen sijoittuu hieman alle kuusi prosenttia. Puolueittain tarkasteltuna ehdokkaista eniten alimpaan tulokymmenykseen kuuluu Liike Nytin ja Vihreän liiton ehdokkaista, eli hieman yli kahdeksan prosenttia. Vähiten alimpaan tuloluokkaan puolestaan kuuluu SDP:n ehdokkaita, eli hieman yli kolme prosenttia. (Kuvio 20)

Myös alimmassa tulokymmenyksessä miesten osuus on suurempi kuin naisten sekä äänioikeutetuissa että ehdokkaissa. Vain Vasemmistoliiton, RKP:n ja Liike Nytin naisehdokkaista kuuluu alimpaan tulokymmenykseen suurempi osuus kuin miesehdokkaista. Kuitenkaan erot sukupuolten välillä ei ole niin suuria kuin ylimpään tulokymmenykseen kuuluvien osuuksissa.

Valituista alimpaan tulokymmenykseen kuuluu vain noin kolme prosenttia. Vaikka Liike Nytin valituista iso osa kuului ylimpään tulokymmenykseen, niin heitä on myös alimmassa tulokymmenyksessä enemmän kuin valituissa tai ehdokkaissa keskimäärin. Alimpaan tulokymmenykseen Liike Nytin valituista kuuluu noin kymmenen prosenttia eli saman verran kuin äänioikeutetuista.

Kuvio 20. Alimpaan tulokymmenyksen kuuluneet ehdokkaat ja valitut (puolueittain) kuntavaaleissa 2021, % (käytettävissä olevat rahatulot)

Kuntavaalit, laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tilaston tietosisällöstä

Tilastokeskus tuottaa kuntavaaleista viralliset tilastot. Tilaston keskeinen sisältö on: puolueiden saamat äänimäärät ja osuudet eroteltuna ennakoäänestyksessä ja varsinaisena vaalipäivänä saatuihin ääniin, puolueiden saamat valtuustopaikat, ehdokkaiden saamat äänimäärät ja -osuudet sekä valittujen valtuutettujen määrä puolueittain, äänioikeutettujen ja äänestäneiden lukumäärä sukupuolen mukaan sekä äänestäneiden lukumäärä sukupuolen mukaan.

Kunnallisvaalit - tilastosivulla esitetään myös analyyskejä ehdokkaiden ja valittujen taustoista, sekä äänestäneistä.

Vuodesta 2004 lähtien tiedot löytyvät myös äänestysalueittain Tilastokeskuksen StatFin-tilastotietokannasta.

1.2 Olennaiset käsitteet

Yleistä

Kuntavaaleissa valitaan valtuutetut kuntien valtuustoihin. Vuoden 2021 alussa on kuntien lukumäärä Manner-Suomessa 293 ja Ahvenanmaan maakunnassa 16. Kuntavaalit toimitetaan vaalivuoden (2021) alussa voimaan astuvan kuntajaon mukaisena (äänestysaluejako on tullut voimaan 1.1.2021, perustuen kuntien 31.8.2020 mennessä Digi- ja väestötietovirastolle ilmoittamiin äänestysaluejakopäätöksiin). **Jos kuntajaon muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitetaan kuntavaalit, ne on toimitettava muutoksen kohteena olevissa kunnissa uutta kuntajakoa noudattaen.*

Kunnassa valittavien valtuutettujen määrästä päättää valtuusto (Kuntalaki 410/2015 16§). Asukasluku määräytyy väestötietojärjestelmässä vaalivuotta edeltävän marraskuun 30 päivän päättyessä olevien tietojen mukaan.

Vaalilainsäädäntö

Ensimmäinen kunnallisvaaleja koskeva laki annettiin vuonna 1917. Vuonna 1998 tehdyllä vaalilainsäädännön muutoksella koottiin kaikkia vaaleja koskevat säännökset yhteen lakiin, vaalilakiin (714/1998), joka tuli voimaan 8.10.1998. Kunnallisvaaleja koskevat säännökset sisältyvät tähän ja kuntalakiin 410/2015.

Vaalilain muutos (563/2015) tuli voimaan 1.6.2015, jolloin vaalien nimi muutettiin muotoon kuntavaalit, vaalien toimitusaika muuttui lokakuusta huhtikuulle. Kuntavaalit toimitetaan joka neljäs vuosi huhtikuun kolmantena sunnuntaina. Jos kolmas sunnuntai osuu pääsiäispäiväksi tai sen jälkeiseksi sunnuntaiksi, vaalipäivä siirtyy pääsiäispäivää edeltäväksi sunnuntaiksi (Vaalilaki 563/2015 144§).

Ahvenanmaan maakunnan kunnissa vaalit (www.val.ax) toimitetaan myös joka neljäs vuosi, mutta eri aikaan kuin Manner-Suomessa (seuraavan kerran lokakuussa 2023).

Vaalit toimitetaan voimassa olevan vaalilain mukaisesti (ajantasainen vaalilaki <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980714>) tarkemmin Oikeusministeriön verkkosivuilla www.vaalit.fi ja www.finlex.fi, vaalilaki (714/1998). Mahdollisuus äänestää ennakkoon ulkomailta kunnallisvaaleissa oli ensimmäistä kertaa vuonna 2000.

Vaalilain muutos (939/2017), jossa mahdollistettiin kirjeäänestys ulkosuomalaisille ja muille vaalien ajan ulkomailta oleville, vahvistettiin 14.12.2017 ja se tuli voimaan 1.11.2018. Kirjeäänestystä käytettiin ensimmäistä kertaa vuoden 2019 eduskuntavaaleissa ja sen jälkeen vuoden 2019 europarlamenttivaaleissa. Hallituksen esitys laiksi vaalilain muuttamisesta (HE 101/2017 vp).

Vaalilain muutos (1223/2018) sisälsi eräitä teknisluonteisia uudistuksia, mm. äänestysaluejakoa koskevien päätösten aikataulumuutoksen ja mahdollisuuden lähettää äänioikeutetuille äänioikeusilmoitus (ilmoituskortti) sähköisessä muodossa;

Vaalilain muutos (1132/2019) liittyi Digi- ja väestötietoviraston (DVV) perustamiseen 1.1.2020.

Koronaviruspandemiaan (COVID-19) liittyvien terveysturvallisuusriskien vuoksi kuntavaalien 2021 siirtämisestä tiedotettiin 6.3.2021.

Kuntavaalien siirtäminen edellytti vaalilain muutoksen (HE 33/2021, PeVM 4/2021, EV 31/2021), laki vuoden 2021 kuntavaalien siirtämisestä 256/2021 vahvistettiin 29.3.2021.

Vaalien toimittamisen keskeiset periaatteet

Kaikki Suomen vaalit toimitetaan noudattaen seuraavia periaatteita:

- **Vaalit ovat välittömät.** Valitsijat (äänioikeutetut) äänestävät suoraan niitä henkilöitä, jotka he tahtovat saada valituiksi.
- **Vaalit ovat suhteelliset.** Suhteellisissa vaaleissa jokainen puolue (tai muu ryhmittymä) saa sen määrän valittuja edustajia kuin mitä sen vaaleissa saama äänimäärä suhteessa muihin ryhmittymiin edellyttää (ei presidentinvaalit).
- **Vaalit ovat salaiset.** Vaalisalaisuudella tarkoitetaan, etteivät vaaliviranomaiset eivätkä muutkaan saa tietää, ketä äänestäjä on äänestänyt, vai onko hän jättänyt tyhjän äänestyslipun. Sensijaan tieto siitä, onko äänioikeutettu käyttänyt äänioikeuttaan, ei kuulu vaalisalaisuuden piiriin.
- **Vaaleissa on yleinen ja yhtäläinen äänioikeus.** Yleisellä äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että äänioikeus on riippuvainen vain sellaisista edellytyksistä, jotka kansalaisella yleensä on. Yhtäläisellä äänioikeudella tarkoitetaan sitä, että jokaisella äänioikeutetulla on yhtäläinen äänioikeus vaikuttaa vaalin tulokseen. Yleisissä vaaleissa kullakin on yksi ääni.
- **Kunkin äänestäjän on äänestettävä itse.** Äänioikeutta ei saa käyttää valtuusmiehen eli asiamiehen kautta.
- **Äänestämisen on tapahduttava vaaliviranomaisen edessä.** Poikkeuksena kirjeäänestys, joka ei tapahdu vaaliviranomaisen edessä. Kirjeäänestyksessä äänestäjän tulee hankkia kaksi todistajaa, jotka allekirjoittajat todistuksen siitä, että äänestys on tapahtunut vaalisalaisuus säilyttäen ja vaalivapautta kunnioittaen.
- Suomen vaalijärjestelmä on henkilö- ja puoluevaalin yhdistelmä, jossa samalla yhdellä numerolla äänestetään sekä puoluetta että henkilöä (ei presidentinvaalit).

Äänioikeus ja vaalikelpoisuus

Äänioikeus

Kuntavaaleissa äänioikeutettu on:

jokainen viimeistään vaalipäivänä 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka on

1. Suomen tai muun EU:n jäsenvaltion kansalainen taikka Islannin ja Norjan kansalainen ja jonka kotikunta kyseinen kunta on (23.4.2021) 51. päivänä ennen vaalipäivää; tai
2. muun valtion kansalainen, jonka kotikunta kyseinen kunta on (23.4.2021) 51. päivänä ennen vaalipäivää ja jolla on ollut yhtäjaksoisesti kotikunta Suomessa kahden vuoden ajan laskettuna (23.4.2021) 51. päivästä alkaen ennen vaalipäivää.
3. EU:n tai Suomessa toimivan kansainvälisen järjestön palveluksessa olevalla ja tällaisen henkilön perheenjäsenellä ja jolla on asuinpaikka kyseisessä kunnassa (23.4.2021) 51. päivänä ennen vaalipäivää edellyttäen, että hänen tietonsa on talletettu hänen pyynnöstään väestötietojärjestelmään ja kirjallisesti ilmoittanut Digi- ja väestötietovirastolle viimeistään (22.4.2021) 52. päivänä ennen vaalipäivää haluavansa käyttää äänioikeutta kuntavaaleissa.

Vaalilain muutos (939/2017), jossa mahdollistetaan kirjeäänestys ulkosuomalaisille (*huom. ei äänioikeutta kuntavaaleissa*) ja muille vaalien ajan ulkomailla oleville tuli voimaan 1.11.2018. Kirjeäänestystä käytettiin ensimmäistä kertaa vuoden 2019 eduskuntavaaleissa ja sen jälkeen vuoden 2019 europarlamenttivaaleissa.

Vaalikelpoisuus ja ehdokasasettelu

Vaalikelpoisuus

Vaalikelpoinen eli kelpoinen ehdokkaaksi kuntavaaleissa on henkilö,

1. jonka kotikunta kyseinen kunta on,
2. jolla on jossakin kunnassa äänioikeus kuntavaaleissa ja
3. jota ei ole julistettu vajaavaltaiseksi

Vaalikelpoisuuden rajoituksista säädetään kuntalain 72§:ssä.

Vaalikelpoisuus määräytyy lähtökohtaisesti samassa aikataulussa kuin henkilön äänioikeuskuntakin eli väestötietojärjestelmässä 51. päivänä ennen vaalipäivää (vuoden 2021 kuntavaaleissa perjantaina 23.4.2021) olevien tietojen mukaan. Jos henkilö kuitenkin muuttaa kotikuntaansa kyseisen päivämäärän jälkeen, hänen vaalikelpoisuutensa seuraa mukana.

Ehdokkaan vaalikelpoisuuden määräytymiselle ei ole lainsäädännössä säädetty selvää ajankohtaa, mutta käytännössä ehdokkaan kotikunnan tulee olla selvä viimeistään 32. päivänä ennen vaalipäivää (vuoden 2021 kuntavaaleissa perjantaina 14.5.2021 *helatorstai 13.5.2021), jolloin keskusvaalilautakunnat käsittelevät ja ratkaisevat ehdokashakemuksiin tehdyt täydennykset. Ehdokkaiden kotikuntaa koskevat ratkaisut tehdään väestötietojärjestelmässä olevin tietojen perusteella.

Ehdokasasettelu

Ehdokkaita kuntavaaleissa voivat asettaa

1. puolerekisterissä olevat puolueet
2. äänioikeutettujen perustamat valitsijayhdistykset

Kukin puolue voi asettaa kunnassa enintään valittavien valtuutettujen puolitoistakertaisen määrän ehdokkaita. Jos kunnassa valitaan esimerkiksi 27 valtuutettua, puolueella voi olla enintään 40 ehdokasta. Puolueet voivat muodostaa keskenään vaaliliittoja. Vaaliliiton muodostaneiden puolueiden ehdokkaiden yhteismäärä saa kuitenkin olla enintään sama kuin yksittäisen puolueen ehdokkaiden enimmäismäärä.

Valitsijayhdistyksen yhden ehdokkaan asettamiseksi voi perustaa vähintään 10 asianomaisessa kunnassa äänioikeutettua henkilöä. Kunnassa, jossa asukasluku on vaalivuotta edeltävän marraskuun lopussa enintään 1 500, valitsijayhdistyksen voi perustaa vähintään kolme äänioikeutettua. Jos kunnan asukasluku on 1 501 - 2 000, valitsijayhdistyksen voi perustaa vähintään viisi äänioikeutettua. Valitsijayhdistykset voivat puolestaan muodostaa yhteislistoja, joissa kussakin voi olla enintään valittavien valtuutettujen puolitoistakertainen määrä ehdokkaita.

Puolueen ja valitsijayhdistyksen tulee toimittaa ehdokaslistansa (ehdokashakemuksensa) kunnan keskusvaalilautakunnalle 40. päivänä ennen vaaleja (viimeistään 9.3.2021 ennen kello 16, voi täydentää vielä 4.5.2021 asti.) Samaan määräaikaan mennessä keskusvaalilautakunnalle on toimitettava myös ilmoitukset vaaliliitoista ja yhteislistoista.

Kunkin kunnan keskusvaalilautakunta julkaisee viimeistään 1.3.2021 (48. päivänä ennen vaalipäivää) kuulutuksen, jossa ilmoitetaan, kenelle, minä päivinä ja kellonaikoina sekä missä paikassa ehdokashakemuksia ja ilmoituksia otetaan vastaan.

Kunnan keskusvaalilautakunta tutkii ehdokaslistat, erityisesti sen, että ehdokkaat ovat vaalikelpoisia ja vahvistaa ehdokasasettelun 31. päivänä ennen vaalipäivää (14.5.2021). Keskusvaalilautakunta laatii ehdokaslistojen yhdistelmän, johon otetaan arvotussa järjestyksessä kaikkien puolueiden, valitsijayhdistysten ja yhteislistojen ehdokkaat. Jokaisesta ehdokkaasta on yhdistelmässä seuraavat tiedot: järjestysnumero (alkaen numerosta 2), nimi sekä arvo, ammatti tai toimi. Ehdokaslistojen yhdistelmä on nähtävillä mm äänestyskopissa.

Kunnassa valittavien valtuutettujen lukumäärä vaihtelee kunnan asukasluvun mukaan (vaalivuotta edeltävän vuoden marraskuun 30 päivän päättyessä oleva tieto).

Kuntalaki 410/2015 16§

”Jollei valtuusto tee päätöstä valtuutettujen lukumäärästä, valtuutettuja valitaan laissa säädetty vähimmäismäärä. Valtuuston päätös vähimmäismäärää suuremmasta lukumäärästä tai aiemman päätöksen muuttamisesta on ilmoitettava oikeusministeriölle vaalivuotta edeltävän vuoden loppuun mennessä. Valtuuston päätös valtuutettujen määrästä voidaan panna täytäntöön ennen kuin sitä koskeva päätös on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos hallintotuomioistuimien kieltää täytäntöönpanon.”

Kuntalain 410/2015 16§:n mukaan valtuutettuja on valittava kuitenkin vähintään seuraavasti:

Valtuutettujen lukumäärä kunnan asukasluvun mukaan

Asukasluku	Valtuutettuja vähintään
enintään 5 000	13
5 001 - 20 000	27
20 001 - 50 000	43
50 001 - 100 000	51
100 001 - 250 000	59
250 001 - 500 000	67
yli 500 000	79

Äänioikeusrekisteri

Digi- ja väestötietovirasto laatii äänioikeutetuista rekisterin (äänioikeusrekisteri) 46. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteriin otetaan jokaisesta äänioikeutetusta ne tiedot (mm. nimi, henkilötunnus, vaalipiiri, kotikunta ja äänestyspaikka), jotka olivat väestötietojärjestelmässä 51. päivänä ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteri perustetaan niiden tietojen perusteella, jotka olivat väestötietojärjestelmässä 23.4.2021.

Äänioikeusrekisteri on julkisesti nähtävillä maistraateissa 41. päivästä ennen vaalipäivää alkaen (eli 3.5.2021 lukien). Jokaiselle rekisteriin otetulle postitetaan lisäksi viimeistään 24. päivänä ennen vaalipäivää (20.5.2021) ilmoitus äänioikeudesta (ilmoituskortti), jossa mainitaan mm. vaalipäivä, ennakkoäänestyspäivät, äänioikeutetun äänestyspaikan osoite sekä vaaliviranomaisen yhteystiedot. Äänioikeusrekisteristä tulostetaan myöhemmin vaaliluettelot vaalipäivän äänestyspaikoille. Äänioikeusrekisteriä koskevat oikaisuvaatimukset tulee tehdä maistraateille viimeistään 16. päivänä (28.5.2021) ennen vaalipäivää, Digi- ja väestötietovirasto ratkaisee oikaisuvaatimukset viimeistään 25.5.2021.

Äänioikeusrekisteri tulee lainvoimaiseksi 12. päivänä ennen vaalipäivää eli tiistaina 25.5.2021 kello 12.

Äänestäminen

Äänioikeutettu voi äänestää joko 1) ennakkoäänestysaikana tai 2) vaalipäivänä sunnuntaina (13.6.2021).

Kotimaan ennakkoäänestys toimitetaan (26.5.-8.6.2021) yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa, laitoksissa ja kotiaänestyksenä tietyin edellytyksin. Kotimaan yleisiä ennakkoäänestyspaikkoja ovat kunnan määräämät virastot, postikonttorit ja muut paikat. Ulkomaan ennakkoäänestys toimitetaan (2.6.–5.6.2021) Suomen edustustoissa ja niiden toimipaikoissa sekä suomalaisissa laivoissa (voidaan aloittaa jo 25.5.2021). Ulkomaan yleisinä ennakkoäänestyspaikkoina ovat valtioneuvoston asetuksella määrätyt Suomen edustustot ja niiden toimipaikat. Jokainen äänioikeutettu saa äänestää ennakolta kotimaan yleisissä ennakkoäänestyspaikoissa ja ulkomailla Suomen edustustoissa. Edustustoissa voi äänestää kuka tahansa kuntavaaleissa äänioikeutettu riippumatta siitä, missä maassa tai missä kunnassa hän asuu. Edustustoissa voivat siten äänestää esimerkiksi lomamatkalla tai työkomennuksella ulkomailla olevat äänioikeutetut.

Vaalipäivän äänestyksessä äänioikeutettu voi äänestää vain oman äänestysalueensa äänestyspaikassa. Äänestäjän ei tarvitse esittää erityistä syytä ennakkoäänestykselle, vaan hän voi vapaasti valita ennakkoäänestyksen ja vaalipäivän äänestyksen välillä.

Äänestysprosentti = äänestäneiden osuus äänioikeutetuista

Kunnallisvaalien tuloksen laskenta

Ennakkoäänien laskenta

Ennakkoäänien laskenta alkaa pääsääntöisesti varsinaisena vaalipäivänä, klo 15. Suurissa vaalipiireissä voidaan alkamisaikaa aikaistaa, kuitenkin niin että aikaisin mahdollinen aika on klo 12. Ennakkoäänien laskennan tulos pyritään saamaan valmiiksi klo 20:een mennessä, mistä alkaen niistä saadaan julkistaa ennakkotietoja.

Vaalipäivän äänien laskenta

Heti kun vaalihuoneistot kello 20 ovat sulkeutuneet, vaalilautakunnat aloittavat vaalipäivänä annettujen äänien alustavan laskennan. Vaalilautakunta avaa vaaliuurnan, laskee siinä olevat äänestysliput ja merkitsee kullekin ehdokkaalle annetut äänimäärät erityiseen vaalipöytäkirjaan. Heti tämän jälkeen vaalilautakunta ilmoittaa kunnan keskusvaalilautakunnalle ehdokkaiden saamat äänimäärät eli vaalien tuloksen kyseisessä äänestysalueessa. Kunnan keskusvaalilautakunta puolestaan välittää tulokset oikeusministeriön vaalitietojärjestelmän keskitettyyn laskentajärjestelmään. Lopuksi vaalilautakunta sinetöi äänestysliput pakettiin ja toimittaa ne ennen maanantaiaamua kello 9 keskusvaalilautakunnalle.

Vaalien tuloksen määräytyminen

Vaalien tuloksen määräytymisessä käytetään ns. d'Hondt'n laskentamenetelmää, jonka mukaan laskennan ensimmäisessä vaiheessa lasketaan kunkin ryhmittymän eli

- vaaliliitton kuulumattoman (yksittäisen) puolueen,
- vaaliliiton,
- yhteislistan sekä
- yhteislistaan kuulumattoman valitsijajyhdistyksen

saama kokonaisäänimäärä.

Vaaliliitossa olevia puolueita kohdellaan siis yhtenä ryhmittymänä, samoin yhteislistaan kuulumattomia valitsijajyhdistyksiä.

Laskennan toisessa vaiheessa asetetaan kussakin ryhmittymässä ehdokkaat paremmuusjärjestykseen heidän saamiensa äänimäärien perusteella.

Kolmannessa vaiheessa annetaan kullekin ehdokkaalle vertausluvut siten, että ryhmittymän eniten ääniä saanut ehdokas saa vertauslukuun ryhmittymän koko äänimäärän, toiseksi eniten ääniä saanut ehdokas puolet ryhmittymän äänimäärästä, kolmanneksi tullut ehdokas kolmanneksen, neljänneksi tullut ehdokas neljänneksen ja niin edelleen.

Lopuksi kunnan kaikki ehdokkaat asetetaan vertauslukujen mukaiseen paremmuusjärjestykseen ja tästä listasta valitaan valtuutetuksi niin monta ehdokasta kuin kunnassa valitaan valtuutettuja.

Tiedottaminen vaalien alustavasta tuloksesta

Vaalien alustava tulos selviää jo vaalipäivän iltana. Vaalihuoneistojen sulkeuduttua kello 20 vaalitietojärjestelmään siirretty ennakkoäänestyksen tulos annetaan julkisuuteen. Sen jälkeen vaalitietojärjestelmään siirretään vaalilautakuntien alustavat laskelmat sitä mukaan kuin ne vaalipäivän iltana valmistuvat. Yleensä alustava tulos on kokonaisuudessaan selvillä viimeistään kello 23.

Tarkastuslaskenta ja vaalien tuloksen vahvistaminen

Vaalipiirilautakunnat aloittavat äänestyslippujen tarkastuslaskennan vaalipäivän jälkeisenä maanantaina kello 9. Tarkastuslaskennan tulos tulee olla valmis seuraavana **keskiviikkona 16.6.2021** kello 18, jolloin vaalipiirilautakunnat vahvistavat vaalien lopullisen tuloksen vaalipiireissä.

Vuoden 2021 valittavien valtuustojen toimikausi alkaa 1.9.2021 ja kestää vuoden 2025 toukokuun loppuun.

Vaalipiiri- ja kuntamuutokset sekä kuntaliitokset

Kunnat on sijoitettu vaalipiireihin voimassa olevan vaalipiiriakon mukaan. Vuoden 2021 alussa kuntien lukumäärä on Manner-Suomessa 293 ja Ahvenanmaalla 16.

Tilastossa on käytetty voimassa olevaa tilastollista kuntaryhmitystä (Tilastokeskus, kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot). Kuntavaalit toimitetaan vaalivuoden (2021) alussa voimaan astuvan kuntajaon mukaisena (äänestysaluejako on tullut voimaan 1.1.2021).

*Kuntarakennelain (1698/2009) 23 §:n 1 momentin mukaan kuntajaon muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitettavat kuntavaalit toimitetaan uutta kuntajakoa noudattaen. Tämä koskee siis niitä kuntajaon muutoksia, jotka tulevat voimaan 1.1.2022. Hallituksen esityksen /HE 268/2014 v.p.) perusteluiden mukaan valtioneuvoston tulee näissä tapauksissa tehdä kuntajaon muutosta koskeva päätös viimeistään vaalivuotta edeltävän vuoden (siis vuoden 2020) loppuun mennessä.

Vuoden 2021 alussa Honkajoen (099) kunta liittyi Kankaanpään kaupunkiin (214), vaalipiiri pysyi ennallaan Satakunta (04). Nurmes (541) ja Valtimo (911) yhdistyivät Nurmekseksi (541) vuoden 2020 alussa, vaalipiiri pysyi ennallaan Savo-Karjala (09).

Vuoden 2021 alussa viisi kuntaa vaihtoi maakuntaa:

Kuhmoinen (291) siirtyi Keski-Suomesta Pirkanmaalle – *vaalipiiri vaihtui Keski-Suomesta (11) Pirkanmaan vaalipiiriin (07)*

Iitti (142) Kymenlaaksosta Päijät-Hämeeseen – *vaalipiiri vaihtui Kaakkois-Suomesta (08) Hämeen vaalipiiriin (06)*

Joroinen (171) Etelä-Savosta Pohjois-Savoon – *vaalipiiri vaihtui Kaakkois-Suomesta (08) Savo-Karjalan vaalipiiriin (09)*

Heinävesi Etelä-Savosta Pohjois-Karjalaan – *vaalipiiri vaihtui Kaakkois-Suomesta (08) Savo-Karjalan vaalipiiriin (09)*

Isokyrö Pohjanmaalta Etelä-Pohjanmaalle

Tilastollisessa kuntaryhmityksessä kunnat jaetaan taajamaväestön osuuden ja suurimman taajaman väkiluvun perusteella kaupunkimaisiin, taajaan asuttuihin sekä maaseutumaisiin kuntiin.

Luokitus perustuu kerran vuodessa tehtävään taajamarajaukseen ja siitä saatavaan tietoon taajamaväestöstä.

Taajamakäsite: Taajama on rakennustihentymä, jossa on vähintään 200 asukasta. Taajaman määrittely perustuu Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) paikkatietomenetelmillä tekemiin määritelmiin, joissa on käytetty Tilastokeskuksen 250m x 250m – ruutuaineiston rakennus- ja väestötietoja.

1. Kaupunkimaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 90 % asuu taajamissa tai suurimman taajaman väkiluku on vähintään 15 000.
2. Taajaan asuttuja kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on vähintään 4 000 mutta alle 15 000.
3. Maaseutumaisia kuntia ovat kunnat, joiden väestöstä alle 60 % asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 15 000, sekä kunnat, joiden väestöstä vähintään 60 %, mutta alle 90 %, asuu taajamissa ja suurimman taajaman väkiluku on alle 4 000.

Käytetyt luokitukset

Tilastokeskuksen kuntaluokitus, vaalipiiri, kunta, äänestysalue, puolue (puolurekisteriin merkityt), ehdokkaiden ja valittujen ikä, asuinmaa.

Kuntavaaleissa 2021 asettivat ehdokkaita seuraavat rekisteröidyt puolueet (19/21):

- Suomen Sosialidemokraattinen Puolue (SDP)
- Suomen Keskusta (KESK)
- Kansallinen Kokoomus (KOK)
- Suomen ruotsalainen kansanpuolue (RKP)
- Suomen Kristillisdemokraatit (KD)
- Vihreä liitto (VIHR)
- Vasemmistoliitto (VAS)
- Perussuomalaiset (PS)
- Liberaalipuolue – Vapaus valita (LIBE)
- Piraattipuolue (Piraattip.)
- Eläinoikeuspuolue (EOP)
- Kansalaispuolue (KP)
- Feministinen puolue (Femin.p.)
- Sininen tulevaisuus (SIN)
- Suomen Kansa Ensin (SKE)
- Liike Nyt (LIIKE)
- Avoin puolue (AP)
- Suomen Kommunistinen Puolue (SKP)
- Kristallipuolue (KRIP)

Tietojenkeruumenetelmät ja tietolähde

Tilastokeskus saa vaalien perusaineiston oikeusministeriön vaalitietojärjestelmästä, jonka teknisen toteuttamisen hoitaa Tieto Oyj.

1.3 Lait, asetukset ja suositukset

Tilastolain (280/2004 muut 361/2013) mukaan valtion tilastotoimen tehtävänä on huolehtia yhteiskuntaolojen ja niiden kehitystä kuvaavien tilastojen laatimisesta yleistä käyttöä varten. Laki Tilastokeskuksesta (24.1.1992/48) osoittaa tehtävän kuuluvan Tilastokeskukselle.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisuaineistoon. Tilaston perusaineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään, joka koostuu viidestä osajärjestelmästä. Näitä ovat:

1. Pohjatietojärjestelmä, jossa ovat tiedot mm. vaalipiiri-, kunta-, äänestysaluejaoista, vaaliviranomaisista sekä äänestyspaikoista (äänestyspaikkarekisteri, jossa ovat tiedot yleisistä ennakoäänestyspaikoista ja vaalipäivän äänestyspaikoista);
2. Puolue- ja ehdokastietojärjestelmä (ehdokasrekisteri), johon merkitään ehdokkaasta seuraavat tiedot: nimi, ehdokasnumero, ammatti, kotikunta, puolue/valitsijayhdistys (jonka ehdokkaan hän on) sekä henkilötunnus (14.5.2021). Ehdokastietojärjestelmä sisältää myös puolerekisterin;
3. Äänioikeusjärjestelmä (äänioikeusrekisteri), johon Digi- ja väestötietovirasto poimii tiedot äänioikeutetuista 46. päivänä (23.4.2021) ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteri perustetaan kutakin vaalia varten erikseen. Äänioikeusrekisteriin otetaan jokaisesta äänioikeutetusta ne tiedot (mm. nimi, henkilötunnus, vaalipiiri, kotikunta ja äänestyspaikka), jotka olivat väestötietojärjestelmässä 51. päivänä (23.4.2021) ennen vaalipäivää. Äänioikeusrekisteri tulee lainvoimaiseksi 12. päivänä (25.5.2021) ennen vaalipäivää kello 12. Äänioikeusrekisteri on käytössä ennakoäänestyspaikoissa ja jokaisen ennakkoon äänestävän äänestämisestä tehdään siihen merkintä. Ennakoäänestyksen jälkeen rekisteristä tulostetaan vaaliluettelot vaalipäivän äänestyspaikoille. Äänioikeusrekisteriä voidaan kuitenkin käyttää myös vaalipäivän äänestyspaikalla vaaliluetteloiden sijasta. Vaalien jälkeen äänioikeusrekisterin tiedot hävitetään;
4. Keskitetty tuloslaskentajärjestelmä, johon vaalipiirilautakunnat ja kuntien keskusvaalilautakunnat toimittavat vaalien tulostiedot;
5. Tulospalvelujärjestelmä (tilasto- ja tietopalvelujärjestelmä), jonka avulla vaalien tulostiedot ja muut tilastotiedot välitetään tiedotusvälineille ja Tilastokeskukselle.

Tilastokeskuksen vaalitietojärjestelmä koostuu neljästä vaalitiedostosta, joita ovat: aluetiedosto, puoluetiedosto, ehdokastiedosto ja ehdokasrekisteri.

Ehdokkaiden ja valittujen tausta-analyysi

Vaalitilastojen yhteydessä tuotetaan myös tausta-analyysi äänioikeutettujen, puolueiden asettamien ehdokkaiden ja valittujen osalta. Äänioikeutettujen henkilöperusjoukko perustuu äänioikeusrekisteriin (tiedot poimittu 23.4.2021 väestötietojärjestelmästä) ja ehdokkaat Oikeusministeriön ehdokasrekisteriin. Näihin rekistereihin yhdistetyt henkilöiden taustatiedot perustuvat Tilastokeskuksen tilastoaineistoihin, mm. väestö-, perhe- ja työssäkäyntitilastoihin ja tutkintorekisteriin. Äänioikeutetuista tarkastelussa ovat mukana vain Suomessa asuvat äänioikeutetut.

Analyysissä on kuvattu äänioikeutettuja, ehdokkaita ja valittuja kunnanvaltuutettuja tiettyjen muuttujien suhteen. Taustatiedot ovat yleensä vuosilta 2018-2020. Tätä uudempia tietoja ei ole ollut käytettävissä. Henkilön ikä on ikä vaalipäivänä kokonaisina vuosina.

Seuraavassa on kuvattu analyysissä käytetyt taustamuuttujat.

Vaalipiiri

Analyysissä käytetty vaalipiiri on ehdokkailla se vaalipiiri, jossa henkilö on ehdokkaana. Äänioikeutetuilla vaalipiiritieto perustuu 51 päivää ennen vaalipäivää poimittuun tietoon henkilön asuinkunnasta Väestörekisterikeskuksen väestötietojärjestelmässä.

Ulkomaalaistausta

Ulkomaalaistaustaisuutta on tarkasteltu kahden eri muuttujan avulla eli henkilön kielen tai syntyperän mukaan. Kielen mukaan ulkomaalaistaustaisiksi on luokiteltu ne henkilöt, joiden äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame. Syntyperän mukaan ulkomaalaistaustaisina pidetään henkilöitä, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla. Tieto on vuodelta 2020.

Pääasiallinen toiminta

Pääasiallisen toiminnan käsite kuvaa henkilön taloudellisen toiminnan laatua. Väestö jaetaan pääasiallisen toiminnan perusteella työvoimaan kuuluviin ja työvoiman ulkopuolella oleviin. Nämä ryhmät voidaan edelleen jakaa alaryhmiin. Luokitus perustuu tietoihin henkilön toiminnasta vuoden viimeisellä viikolla. Tiedot pääasiallisesta toiminnasta perustuvat eri rekistereistä saatuihin tietoihin.

Pääasiallisen toiminnan mukainen luokitus on seuraava:

- työlliset
- työttömät
- 0–14-vuotiaat
- opiskelijat, koululaiset
- eläkeläiset
- varusmiehet, siviilipalvelusmiehet
- muut työvoiman ulkopuolella olevat

Analyysissä käytetty tieto kuvaa henkilön toimintaa vuoden 2019 viimeisellä viikolla.

Perheasema

Tässä analyysissä väestö on jaoteltu perheaseman mukaan seuraaviin luokkiin

- avio- /avoperheen vanhempi
- yksinhuoltaja
- lapseton pari
- yksin asuva
- kotona asuva lapsi
- muu

Avio-/avoperheen vanhempiin luetaan kaikki avio- tai avoliitossa olevat sekä rekisteröidyssä parisuhteessa elävät, joilla asuu kotona myös omia ja/tai puolison lapsia. Lapsettomia pareja ovat avio-/avoliitossa sekä rekisteröidyssä parisuhteessa elävät, joilla ei ole lapsia. Kotona asuviksi lapsiksi on määritelty omien/oman tai ottovanhempiensa/vanhempansa kanssa asuvat lapsen asemassa olevat henkilöt. Ryhmä ”Muu” sisältää ne perheettömät, jotka asuvat yhdessä muiden henkilöiden kanssa (esimerkiksi lapsensa perheen kanssa asuva yksinäinen äiti/isä), asunnottomat ja laitosväestö. Yksin asuvat perheettömät ovat luokassa ”Yksin asuva”.

Tieto henkilön perheasemasta on vuodelta 2020.

Lasten lukumäärä

Analyysissä on käytetty lasten lukumääränä henkilön biologisten ja adoptoitujen lasten lukumäärää. Tieto on vuodelta 2020.

Koulutusaste

Perusasteen tutkinnon suorittaneilla on koulutusta korkeintaan 9 vuotta. Näitä koulutuksia ovat esim. kansa-, keski- ja peruskoulun tutkinnot.

Toisen asteen tutkinnon suorittaneilla on koulutusta 12 vuotta. Näitä koulutuksia ovat esim. ylioppilastutkinnot sekä 3-vuotisia ammatillisia perustutkintoja, jotka myös antavat yleisen jatko-opintokelpoisuuden ammattikorkeakouluun ja yliopistoon.

Ammatti- ja erikoisammattitutkinnot ovat ammatillista lisäkoulutusta. Ne on tässä tarkastelussa sisällytetty samaan luokkaan toisen asteen tutkintojen kanssa.

Alimman korkea-asteen koulutus kestää 2–3 vuotta keskiasteen jälkeen. Tällaisia koulutuksia ovat esimerkiksi teknikon, merkonomien ja sellaiset sairaanhoitajan tutkinnot, jotka on suoritettu opistoissa ennen ammattikorkeakoulu-uudistusta.

Alemman korkeakoulututkinnon suorittaminen vaatii 3-4 vuotta päätoimista opiskelua toisen asteen koulutuksen jälkeen. Alemmaan korkeakouluasteeseen luetaan esim. ammattikorkeakoulututkinnot ja alemmat korkeakoulututkinnot.

Ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon suorittaminen vaatii pääsääntöisesti 5-6 vuotta päätoimista opiskelua keskiasteen jälkeen. Ylempään korkeakouluasteeseen luetaan esimerkiksi ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot, maisteritutkinnot ja lääkäreiden erikoistumistutkinnot.

Tutkijakoulutusasteen tutkinnon suorittaminen edellyttää itsenäisen ja julkaisukelpoisen tutkimustyön tai väitöskirjan tekemistä. Tutkinnot ovat tieteellisiä lisensiaatin ja tohtorin tutkintoja.

Tiedot henkilön koulutuksesta saadaan Tilastokeskuksen tutkintorekisteristä. Analyysissä käytetyt tiedot ovat vuodelta 2019.

Käytettävissä olevat rahatulot

Käytettävissä olevat rahatulot sisältävät rahamääräiset tuloerät ja työsuhteeseen liittyvät luontoisedut. Rahatuloihin eivät sisälly laskennalliset tuloerät, joista tärkein on laskennallinen asuntotulo. Kun bruttorahatuloista vähennetään maksetut tulonsiirrot, jäljelle jäävä tulo on käytettävissä oleva rahatulo.

Tieto on vuodelta 2019.

Mediaanitulo

Kun tulonsaajat asetetaan tulojen mukaan suuruusjärjestykseen, mediaanitulo on keskimmäisen tulonsaajan tulo. Keskimmäisen tulonsaajan kummallekin puolelle jää yhtä monta tulonsaajaa. Mediaani ei ole yhtä herkkä poikkeaville äärihavainnoille kuin aritmeettinen keskiarvo.

Kaksoiskansalaisuus

Henkilöllä voi olla useamman maan kansalaisuus (kansalaisuuslaki 2003/359 ja kansalaisuusasetus 1985/699). Jos henkilöllä on kahden maan kansalaisuus, joista toinen on Suomen, hän on tilastoissa Suomen kansalaisena. Jos Suomessa asuvalla ulkomaan kansalaisella on useita ulkomaiden kansalaisuuksia, hän on rekisterissä ja tilastoissa sen maan kansalaisena, jonka passilla hän on maahan tullut. Kansalaisuus on sama kuin passin myöntämismaa. Henkilöllä voi olla useita kansalaisuuksia tai ei lainkaan kansalaisuutta. Kansalaisuudeksi hyväksytään myös muukalaispassin omistaminen.

Valtionveronalaiset tulot

Eräin poikkeuksin kaikki rahana tai rahanarvoisena etuutena saatu tulo on veronalaista. Veronalaisia eivät ole mm. eräät sosiaaliavustukset, päivärahat ja korvaukset. Tällaisia ovat esimerkiksi lapsilisät, asumistuet ja toimeentulotuki. Veronalaisia eivät myöskään ole mm. julkisyhteisöiltä saadut stipendit ja apurahat.

Ammatti

Ammattia on tarkasteltu Ammattiluokitus 2010 avulla, jolla kuvataan yhteiskunnan ammattirakennetta.

Tieto on vuodelta 2018.

Sosioekonominen asema

Sosioekonomisella asemalla tarkoitetaan henkilön asemaa yhteiskunnassa. Sosioekonomisen aseman muodostaminen henkilölle perustuu tietoihin henkilön pääasiallisesta toiminnasta, ammatista, ammattiasemasta sekä toimialasta.

Käytetty sosioekonomisen aseman luokitus on seuraava:

- Yrittäjät
- Maa- ja metsätalousyrittäjät
- Yrittäjät, ei maa- ja metsätalous
- Ylemmät toimihenkilöt
- Alemmat toimihenkilöt
- Työntekijät
- Tunteaton

Tieto on vuodelta 2018.

Työnantajasektori

Työnantajasektoriluokitus kuvaa työpaikan omistajuutta ja yritysmuotoa. Sen avulla voidaan tehdä jako mm. julkisen ja yksityisen sektorin välillä. Käytetty luokitus on seuraava:

- Yksityinen sektori
- Valtio
- Kunta
- Muu tai tunteaton

Tieto työnantajasektorista perustuu Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisterin tietoihin yritysten omistajatyypistä ja oikeudellisesta muodosta.

Tieto on vuodelta 2018.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Vaalitilastojen aineisto perustuu oikeusministeriön vaalitietojärjestelmään ja vaaliviranomaisten toimittamiin tietoihin, joita voidaan pitää luotettavana.

4. Tietojen ajantasaisuus ja tarkkuus

Vahvistetut tiedot poikkeavat aina jonkin verran ennakkotilastojen luvuista.

Tulokset muuttuvat vahvistetun tuloksen jälkeen kaikilta osin: äänestysalueittain, kunnittain, vaalipiireittäin, puolueittain sekä kaikkien ehdokkaiden ja valittujen saamien äänimäärien suhteen, jolloin jopa heidän keskinäinen järjestyksensä voi muuttua.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Ensimmäinen aineisto eli ennakkotilastot julkaistaan mahdollisimman pian internetissä, StatFin-palvelussa sekä Kunnallisvaalit-tilastosivulla. Kunnittaiset ja äänestysalueittaiset (vuodesta 2004) vaalitiedot sekä valittujen saamat äänimäärät viedään StatFin-palveluun.

Kunnallisvaalit-tilastosivulla julkaistaan kolmella kielellä (suomi, ruotsi ja englanti) julkistuksia ja kyseistä vaalia koskevien taulukoiden lisäksi aikasarjataulukkoita. Toinen aineisto eli lopulliset tiedot toimitetaan Tilastokeskukselle vaalituloksen vahvistamisen jälkeen. Vaalituloksen vahvistamisen jälkeen julkaistaan Internetissä ennakkotilastoja vastaavat vahvistetut tiedot tilastosivulla sekä päivitetään StatFin-palveluun tietokannat.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Tilastoissa käytetään vaalivuoden kuntajakoa. Jos kuntajaon muutoksen voimaantuloa edeltävänä vuonna toimitetaan kuntavaalit, ne on toimitettava muutoksenkohteena olevissa kunnissa uutta kuntajakoa noudattaen. vaalivuotta seuraavan vuoden kuntaluokitusta. Uusi Tilastollinen kuntaryhmitys (kaupunkimaiset, taajamamaiset ja maaseutumaiset) otettiin käyttöön vuodesta 2000 alkaen. Sitä aikaisemmin kunnat ryhmiteltiin seuraavasti: kaupungit ja muut kunnat. Vaalien välillä tapahtuneet vaalipiiri- ja kuntamuutokset on huomioitu tilastoissa, joissa on vertailutieto edellisen vaalin tuloksiin. Kunnallisvaalit-tilastosivulla esitetään vaalitulos tietoja aikasarjataulukkoina vuodesta 1921 alkaen.

Kuntaliitokset kuntavaaleissa 1976-2021

Lakkautettu kunta	Uuden tai laajentuvan kunnan nimi	Ajankohta
07 Hämeen läänin pohjoinen vp.	07 Hämeen läänin pohjoinen vp.	
852 Tottijärvi	536 Nokia	1.1.1976
02 Uudenmaan läänin vp.	02 Uudenmaan läänin vp.	
756 Snappertuna	835 Tammisaari	1.1.1977
836 Tammisaaren mlk	835 Tammisaari	1.1.1977
034 Bromarv, osa	842 Tenhola	1.1.1977
034 Bromarv, osa	835 Tammisaari	1.1.1977
03 Turun läänin eteläinen vp.	03 Turun läänin eteläinen vp.	
222 Karjala	503 Mynämäki	1.1.1977
06 Hämeen läänin eteläinen vp.	06 Hämeen läänin eteläinen vp.	
760 Somerniemi	761 Somero	1.1.1977
08 Kymen läänin vp.	08 Kymen läänin vp.	
201 Karhula	285 Kotka	1.1.1977
311 Kymi	285 Kotka	1.1.1977
12 Vaasan läänin vp.	12 Vaasan läänin vp.	
621 Purmo	599 Pietarsaaren mlk.	1.1.1977
990 Ähtävä	599 Pietarsaaren mlk.	1.1.1977
203 Kaarlela	272 Kokkola	1.1.1977
14 Oulun läänin vp.	14 Oulun läänin vp.	
206 Kajaanin mlk	205 Kajaani	1.1.1977
02 Uudenmaan läänin vp.	02 Uudenmaan läänin vp.	
540 Nummi	540 Nummi-Pusula	1.1.1981
622 Pusula	540 Nummi-Pusula	1.1.1981
03 Turun läänin eteläinen vp.	03 Turun läänin eteläinen vp.	
432 Lokalahti	895 Uusikaupunki	1.1.1981
03 Turun läänin pohjoinen vp.	03 Turun läänin pohjoinen vp.	
238 Keikyä	988 Äetsä	1.1.1981
253 Kiika	988 Äetsä	1.1.1981
08 Kymen läänin vp.	08 Kymen läänin vp.	
539 Nuijamaa	405 Lappeenranta	1.1.1989
02 Uudenmaan vp.	02 Uudenmaan vp.	
842 Tenhola	835 Tammisaari	1.1.1993
03 Turun eteläinen vp.	03 Turun eteläinen vp.	
209 Kalanti	895 Uusikaupunki	1.1.1993
04 Turun pohjoinen vp.	04 Turun pohjoinen vp.	
685 Rauman mlk	684 Rauma	1.1.1993
13 Keski-Suomen vp.	13 Keski-Suomen vp.	
274 Konginkangas	992 Äänekoski	1.1.1993
787 Säynätsalo	179 Jyväskylä	1.1.1993
02 Uudenmaan vp.	02 Uudenmaan vp.	
427 Lohja	444 Lohja	1.1.1997
428 Lohjan kunta	444 Lohja	1.1.1997
612 Porvoo	638 Porvoo	1.1.1997
613 Porvoon mlk	638 Porvoo	1.1.1997
06 Hämeen vp.	06 Hämeen vp.	
088 Heinola	111 Heinola	1.1.1997
089 Heinolan mlk	111 Heinola	1.1.1997

Lakkautettu kunta	Uuden tai laajentuvan kunnan nimi	Ajankohta
09 Etelä-Savon vp.	09 Etelä-Savon vp.	
014 Anttola	491 Mikkeli	1.1.2001
492 Mikkeliin mlk	491 Mikkeli	1.1.2001
13 Keski-Suomen vp.	13 Keski-Suomen vp.	
299 Kuorevesi	182 Jämsä	1.1.2001
14 Oulun vp.	14 Oulun vp.	
841 Temmes	859 Tyrnävä	1.1.2001
08 Kymen vp.	08 Kymen vp.	
917 Vehkalahti	075 Hamina	1.1.2003
14 Oulun vp.	14 Oulun vp.	
582 Pattijoki	678 Raahe	1.1.2003
09 Etelä-Savon vp.	09 Etelä-Savon vp.	
184 Jäppilä	640 Pieksänmaa	1.1.2004
594 Pieksämäen mlk	640 Pieksänmaa	1.1.2004
937 Virtasalmi	640 Pieksänmaa	1.1.2004
03 Varsinais-Suomen vp.	03 Varsinais-Suomen vp.	
431 Loimaan kunta	430 Loimaa	1.1.2005
219 Karinainen	636 Pöytyä	1.1.2005
04 Satakunnan vp.	04 Satakunnan vp.	
293 Kullaa	886 Ulvila	1.1.2005
07 Pirkanmaan vp.	07 Pirkanmaan vp.	
730 Sahalahti	211 Kangasala	1.1.2005
08 Kymen vp.	08 Kymen vp.	
728 Saari	580 Parikkala	1.1.2005
891 Uukuniemi	580 Parikkala	1.1.2005
10 Pohjois-Savon vp.	10 Pohjois-Savon vp.	
919 Vehmersalmi	297 Kuopio	1.1.2005
212 Kangaslampi	915 Varkaus	1.1.2005
11 Pohjois-Karjalan vp.	11 Pohjois-Karjalan vp.	
251 Kiihtelysvaara	167 Joensuu	1.1.2005
856 Tuupovaara	167 Joensuu	1.1.2005
943 Värtsilä	848 Tohmajärvi	1.1.2005
12 Vaasan vp.	12 Vaasan vp.	
589 Peräseinäjoki	743 Seinäjoki	1.1.2005
15 Lapin vp.	15 Lapin vp.	
699 Rovaniemen mlk	698 Rovaniemi	1.1.2006
13 Varsinais-Suomen vp.	13 Varsinais-Suomen vp.	
490 Mietoinen	503 Mynämäki	1.1.2007
04 Satakunnan vp.	04 Satakunnan vp.	
266 Kodisjoki	684 Rauma	1.1.2007
07 Pirkanmaan vp.	07 Pirkanmaan vp.	
439 Luopioinen	635 Pälkäne	1.1.2007
772 Suodenniemi	912 Vammala	1.1.2007
864 Toijala	020 Akaa	1.1.2007
928 Viiala	020 Akaa	1.1.2007
932 Viljakkala	980 Ylöjärvi	1.1.2007
07 Pirkanmaan vp.	07 Pirkanmaan vp.	
443 Längelmäki (osa)	562 Orivesi	1.1.2007*

Lakkautettu kunta	Uuden tai laajentuvan kunnan nimi	Ajankohta
07 Pirkanmaan vp.	13 Keski-Suomen vp.	
443 Längelmäki (osa)	182 Jämsä	1.1.2007*
*Vaalitulosten aikasarjataulukoissa sekä vertailussa vuoden 2004 vaaleihin Längelmäki yhdistetty kokonaan Jämsään		
09 Etelä-Savon vp.	09 Etelä-Savon vp.	
085 Haukivuori	491 Mikkeli	1.1.2007
640 Pieksänmaa	593 Pieksämäki	1.1.2007
12 Vaasan vp.	12 Vaasan vp.	
944 Vöyri	945 Vöyri-Maksamaa	1.1.2007
479 Maksamaa	945 Vöyri-Maksamaa	1.1.2007
13 Keski-Suomen vp.	13 Keski-Suomen vp.	
774 Suolahti	992 Äänekoski	1.1.2007
770 Sumiainen	992 Äänekoski	1.1.2007
14 Oulun vp.	14 Oulun vp.	
292 Kuivaniemi	139 Ii	1.1.2007
940 Vuolijoki	205 Kajaani	1.1.2007
708 Ruukki	748 Siikajoki	1.1.2007
13 Keski-Suomen vp.	13 Keski-Suomen vp.	
415 Leivonmäki	172 Joutsa	1.1.2008
02 Uudenmaan vp.	02 Uudenmaan vp.	
737 Sammatti	444 Lohja	1.1.2009
220 Karjaa	710 Raasepori	1.1.2009
606 Pohja	710 Raasepori	1.1.2009
835 Tammisaari	710 Raasepori	1.1.2009
03 Varsinais-Suomen vp.	03 Varsinais-Suomen vp.	
602 Piikkiö	202 Kaarina	1.1.2009
006 Alastaro	430 Loimaa	1.1.2009
482 Mellilä	430 Loimaa	1.1.2009
017 Askainen	481 Masku	1.1.2009
419 Lemu	481 Masku	1.1.2009
705 Rymättylä	529 Naantali	1.1.2009
485 Merimasku	529 Naantali	1.1.2009
920 Velkua	529 Naantali	1.1.2009
636 Pöytyä	636 Pöytyä	1.1.2009
979 Yläne	636 Pöytyä	1.1.2009
906 Vahto	704 Rusko	1.1.2009
040 Dragsfjärd	322 Kemiönsaari	1.1.2009
243 Kemiö	322 Kemiönsaari	1.1.2009
923 Västanfjärd	322 Kemiönsaari	1.1.2009
101 Houtskari	445 Länsi-Turunmaa	1.1.2009
150 Iniö	445 Länsi-Turunmaa	1.1.2009
279 Korppoo	445 Länsi-Turunmaa	1.1.2009
533 Nauvo	445 Länsi-Turunmaa	1.1.2009
573 Parainen	445 Länsi-Turunmaa	1.1.2009
073 Halikko	734 Salo	1.1.2009
252 Kiikala	734 Salo	1.1.2009
259 Kisko	734 Salo	1.1.2009
308 Kuusjoki	734 Salo	1.1.2009
501 Muurla	734 Salo	1.1.2009

Lakkautettu kunta	Uuden tai laajentuvan kunnan nimi	Ajankohta
586 Perniö	734 Salo	1.1.2009
587 Pertteli	734 Salo	1.1.2009
734 Salo	734 Salo	1.1.2009
776 Suomensjärvi	734 Salo	1.1.2009
784 Särkisalo	734 Salo	1.1.2009
04 Satakunnan vp.	04 Satakunnan vp.	
262 Kiukainen	050 Eura	1.1.2009
913 Vampula	102 Huittinen	1.1.2009
406 Lappi	684 Rauma	1.1.2009
06 Hämeen vp.	06 Hämeen vp.	
083 Hauho	109 Hämeenlinna	1.1.2009
210 Kalvola	109 Hämeenlinna	1.1.2009
401 Lammi	109 Hämeenlinna	1.1.2009
692 Renko	109 Hämeenlinna	1.1.2009
855 Tuulos	109 Hämeenlinna	1.1.2009
07 Pirkanmaan vp.	07 Pirkanmaan vp.	
506 Mänttä	508 Mänttä-Vilppula	1.1.2009
933 Vilppula	508 Mänttä-Vilppula	1.1.2009
493 Mouhijärvi	790 Sastamala	1.1.2009
912 Vammala	790 Sastamala	1.1.2009
988 Äetsä	790 Sastamala	1.1.2009
303 Kuru	980 Ylöjärvi	1.1.2009
08 Kymen vp.	08 Kymen vp.	
044 Elimäki	286 Kouvola	1.1.2009
163 Jaala	286 Kouvola	1.1.2009
286 Kouvola	286 Kouvola	1.1.2009
306 Kuusankoski	286 Kouvola	1.1.2009
754 Anjalankoski	286 Kouvola	1.1.2009
909 Valkeala	286 Kouvola	1.1.2009
173 Joutseno	405 Lappeenranta	1.1.2009
09 Etelä-Savon vp.	09 Etelä-Savon vp.	
741 Savonranta	740 Savonlinna	1.1.2009
11 Pohjois-Karjalan vp.	11 Pohjois-Karjalan vp.	
045 Eno	167 Joensuu	1.1.2009
632 Pyhäselkä	167 Joensuu	1.1.2009
12 Vaasan vp.	12 Vaasan vp.	
414 Lehtimäki	005 Alajärvi	1.1.2009
004 Alahärmä	233 Kauhava	1.1.2009
233 Kauhava	233 Kauhava	1.1.2009
281 Korttesjärvi	233 Kauhava	1.1.2009
971 Ylihärmä	233 Kauhava	1.1.2009
315 Kälviä	272 Kokkola	1.1.2009
429 Lohtaja	272 Kokkola	1.1.2009
885 Ullava	272 Kokkola	1.1.2009
175 Jurva	301 Kurikka	1.1.2009
544 Nurmo	743 Seinäjoki	1.1.2009
743 Seinäjoki	743 Seinäjoki	1.1.2009
975 Ylistaro	743 Seinäjoki	1.1.2009

Lakkautettu kunta	Uuden tai laajentuvan kunnan nimi	Ajankohta
13 Keski-Suomen vp.	13 Keski-Suomen vp.	
182 Jämsä	182 Jämsä	1.1.2009
183 Jämsänkoski	182 Jämsä	1.1.2009
179 Jyväskylä	179 Jyväskylä	1.1.2009
180 Jyväskylän mlk	179 Jyväskylä	1.1.2009
277 Korpilahti	179 Jyväskylä	1.1.2009
633 Pylkönmäki	729 Saarijärvi	1.1.2009
14 Oulun vp.	14 Oulun vp.	
247 Kestilä	791 Siikalatva	1.1.2009
603 Piippola	791 Siikalatva	1.1.2009
617 Pulkkila	791 Siikalatva	1.1.2009
682 Rantsila	791 Siikalatva	1.1.2009
973 Ylikiiminki	564 Oulu	1.1.2009
04 Satakunta vp.	04 Satakunta vp.	
609 Pori	609 Pori	1.1.2010
537 Noormarkku	609 Pori	1.1.2010
14 Oulun vp.	14 Oulun vp.	
208 Kalajoki	208 Kalajoki	1.1.2010
12 Vaasa vp.	14 Oulun vp.	
095 Himanka	208 Kalajoki	1.1.2010
08 Kymi vp.	08 Kymi vp.	
405 Lappeenranta	405 Lappeenranta	1.1.2010
978 Ylämaa	405 Lappeenranta	1.1.2010
02 Uusimaa vp.	02 Uusimaa vp.	
434 Loviisa	434 Loviisa	1.1.2010
424 Liljendal	434 Loviisa	1.1.2010
585 Pernaja	434 Loviisa	1.1.2010
701 Ruotsinpyhtää	434 Loviisa	1.1.2010
06 Häme vp.	06 Häme vp.	
015 Artjärvi	560 Orimattila	1.1.2011
560 Orimattila	560 Orimattila	1.1.2011
10 Pohjois-Savo vp.	10 Pohjois-Savo vp.	
227 Karttula	297 Kuopio	1.1.2011
297 Kuopio	297 Kuopio	1.1.2011
916 Varpaisjärvi	402 Lapinlahti	1.1.2011
402 Lapinlahti	402 Lapinlahti	1.1.2011
07 Pirkanmaa vp.	07 Pirkanmaa vp.	
289 Kuhmalahdi	211 Kangasala	1.1.2011
211 Kangasala	211 Kangasala	1.1.2011
310 Kylmäkoski	020 Akaa	1.1.2011
020 Akaa	020 Akaa	1.1.2011
12 Vaasa vp.	12 Vaasa vp.	
945 Vöyri-Maksamaa	946 Vöyri	1.1.2011
559 Oravainen	946 Vöyri	1.1.2011
03 Varsinais-Suomen vp.	03 Varsinais-Suomen vp.	
445 Länsi-Turunmaa	445 Parainen	1.1.2012
12 Vaasa vp.	12 Vaasa vp.	
863 Töysä	010 Alavus	1.1.2013

Lakkautettu kunta	Uuden tai laajentuvan kunnan nimi	Ajankohta
942 Vähäkyrö	905 Vaasa	1.1.2013
02 Uusimaa vp.	02 Uusimaa vp.	
223 Karjalohja	444 Lohja	1.1.2013
540 Nummi-Pusula	444 Lohja	1.1.2013
09 Etelä-Savo vp.	09 Etelä-Savo vp.	
246 Kerimäki	740 Savonlinna	1.1.2013
618 Punkaharju	740 Savonlinna	1.1.2013
14 Oulu vp.	14 Oulu vp.	
084 Haukipudas	564 Oulu	1.1.2013
255 Kiiminki	564 Oulu	1.1.2013
564 Oulu	564 Oulu	1.1.2013
567 Oulunsalo	564 Oulu	1.1.2013
972 Yli-ii	564 Oulu	1.1.2013
11 Pohjois-Karjala vp.	11 Pohjois-Karjala vp.	
248 Kesälahti	260 Kitee	1.1.2013
10 Pohjois-Savo vp.	10 Pohjois-Savo vp.	
534 Nilsia	297 Kuopio	1.1.2013
09 Etelä-Savo vp.	09 Etelä-Savo vp.	
696 Ristiina	491 Mikkeli	1.1.2013
08 Kymi vp.	09 Etelä-Savo vp.	
775 Suomenniemi	491 Mikkeli	1.1.2013
14 Oulu vp.	14 Oulu vp.	
926 Vihanti	678 Raahе	1.1.2013
04 Satakunta vp.	07 Pirkanmaa vp.	
254 Kiikoinen	790 Sastamala	1.1.2013
10 Pohjois-Savo vp.	09 Savo-Karjalan vp.	
297 Kuopio	297 Kuopio	1.1.2015
476 Maaninka	297 Kuopio	1.1.2015
04 Satakunta vp.	04 Satakunta vp.	
609 Pori	609 Pori	1.1.2015
413 Lavia	609 Pori	1.1.2015
03 Varsinais-Suomi vp.	03 Varsinais-Suomi vp.	
423 Lieto	423 Lieto	1.1.2015
838 Tarvasjoki	423 Lieto	1.1.2015
10 Vaasa vp.	10 Vaasa vp.	
164 Jalasjärvi	301 Kurikka	1.1.2016
06 Häme vp.	06 Häme vp.	
283 Hämeenkoski	098 Hollola	1.1.2016
04 Satakunta vp.	04 Satakunta vp.	
319 Köyliö	783 Säköylä	1.1.2016
06 Häme vp.	06 Häme vp.	
532 Nastola	398 Lahti	1.1.2016
04 Satakunta vp.	04 Satakunta vp.	
442 Luvia	051 Eurajoki	1.1.2017
09 Savo-Karjala vp.	09 Savo-Karjala vp.	
174 Juankoski	297 Kuopio	1.1.2017
09 Savo-Karjala vp.	09 Savo-Karjala vp.	
911 Valtimo	541 Nurmes	1.1.2020

Lakkautettu kunta	Uuden tai laajentuvan kunnan nimi	Ajankohta
08 Kaakkois-Suomi vp.	09 Savo-Karjala vp.	
090 Heinävesi	090 Heinävesi	1.1.2021
04 Satakunta vp.	04 Satakunta vp.	
099 Honkajoki	214 Kankaanpää	1.1.2021
08 Kaakkois-Suomi vp.	06 Häme vp.	
142 Iitti	142 Iitti	1.1.2021
08 Kaakkois-Suomi vp.	09 Savo-Karjala vp.	
171 Joroinen	171 Joroinen	1.1.2021
11 Keski-Suomi vp.	07 Pirkanmaa vp.	
291 Kuhmoinen	291 Kuhmoinen	1.1.2021

Vaalipiiriä muuttaneet kunnat ja vaalipiirien nimenmuutokset kuntavaaleissa 1976–2021

Vaalipiiri ennen muutosta	Uusi vaalipiiri	Ajankohta
06 Hämeen läänin eteläinen vp.	03 Turun läänin eteläinen vp.	1990
761 Somero	761 Somero	
06 Hämeen läänin eteläinen vp.	06 Hämeen läänin pohjoinen vp.	1990
310 Kylmäkoski	310 Kylmäkoski	
864 Toijala	864 Toijala	
908 Valkeakoski	908 Valkeakoski	
928 Viiala	928 Viiala	
04 Turun läänin pohjoinen vp.	06 Hämeen läänin pohjoinen vp.	1993
108 Hämeenkyrö	108 Hämeenkyrö	
143 Ikaalinen	143 Ikaalinen	
250 Kihniö	250 Kihniö	
493 Mouhijärvi	493 Mouhijärvi	
581 Parkano	581 Parkano	
932 Viljakkala	932 Viljakkala	
02 Uudenmaan vp.	06 Hämeen vp.	1998
015 Artjärvi	015 Artjärvi	
560 Orimattila	560 Orimattila	
03 Varsinais-Suomen vp.	04 Satakunnan vp.	1998
266 Kodisjoki	266 Kodisjoki	
04 Satakunnan vp.	07 Pirkanmaan vp.	1998
772 Suodenniemi	772 Suodenniemi	
912 Vammala	912 Vammala	
988 Äetsä	988 Äetsä	
06 Hämeen vp.	07 Pirkanmaan vp.	1998
887 Urjala	887 Urjala	
09 Mikkelin vp.	06 Hämeen vp.	1998
081 Hartola	081 Hartola	
111 Heinola	111 Heinola	
781 Sysmä	781 Sysmä	
09 Etelä-Savon vp.	10 Pohjois-Savon vp.	2002
212 Kangaslampi	212 Kangaslampi	
04 Satakunnan vp.	07 Pirkanmaan vp.	2005
619 Punkalaidun	619 Punkalaidun	
<p>Vaalilain muutos (271/2013) 1.9.2013 sovellettiin ensimmäisen kerran eduskuntavaaleissa 2015 (19.4.2015), yhdistettiin Kymen (08) ja Etelä-Savon (09) vaalipiirit uudeksi Kaakkois-Suomen vaalipiiriksi (uusi 08) sekä Pohjois-Savon (10) ja Pohjois-Karjalan (11) vaalipiirit uudeksi Savo-Karjalan vaalipiiriksi (uusi 09). Vaalipiirien numerot muuttuivat juoksevasti.</p>		
08 Kymi vp.	08 Kaakkois-Suomi vp.	1.9.2013/1.1.2015
075 Hamina	075 Hamina	
142 Iitti	142 Iitti	
153 Imatra	153 Imatra	
285 Kotka	285 Kotka	
286 Kouvola	286 Kouvola	
405 Lappeenranta	405 Lappeenranta	
416 Lemi	416 Lemi	
441 Luumäki	441 Luumäki	
489 Miehikkälä	489 Miehikkälä	
580 Parikkala	580 Parikkala	
624 Pyhtää	624 Pyhtää	

Vaalipiiri ennen muutosta	Uusi vaalipiiri	Ajankohta
689 Rautjärvi	689 Rautjärvi	
700 Ruokolahti	700 Ruokolahti	
739 Savitaipale	739 Savitaipale	
831 Taipalsaari	831 Taipalsaari	
935 Virolahti	935 Virolahti	
09 Etelä-Savo vp.	08 Kaakkois-Suomi vp.	1.9.2013/1.1.2015
046 Enonkoski	046 Enonkoski	
090 Heinävesi	090 Heinävesi	
097 Hirvensalmi	097 Hirvensalmi	
171 Joroinen	171 Joroinen	
178 Juva	178 Juva	
213 Kangasniemi	213 Kangasniemi	
491 Mikkeli	491 Mikkeli	
507 Mäntyharju	507 Mäntyharju	
588 Pertunmaa	588 Pertunmaa	
593 Pieksämäki	593 Pieksämäki	
623 Puumala	623 Puumala	
681 Rantasalmi	681 Rantasalmi	
740 Savonlinna	740 Savonlinna	
768 Sulkava	768 Sulkava	
10 Pohjois-Savo vp.	09 Savo-Karjalan vp.	1.9.2013/1.1.2015
140 Iisalmi	140 Iisalmi	
174 Juankoski	174 Juankoski	
204 Kaavi	204 Kaavi	
239 Keitele	239 Keitele	
263 Kiuruvesi	263 Kiuruvesi	
297 Kuopio	297 Kuopio	1.1.2015
402 Lapinlahti	402 Lapinlahti	
420 Leppävirta	420 Leppävirta	
476 Maaninka	297 Kuopio	1.1.2015
595 Pielavesi	595 Pielavesi	
686 Rautalampi	686 Rautalampi	
687 Rautavaara	687 Rautavaara	
749 Siilinjärvi	749 Siilinjärvi	
762 Sonkajärvi	762 Sonkajärvi	
778 Suonenjoki	778 Suonenjoki	
844 Tervo	844 Tervo	
857 Tuusniemi	857 Tuusniemi	
915 Varkaus	915 Varkaus	
921 Vesanto	921 Vesanto	
925 Vieremä	925 Vieremä	
11 Pohjois-Karjalan vp.	09 Savo-Karjalan vp.	1.9.2013/1.1.2015
146 Ilomantsi	146 Ilomantsi	
167 Joensuu	167 Joensuu	
176 Juuka	176 Juuka	
260 Kitee	260 Kitee	
276 Kontiolahti	276 Kontiolahti	
309 Outokumpu	309 Outokumpu	
422 Lieksa	422 Lieksa	

Vaalipiiri ennen muutosta	Uusi vaalipiiri	Ajankohta
426 Liperi	426 Liperi	
541 Nurmes	541 Nurmes	
607 Polvijärvi	607 Polvijärvi	
707 Rääkkylä	707 Rääkkylä	
848 Tohmajärvi	848 Tohmajärvi	
911 Valtimo	911 Valtimo	
08 Kaakkois-Suomi vp.	09 Savo-Karjalan vp.	
090 Heinävesi	090 Heinävesi	1.1.2021
08 Kaakkois-Suomi vp.	06 Häme vp.	
142 Iitti	142 Iitti	1.1.2021
08 Kaakkois-Suomi vp.	09 Savo-Karjalan vp.	
171 Joroinen	171 Joroinen	1.1.2021
11 Keski-Suomi vp.	07 Pirkanmaa vp.	
291 Kuhmoinen	291 Kuhmoinen	1.1.2021

Vaalipiirien nimen ja/tai numeron muutokset kuntavaaleissa 1976–2021

Muuttunut vaalipiiri	Vaalipiirin uusi nimi	Ajankohta
01 Helsingin kaupungin vp.	01 Helsingin vp.	1997
02 Uudenmaan läänin vp.	02 Uudenmaan vp.	1997
03 Turun läänin eteläinen vp.	03 Varsinais-Suomen vp.	1997
04 Turun läänin pohjoinen vp.	04 Satakunnan vp.	1997
06 Hämeen läänin eteläinen vp.	06 Hämeen vp.	1997
07 Hämeen läänin pohjoinen vp.	07 Pirkanmaan vp.	1997
08 Kymen läänin vp.	08 Kymen vp.	1997
09 Mikkelin läänin vp.	09 Mikkelin vp.	1997
10 Pohjois-Karjalan läänin vp.	11 Pohjois-Karjalan vp.	1997
11 Kuopion läänin vp.	10 Kuopion vp.	1997
12 Keski-Suomen läänin vp.	13 Keski-Suomen vp.	1997
13 Vaasan läänin vp.	12 Vaasan vp.	1997
14 Oulun läänin vp.	14 Oulun vp.	1997
15 Lapin läänin vp.	15 Lapin vp.	1997
09 Mikkelin vp.	09 Etelä-Savon vp.	2002
10 Kuopion vp.	10 Pohjois-Savon vp.	2002
08 Kymen vp.	08 Kaakkois-Suomen vp.	2013/2015
09 Etelä-Savon vp.	08 Kaakkois-Suomen vp.	2013/2015
10 Pohjois-Savon vp.	09 Savo-Karjalan vp.	2013/2015
11 Pohjois-Karjalan vp.	09 Savo-Karjalan vp.	2013/2015
12 Vaasan vp.	10 Vaasan vp.	2013/2015
13 Keski-Suomen vp.	11 Keski-Suomen vp.	2013/2015
14 Oulun vp.	12 Oulun vp.	2013/2015
15 Lapin vp.	13 Lapin vp.	2013/2015

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys sekä dokumentointi

Oikeusministeriö julkaisee kattavaa yleistietoa eri vaaleista sekä valtakunnallisen ehdokasrekisterin ja vaalitulostietoja verkkosivuillaan (www.vaalit.fi). Oikeusministeriön julkaisema tilasto ennakoäänestäneiden osalta poikkeaa Tilastokeskuksen ennakoäänestäneiden tilastosta, sillä ne määritellään eri perustein:

- Oikeusministeriö laskee ennakkoäänestäneiden määrän äänioikeutettujen määrästä
- Tilastokeskus laskee ennakkoäänestäneiden määrän kaikkien äänestäneiden määrästä

Tilastoissa käytetyt luokitukset löytyvät Tilastokeskuksen kotisivuilta.

Lisätietoja

Sami Fredriksson 029 551 2696

Kaija Ruotsalainen 029 551 3599

Jaana Asikainen 029 551 3506

Vastaava osastopäällikkö:

Hannele Orjala

vaalit@tilastokeskus.fi

<http://tilastokeskus.fi/kunnallisvaalit>

Lähde: Kunnallisvaalit 2021, ehdokkaiden ja valittujen tausta-analyysi, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute